

Een administratieve kostenschatting van de Belgische en de Nederlandse verkeersboete

Liesbet Deben

PROMOTOR ► Prof.Dr.Lode Vereeck
ONDERZOEKSLIJN ► Handhaving
ONDERZOEKSGROEP ► UNIVERSITEIT HASSELT
RAPPORTNUMMER ► RA-2006-102

**UNIVERSITAIRE CAMPUS
GEBOUW D
B 3590 DIEPENBEEK**

T ► 011 26 87 05
F ► 011 26 87 00
E ► info@steunpuntverkeersveiligheid.be
I ► www.steunpuntverkeersveiligheid.be

Een administratieve kostenschatting van de Belgische en de Nederlandse verkeersboete

RA-2006-102

Liesbet Deben

Onderzoekslijn handhaving

DIEPENBEEK, 2006.
STEUNPUNT VERKEERSVEILIGHEID.

Documentbeschrijving

Rapportnummer: RA-2006-102
Titel: Een administratieve kostenschatting van de Belgische en de Nederlandse verkeersboete

Auteur(s): Liesbet Deben
Promotor: Prof.Dr.Lode Vereeck
Onderzoekslijn: Handhaving
Partner: Universiteit Hasselt
Aantal pagina's: 103
Trefwoorden: verkeersveiligheid, steunpunt, ...

Projectnummer Steunpunt: 5.2.
Projectinhoud: projectinhoud steunpuntproject

Uitgave: Steunpunt Verkeersveiligheid, november 2006.

Steunpunt Verkeersveiligheid
Wetenschapspark
agoralaan
B 3590 Diepenbeek

T 011 26 87 05
F 011 26 87 00
E info@steunpuntverkeersveiligheid.be
I www.steunpuntverkeersveiligheid.be

Samenvatting

Sinds de invoering van de bestuurlijke boete wordt deze sanctie op diverse juridische domeinen als een alternatief voor de strafrechtelijke boete naar voren geschoven. De eerste reden die hiervoor wordt aangehaald is dat het strafrecht geen passend antwoord op de maatschappelijke ontwikkelingen kan bieden. Omdat het maatschappelijke welvaartsverlies van een lichte verkeersovertreding niet opweegt tegen de kosten van de strafrechtelijke procedure zou de bestuurlijke procedure ook in België de lichte verkeersovertredingen kunnen sanctioneren tegen lagere kosten.

Om deze stelling te onderzoeken wordt de huidige Belgische procedure beschreven. In België biedt de onmiddellijke inning namelijk een alternatief voor de bestuurlijke verkeersboete. Deze strafrechtelijke procedure is vergelijkbaar met de bestuurlijke boeteprocedure en komt ook alleen maar in aanmerking voor lichte en eenvoudige verkeersovertredingen die ook door de bestuurlijke verkeersboete kunnen worden gesanctioneerd. Na de verduidelijking van de procedures wordt een kostenraming opgesteld van de administratieve kosten van de Nederlandse en de Belgische verkeersboete. Zo wordt bepaald of de kosten van deze alternatieve strafrechtelijke boetes vergelijkbaar zijn met de bestuurlijke verkeersboete.

Uit het opgebouwde kostenmodel blijkt alvast van wel. In tegenstelling tot de verwachtingen blijkt op basis van de schatting van de administratieve procedurekosten dat zowel per fase als voor de hele procedure kan worden besloten dat het Belgische alternatieve sanctioneringssysteem lagere administratieve kosten heeft en bijgevolg niet omwille van administratieve kostenredenen moet worden aangepast. Als dusdanig biedt de Belgische alternatieve sanctionering van lichte en eenvoudige verkeersovertredingen eveneens een volwaardig alternatief voor de bestuurlijke verkeersboete.

Summary

There are a number of legal regimes present in traffic safety policy. Regardless the method government applies, it always serves the same purpose. The grounds on which a government decides to use a particular legal regime is also based upon the preventive incentive and the administrative costs of the sanction. Assuming similar preventive incentives from both the administrative traffic fine and the criminal traffic fine for simple and light traffic offences, the administrative costs of the sanctions will be the decisive factor.

Mostly the administrative fine is seen as the procedure generating the lowest costs. This is mostly the case, but Belgium uses simplified criminal procedures to sanction minor traffic offences. The question now is whether the assumption of the lowest cost of an administrative traffic fine in comparison to the criminal fine also applies in Belgium. In order to find out what the administrative costs of the Belgian simplified criminal procedures are, an estimation of the costs will take place after the description of both the Belgian and the Dutch procedure of sanctioning minor traffic offences.

The research shows that whereas it is obvious that the administrative costs of the traditional criminal fine are larger than the administrative costs of the administrative traffic fine, it is not the case with the Belgian alternative criminal sanctions (onmiddellijke inning en minnelijke schikking, also called transaction). In contradiction to the expectations, the estimated administrative costs of the Belgian criminal alternative sanctions are lower than the administrative costs of the Dutch administrative traffic fine leading to the conclusion that for Belgian legislators the administrative costs are no longer a reason to adopt administrative traffic fine for simple and light traffic offences.

Inhoudsopgave

1. EEN ADMINISTRATIEVE KOSTENSCHATTING VAN DE BELGISCHE EN DE NEDERLANDSE VERKEERSBOETE	6
1.1. Inleiding	6
1.2. Kostenmodel van de verkeerssanctionering	7
1.1 België	9
1.1.1 Afbakening en inhoudsanalyse	9
1.1.2 Verzameling van tijd- en tariefparameters	36
1.1.3 Berekening van de administratieve kosten	44
1.1.4 Frequentieparameters	47
1.1.5 Besluit	50
1.2 Nederland	52
1.2.1 Afbakening en inhoudsanalyse: Wet Mulder	52
1.2.2 Verzameling van tijd- en tariefparameters	59
1.2.3 Frequentieparameters	64
1.2.4 Berekening van de administratieve kosten per fase	65
1.2.5 Besluit	66
2. VERGELIJKING VAN DE STRAFRECHTELIJKE BELGISCHE PROCEDURE MET DE BESTUURLIJKE NEDERLANDSE PROCEDURE	68
3. BESLUIT	71
4. LITERATUURLIJST	74

1. EEN ADMINISTRATIEVE KOSTENSCHATTING VAN DE BELGISCHE EN DE NEDERLANDSE VERKEERSBOETE

1.1. Inleiding

Sinds de invoering van de bestuurlijke boete wordt ze op diverse juridische domeinen als een alternatief voor de strafrechtelijke boete naar voren geschoven. De eerste reden die hiervoor wordt aangehaald is dat het strafrecht geen passend antwoord op de maatschappelijke ontwikkelingen kan bieden zodat lichte verkeersovertredingen worden geseponereerd¹. Het lijkt immers logisch dat wanneer een procureur bij de verkeershandhaving alleen kan kiezen tussen de seponering van het dossier of de hele strafrechtelijke boeteprocedure lichte verkeersovertredingen zal seponeren. De bestuurlijke procedure zou daarom in België verkeersovertredingen zonder schade kunnen sanctioneren. Waar deze redenering correct is wanneer de volledige strafrechtelijke procedure steeds moet worden doorlopen, betekent het niet dat er binnen het strafrechtelijke traject geen alternatieven kunnen worden ontwikkeld om eerste, tweede en derdegraadsovertredingen zonder schade te sanctioneren. Tussen deze twee uitersten van ofwel een volledige strafrechtelijke ofwel een bestuurlijke sanctionering, bestaan er alternatieve strafrechtelijke instrumenten zoals waarschuwingen en minnelijke schikkingen in Nederland de transactie genoemd². In België biedt de onmiddellijke inning nog een ander alternatief voor de bestuurlijke verkeersboete³. Deze strafrechtelijke procedure is vergelijkbaar met de bestuurlijke boeteprocedure en komt ook alleen maar in aanmerking voor lichte en eenvoudige verkeersovertredingen die ook door de bestuurlijke verkeersboete kunnen worden gesanctioneerd. Naast deze vereenvoudigde procedure is in België nog een alternatieve sanctioneringsvorm, het bevel tot betaling genaamd, onderzocht. Met deze alternatieve procedures heeft de wetgever de mogelijkheid om bij de handhaving van de verkeerswetgeving binnen het strafrechtelijke kader te blijven, terwijl toch niet de volledige strafrechtelijke procedure dient te worden gevolgd.

Als de strafrechtelijke sanctionering van verkeersovertredingen tegen lagere kosten en met een snellere procedure mogelijk is, is de angst voor een stiefmoederlijke behandeling van lichte verkeersovertredingen dan nog gegrond? Is de bestuurlijke verkeersboete dan nog steeds het enige alternatief om de werkdruk van de

---

¹ Mortier R., Hoe sterk is de ketting...twaalf jaar later, *R.W.*, 2004, p 1483.

² Vereenvoudigde strafrechtelijke sanctioneringsprocedure voor verkeersovertredingen, zie paragraaf 3.1.3.

³ Vereenvoudigde strafrechtelijke sanctioneringsprocedure voor lichte verkeersovertredingen, zie paragraaf 3.1.2.

verkeershandhavingsdiensten te verlichten of zijn er ook alternatieve strafrechtelijke methodes mogelijk? En wanneer dit het geval blijkt te zijn, zijn de kosten van deze alternatieve strafrechtelijke boetes dan vergelijkbaar met de bestuurlijke verkeersboete?

De vergelijking van de Belgische strafrechtelijke alternatieven met de Nederlandse bestuurlijke verkeersboete geeft een aanzet tot beantwoording van deze onderzoeksvragen⁴. Omdat de lichte en eenvoudige verkeersovertredingen voor beide procedures in aanmerking komen, worden de procedures voor deze boetes met elkaar vergeleken. Uit onderzoek is al gebleken dat de bestuurlijke en de strafrechtelijke boete voor deze verkeersinbreuken dezelfde preventieve werking hebben, zodat de schatting van de administratieve procedurekosten in het standaardkostenmodel ook op deze boetes kan worden gebaseerd⁵. In de tweede paragraaf wordt het kostenmodel beschreven. De derde en vierde paragraaf zijn analoog opgebouwd. De eerste subparagraaf geeft de Belgische (1.3.1.) en de Nederlandse (1.4.1.) verkeershandhavingsprocedure weer. In de tweede subparagraaf (1.3.2. en 1.4.2.) worden telkens de handelingen per fase weergegeven en in de derde subparagraaf (1.3.3. en 1.4.3.) komen de frequentieparameters aan bod. Op basis van deze gegevens worden de administratieve procedurekosten zowel per fase als voor de hele procedure geschat (subparagrafen 1.3.4. en 1.4.4.), waarna het besluit over de kosten volgt (subparagrafen 1.3.5. en 1.4.5.). Op basis hiervan worden in paragraaf twee de kosten van de Belgische strafrechtelijke en de Nederlandse bestuurlijke verkeersboete vergeleken. De kostenschatting van beide verkeersboetes kan een besluit over de wenselijkheid van een Belgische bestuurlijke verkeersboete in paragraaf drie toelaten.

1.2. Kostenmodel van de verkeerssanctionering

Bij de keuze tussen verkeersboetes met dezelfde preventieve werking zijn de administratieve kosten vanuit efficiëntieoogpunt doorslaggevend, waarbij het model met de laagste administratieve kosten de voorkeur krijgt wanneer de daarmee gerealiseerde voordelen ook gelijk zijn. De administratieve kostenmeting van de procedures speelt dan ook een rol bij de beslissing tot de implementatie van een

---

⁴ Het belangrijke verschil tussen de bestuurlijke en de strafrechtelijke verkeersboete ligt immers vaak niet in de preventieve werking maar in de administratieve kosten van de handhavingsmiddelen en in het hoge aantal seponeringen als gevolg van die kosten.

⁵ Deben L., *Verkeershandhaving door de bestuurlijke boete. Een rechtseconomische benadering*, RA-2006-81, Steunpunt Verkeersveiligheid, 2006.

handhavingsregime. Het standaardkostenmodel maakt een schatting van de kosten van de overheidshandelingen in de boeteprocedure mogelijk⁶. De administratieve kosten van een verkeersboete bestaan uit de opsporings-, de procedure- en de uitvoeringskosten. Elke handeling neemt tijd in beslag waarvoor de overheid een loon moet betalen en waarvoor faciliteiten ter beschikking moeten worden gesteld. De tijdsbestedingskosten worden gevormd door de tijd van de handeling vermenigvuldigd met het uurtarief van degene die de handeling uitvoert. Daarnaast zijn er de out-of-pocketkosten, de uitgaven om de handeling te kunnen uitvoeren, zoals de kosten van verzending. De tijdsbestedingskosten en de out-of-pocketkosten vormen samen de prijscomponent P. Het aantal handelingen op jaarbasis vormt de hoeveelheidcomponent Q. De administratieve kosten van een sanctioneringsfase worden gevormd door het product van P en Q in die fase. De totale administratieve kosten van een verkeersboete bestaan uit de som van de administratieve kosten van elke fase van de verkeersboete.

De kostenberekening van de verkeersboete gebeurt aan de hand van de 'quick scan'-analyse⁷. Met deze methode wordt de orde van grootte van de administratieve kosten geschat. Zo kunnen bij onvolledige informatie toch parameters worden geschat waardoor een administratieve kostenberekening mogelijk wordt. De Belgische gegevens zijn verzameld aan de hand van werklasmetingen en interviews. De gegevensverzameling gebeurde voor 31 maart 2006 waardoor de administratieve kosten van nieuwe onmiddellijke inning procedure niet kunnen worden geschat⁸. Waar het mogelijk was, werden bij de dataverzameling officiële documenten gebruikt. Voor de ontbrekende gegevens werd beroep gedaan op de handhavingsdiensten⁹. 6 politiediensten van het ressort Gent, de parketten van het ressort Gent en Hasselt en de politierechtbank van Genk verleenden hun medewerking. Elke dienst werd gevraagd om de procedurehandelingen te beschrijven en de proceduretijd per fase te schatten¹⁰. De diensten hielden vaak noch de handelingen, noch het aantal procedures bij, zodat dit gebrek aan systematische

---

⁶ Het standaardkostenmodel is in Nederland ontwikkeld. De Belgische Kenniscel Wetsmatiging gebruikt het om de administratieve lasten van de Vlaamse wet- en regelgeving te meten; In dit onderzoek worden de zogenaamde beheerskosten omschreven. De benaming van deze kosten als administratieve kosten in dit onderzoek vloeit voort uit de definitie van de kosten als administratieve kosten in het vorige rapport; Kenniscel Wetsmatiging, *Metten om te weten, Leidraad voor het meten van administratieve lasten*, tweede herwerkte versie van januari 2006, p 9.

⁷ Dit stappenplan is opgebouwd op basis van de beschikbare gegevens en stemt niet volledig overeen met het theoretische stappenmodel zoals terug te vinden bij de Belgische Kenniscel Wetsmatiging, *o.c.*, 2006, p 30.

⁸ De procedure en de bedenkingen op basis van de theoretische analyse komen wel aan bod. Hoewel het te vroeg is om de gevolgen van de verandering juist in te schatten, wordt wel een indicatie gegeven van mogelijke resultaten van de aanpassing van de procedure.

⁹ Hierdoor zijn de resultaten van het onderzoek afhankelijk van hun bereidheid tot medewerking.

¹⁰ Het doel van de 'quick scan'-analyse is om op basis van een rondvraag een beeld te krijgen van een goed georganiseerde handhavingsprocedure. Daarom werd er beslist om geen steekproef van de diensten te trekken, maar te werken met diensten waarvoor er reeds enige data beschikbaar was.

gegevensoptekening de dataverzameling bemoeilijkte. Bovendien kan door de verschillende werkwijze van de handhavingsdiensten geen uniforme procedure worden opgesteld. Bij de oplegging van de onmiddellijke inning heeft iedere politiedienst een andere werkwijze. Zo zijn bijvoorbeeld niet alle politiediensten geautomatiseerd. Ook de procedure op de parketten en op de rechtbanken verschilt. Zo vervullen de diensten op sommige parketten een gedeelte van de procedure, terwijl op andere parketten dezelfde ambtenaar het hele traject opvolgt. Door de verschillende werkwijze kan er geen eenduidig beeld van de onmiddellijke inning of de minnelijke schikking worden geschetst. Hoewel er een poging tot uniformisering van de procedure op het niveau van de politiediensten werd ondernomen, bleek dit niet mogelijk voor de verdere handavingsfases¹¹.

De Nederlandse gegevensverzameling gebeurde op dezelfde wijze. Het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) en het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie (BVOM) stelden hun systematisch opgetekende gegevens ter beschikking. De gegevensverzameling van de politiediensten en van het parket gebeurde op dezelfde wijze als bij de Belgische handhavingsdiensten. De politie en het parket van Middelburg werden hierover ondervraagd.

De beperkte informatie laat alleen een kostenraming van de strafrechtelijke en de bestuursrechtelijke boeteprocedure toe. Een algemeen geldige kostenberekening, noch een raming van de opsporing en de uitvoeringskosten behoort op basis van de beschikbare gegevens tot de mogelijkheden.

1.1 België

1.1.1 *Afbakening en inhoudsanalyse*

Verkeersovertredingen worden in België strafrechtelijk gesanctioneerd. Vroeger moest bij de sanctionering van verkeersovertredingen de volledige strafrechtelijke procedure worden doorlopen. Dit hield in dat een verkeersboete pas na een rechterlijke uitspraak kon worden opgelegd. Deze procedure werd voor een aantal verkeersovertredingen als te omslachtig ervaren. Daarom werd in 1965 de strafrechtelijke procedure voor de aangeduide verkeersinbreuken ingekort. Met de mogelijkheid om een onmiddellijke inning aan te bieden kreeg België een wettelijke vereenvoudigde procedure voor verkeershandhaving¹². Op 31 maart 2006 is de procedure van de onmiddellijke inning voor verdachten met een vaste woon- of

---

¹¹ Uit de telefonische interviews bleek dat het parket van Hasselt en het parket van Gent ongeveer dezelfde procedure volgen.

¹² Wet van 15 mei 1965; K.B. 25 november 1966 betreffende de onmiddellijke inning van een som.

verblijfplaats in België veranderd. Zowel de oude als de nieuwe procedure komen aan bod. Naast deze vereenvoudigde procedure bestaat nog steeds de mogelijkheid om via het volledige strafrechtelijke traject de rechter een verkeersboete te laten opleggen. In de Verkeersveiligheidswet werd het bevel tot betaling geïntroduceerd. Deze sanctie had een uniek karakter dat zowel bestuurlijke als strafrechtelijke elementen bevatte. De sanctie is tot vandaag nog niet in werking getreden, maar wordt hier beschreven voor een beter begrip van het debat. Eveneens werd in de verkeersveiligheidswet de wetgeving op de parkeerretributie verruimd. Deze decriminalisering wordt door artikel 6 van de wet van 7 februari 2003 slechts doorgevoerd met betrekking tot parkeren met beperkte parkeertijd, het betalend parkeren en het parkeren op plaatsen voorbehouden aan bewoners¹³. De decriminalisering van deze overtredingen kan worden verantwoord doordat zij geen hinder vormen voor de vloedigheid van het verkeer, noch een bijzonder gevaar opleveren¹⁴. Inbreuken op de parkeerwetgeving worden afgehandeld op basis van een civiele procedure waar in het volgende hoofdstuk nog op wordt teruggekomen. Nu volgt een schets van de Belgische verkeersboeteprocedure¹⁵.

a. Strafrechtelijke procedure

◆ **Onmiddellijke inning voor 31 maart 2006**

• *Doelstelling*

De onmiddellijke inning is een bedrag dat de overtreder ter plaatse kan betalen als hij door een gemachtigde persoon wordt tegengehouden¹⁶. Oorspronkelijk werd de onmiddellijke inning als een bijzondere procedure beschouwd met als doel 'een meer snelle en doelmatige beteugeling van de inbreuken inzake verkeer te betrachten, en, in zekere mate, de taak van de parketten en de rechtbanken, wat deze inbreuken

---

¹³ Deze overtredingen zijn uit het strafrecht gehaald en worden in het administratieve stelsel ondergebracht. Art 37 van de wet van 7 februari 2003 bepaalt dat de gemeenten op deze gedragingen heffingen kunnen bepalen die niet de aard van een sanctie hebben, maar passen in een contractuele verhouding tussen de gemeente en de persoon die de door de gemeente ter beschikking gestelde plaats inneemt. De gemeente bepaalt zelf de hoogte van de retributie. Vandaar dat op dit genblik in iedere gemeente een ander tarief geldt. Memorie van toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr 1915/1, p 22; Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/1, p 11; Wetsontwerp van de wet 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, nr.1915/9, p 5.

¹⁴ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 11; Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens bij het ontwerp van de wet 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, *Parl.St.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, nr.2-1402/3, p 46.

¹⁵ Omzendbrief R. 25/00 van 22 juni 2000 van de procureur-generaal te Gent inhoudende de richtlijnen betreffende een eenvormig opsporings- en vervolgingsbeleid inzake verkeersmisdrijven. Deze richtlijn wordt in de praktijk door de andere parketten ook gevolgd hetgeen een eenvormig beleid bevordert.

¹⁶ Definitie gegeven op de Ministerraad van 31 januari 2003; <http://www.wegcode.be/aktueel/ministerraad/raad13.htm>; Het is wettelijk ook mogelijk om de onmiddellijke inning naar de houder van het voertuig waarmee de overtreding is begaan te sturen.

betreft, te verlichten¹⁷. Reeds in 1971 werd het toepassingsbereik uitgebreid tot inbreuken op alle bepalingen van het K.B. van 14 maart 1968 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer¹⁸.

- *Toepassingsbereik*

Op basis van Art 65 Wegverkeerswet jo. het KB van 30 september 2005 kan een onmiddellijke inning voor alle verkeersovertredingen van de eerste, de tweede graad en de derde graad worden voorgesteld¹⁹. Ook snelheidsovertredingen en lichte alcoholintoxicatie komen voor een onmiddellijke inning in aanmerking²⁰. Voor buitenlanders is ook een onmiddellijke inning voor overtredingen van de vierde graad mogelijk. Belangrijk hierbij is dat de vereenvoudigde procedure alleen mogelijk is bij overtredingen zonder schade. Uit het toepassingsbereik valt af te leiden dat deze bestraffingsmodaliteit bedoeld is voor de sanctionering van lichte verkeersovertredingen zonder schade zodat de meeste verkeersovertredingen die voor een bestuurlijke verkeersboete in aanmerking zouden komen hieronder vallen.

- *Bevoegde diensten*

Art. 16 Wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (W.P.A.) stelt dat de politiediensten belast zijn 'met de politie over het wegverkeer'²¹. De gedetailleerde uitwerking hiervan is te vinden in artikel 62 Wegverkeerswet. Concreet betekent dit een versnippering van het politionele verkeersveiligheidsbeleid naargelang het wegtype waarop de overtreding wordt vastgesteld²². Het politionele beleid wordt op de autosnelwegen en enkele daarmee gelijkgestelde wegen door de negen gedeconcentreerde provinciale verkeerseenheden van de federale politie uitgevoerd²³. Voor de basispolitiezorg op de overige wegen is de lokale politie

---

¹⁷ *Parl. St.*, kamer, 1962-1963, nr.630/1, p 6; Omzendbrief R. 76/66 van 8 december 1966 van de procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent.

¹⁸ K.B. van 1 maart 1971 betreffende de onmiddellijke inning van een som bij de vaststelling van de inbreuken op het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, *B.S.* 27 maart 1971. Zo blijkt uit de omzendbrief R. 24/71 van 10 mei 1971 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent.

¹⁹ Omzendbrief R. 20/04 van 15 april 2004 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van de overtredingen van de wet betreffende de politie over het wegverkeer en zijn uitvoeringsbesluiten.

²⁰ Voor snelheidsovertredingen omzendbrief COL 11/2006 van 31 maart 2006 van het College van procureurs-generaal betreffende de snelheid. Art 34 § 1 WPW schrijft het voorstel van een onmiddellijke inning voor lichte alcoholintoxicatie onder een alcoholconcentratie van 0,35 promille voor. Voor een alcoholconcentratie tussen 0,35 en 0,65 promille wordt een minnelijke schikking voorgesteld: omzendbrief R. 14/2006 van 28 april 2006 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent. Hoewel roodlichtnegatie een overtreding van derde graad is, moeten deze overtredingen aan het parket worden overgemaakt.

²¹ Wet 5 augustus 1992 op het politieambt, *B.S.* 22 december 1992.

²² Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op 2 niveau's, *B.S.* 5 januari 1999 (WPG)

²³ Nuyts C., Petry P., Klinkhamers P., *Jaargids voor de politiediensten*, Maklu, Antwerpen, 2002, p 81; Van Daele D., Goossens F., Fijnaut C., Hutsebaut F., *Het Belgische politiewezen*, Kluwer, Mechelen, 2002.

verantwoordelijk, zoals bepaald in art. 7 van het K.B. van 09 oktober 2001²⁴. Zowel op federaal als op lokaal vlak zijn politiemensen bevoegd om een onmiddellijke inning voor te stellen na de machtiging door de procureur-generaal²⁵.

- *Procedure*

Bij de normale strafrechtelijke procedure stelt de dienstdoende ambtenaar de verkeersovertreding vast in een proces-verbaal²⁶ dat aan het parket moet worden overgemaakt. De politieagenten mogen alleen op basis van een bijzondere wet van deze verplichting afwijken. Art 65 § 1 wegverkeerswet geeft de politie agent deze wettelijke basis om bij de vaststelling van een verkeersovertreding zonder schade een voorstel tot onmiddellijke inning van een geldsom aan te bieden²⁷. Er zijn twee mogelijkheden. Het afschrift van het proces-verbaal of de onmiddellijke inning moet binnen 14 dagen aan de overtreder worden overgebracht. De overtreder kan de aanbieding afslaan. De betaling van het volledige bedrag leidt wel tot het voorwaardelijke verval van de strafvordering²⁸. Het vereenvoudigde proces-verbaal kan in ISLP of Poloffice worden ingebracht²⁹. Indien de geldsom niet binnen 18 dagen na toezending van de aanbieding tot onmiddellijke inning is betaald, volgt een aanmaning³⁰. Heeft de verdachte niet binnen de 15 volgende dagen betaald, weigert

---

²⁴ K.B. 9 oktober 2001 tot vaststelling van de organisatie- en de werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren B.S. 12 oktober 2001; Ministeriële Omzendbrief PLP 10 van 09 oktober 2001 inzake de organisatie- en de werkingsnormen van de lokale politie met het oog op het waarborgen van een minimale gelijkwaardige dienstverlening aan de bevolking (B.S. 16 oktober 2001); De integratie van de verschillende politiediensten wordt verzorgd door de organieke bepalingen art. 5 W.P.G. De gespecialiseerde, bovenlokale opdrachten worden door de federale politie waargenomen. Omzendbrief COL. 02/2002 van 20 februari 2002 van het College van procureurs-generaal betreffende de ministeriële richtlijn tot regeling van de taakverdeling, de samenwerking, de coördinatie en de intergratie tussen de lokale en federale politie inzake de opdrachten van de gerechtelijke politie, B.S. 01 maart 2002; Politie, *De lokale politie*, www.poldoc.be.

²⁵ Art 1 K.B. 27 maart 2006 tot wijziging van de koninklijke besluiten van 24 maart 1997, 19 juli 2000 en 22 december 2003 betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van sommige overtredingen; Daarnaast kunnen personeelsleden van de Administratie der douane en accijnzen bij de uitvoering van hun dienst, de wegenbrigadiers en de controleurs van de Directie Controle van het directoraat-generaal Vervoer te Land van de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, door de procureur-generaal bij het Hof van beroep gemachtigd worden.

²⁶ Art. 3 van het K.B. 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer B.S. 9 december 1975; art. 8 Sv, art. 15 en 44 W.P.A.; De Nauw A., De beoordelingsruimte van de politie in de opsporing en het strafprocesrecht, *R.W.*, 1990-91, p 71.

²⁷ het vereenvoudigde proces-verbaal bevat onder meer de nummerplaat van de wagen, de datum en het tijdstip van de vaststelling en de kwalificatie van de overtreding bv. de gemeten en de gecorrigeerde snelheid bij snelheidsovertredingen en een summier omschrijving van de omstandigheden vb droog wegdek....

²⁸ Het verval van strafvordering gebeurt echter onder opschortende voorwaarde van de afwezigheid van optreden van het Openbaar Ministerie. Art 65 WPW; Omzendbrief R. 15/2006 van 28 april 2006 van de procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent.

²⁹ Poloffice is het nieuwe computerprogramma van de politiediensten.

³⁰ Deze termijn is niet officieel overgenomen maar is standaard in het computerprogramma van de politieverkeerseenheden Oost-Vlaanderen. Dat is nationaal overgenomen in tradelec en ISLP, de computerprogramma's gebruikt door de politiediensten.

hij de betaling of schrijven de richtlijnen van het parket-generaal het voor, dan wordt het proces-verbaal opgemaakt en aan het parket overgemaakt³¹.

◆ **Onmiddellijke inning na 31 maart 2006³²**

Op 31 maart 2006 trad voor de verdachte die in België woont of er een vaste verblijfplaats heeft de nieuwe onmiddellijke inningsprocedure in werking. De politieagent kan bij de vaststelling van een verkeersovertreding drie verschillende procedures volgen.

• *Overschrijving*

De politie zendt het proces-verbaal van de overtredingen die met een onmiddellijke inning worden gesanctioneerd aan de betrokkene. Daarna stuurt de Post het uitnodigingsformulier tot betaling. De politieofficier of de agent van de politie brengt binnen 14 dagen de gegevens in het informatica programma Poloffice of ISLP in³³. In de volgende fase van de hervorming (vermoedelijk vanaf 10 oktober 2006) krijgt het proces-verbaal onmiddellijk een OGM-nummer (een gestructureerde mededeling nummer bij de Post).

• *Proces-verbaal met het voorziene formulier*

De gegevens worden binnen 14 dagen in Poloffice ingebracht. Het afschrift en het antwoordformulier worden naar de overtreder gestuurd. Indien niet wordt betaald, wordt het proces-verbaal aan het parket overgemaakt.

• *Formulieren uit het boekje*

Deze procedure is pas vanaf 10 oktober 2006 mogelijk. Strook C wordt aan de overtreder overhandigd, strook B blijft in het boekje en strook A wordt op het kantoor bewaard. De vaststellingen worden in Poloffice ingegeven.

De uiterste verzendingsdatum van het proces-verbaal naar de overtreder is 14 dagen na de vaststelling. Op de 15^e dag na de vaststelling is er een automatische data-

---

³¹ Omzendbrief COL 10/2006 van 23 maart 2006 van het College van procureurs-generaal betreffende het gevolg dat door de politiediensten wordt gegeven aan de vastgestelde verkeersovertredingen, p 13.

³² De nieuwe procedure voor de onmiddellijke inningen geldt voor verdachten die in België een woon- of verblijfplaats hebben. K.B. van 27 maart 2006 K.B. tot wijziging van de koninklijke besluiten van 24 maart 1997, 19 juli 2000 en 22 december 2003 betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van sommige overtredingen dat in werking ging op 31 maart 2006, *B.S.* 30 maart 2006.

³³ Hier is er al een eerste probleem. De overtreder heeft 15 dagen tijd om te reageren, maar binnen 14 dagen moet de overtreding naar het systeem van de Post worden overgemaakt. Wanneer de eigenaar van het voertuig de overtreding niet heeft begaan, kan het proces-verbaal niet meer uit het systeem worden gehaald. De eigenaar en niet de overtreder krijgt de aanmaningen. Onmiddellijke inning boetes loopt mank, VRTNIEUWS.NET, Zaterdag 20 mei 2006.

overdracht van de politie naar de Post die sinds 31 maart 2006 de onmiddellijke inningen beheert. Hieronder valt de betalingsopvolging en het versturen van een eventueel rappel. Wanneer de onmiddellijke inning op dag 26, de uiterste betaaldatum, niet is voldaan, wordt op dag 35 een rappel door de Post verstuurd. Op de 50ste dag wordt het dossier afgesloten. Op dag 51 wordt de melding via de automatische dataflux naar de politie doorgestuurd. De lijst van de volledig betaalde onmiddellijke inningen wordt automatisch naar het parket overgemaakt en eveneens op het politiekantoor bewaard. In dit geval moeten de politiediensten geen verdere bewerkingen uitvoeren. Wanneer de onmiddellijke inning gedeeltelijk of niet is betaald maakt de politie het originele exemplaar en het eventuele antwoordformulier van de onmiddellijke inning samen met de lijst over aan het parket.

◆ **Bedenkingen bij de nieuwe procedure**

Hoewel het te vroeg is voor resultaten van de inschakeling van de Post in de procedure van de onmiddellijke inning zijn er toch al een aantal bedenkingen. De centrale verwerking van de onmiddellijke inningen kan afhankelijk van de inrichting ervan de procedure van de onmiddellijke inning verbeteren. Het motief voor de inschakeling van de Post tijdens de tot stand koming van de regeling was het beheer van de boetezegels. Opvallend is dat tegelijkertijd met de inschakeling van de Post in het beheer van de verkeerssanctionering de boetezegels worden afgeschaft³⁴. Het voordeel van de procedure via de Post is dat er voortaan een centrale verwerking van de onmiddellijke inningen zou moeten plaatsvinden. De centrale verwerking van de verkeersovertredingen kan de procedure weliswaar verbeteren, maar de nadelen van het nieuwe opvolgingsstelsel kunnen deze verbetering ondermijnen. Ten eerste maakt het nieuwe software pakket, Poloffice genaamd, weliswaar de registratie van alle verkeersovertredingen mogelijk maar is het niet compatibel met de voorheen gebruikte software. Ten tweede stelt de extra schakel van de Post problemen. Door de nieuwe regeling moeten de politiediensten de processen-verbaal aan de Post overmaken. Bij de afsluiting van het dossier door de Post wordt de zaak steeds teruggezonden naar de politie. Is de boete niet betaald, wordt het proces-verbaal door de politie aan het parket overgemaakt. De politie moet nog steeds het proces-verbaal opstellen en uiteindelijk ook opvolgen. Daar de Post eigenlijk alleen maar het rappel verstuurt, kan de meerwaarde van het stelsel in twijfel worden getrokken. Ten derde kan de procedure bij de Post niet worden stopgezet. Zodra het proces-verbaal is uitgeprint, moet het hele traject worden doorlopen vooraleer het proces-

---

³⁴ Hiermee vervalt strikt genomen het bestaansrecht van de nieuwe procedure.

verbaal kan worden aangepast. Deze beperking is vooral hinderlijk wanneer naderhand blijkt dat de bestuurder niet de eigenaar van de wagen was. Vooral de sanctionering van personen met een leasingwagen kan hierdoor worden vertraagd. Ten vierde zijn de termijnen verlengd zodat de procedure langer duurt. De langere doorlooptijd verlaagt de effectiviteit van de verkeershandhaving. Hoewel een gecentraliseerde verwerking van de overtredingen een effectiviteitsverbetering zou kunnen inhouden, wordt de bestaansreden van deze bijkomende schakel onder de huidige vorm vanuit effectiviteitsoverwegingen in vraag gesteld. Het is evenwel nog te vroeg om definitieve uitspraken te doen over de nieuwe procedure.

◆ **Voorstel tot betaling van een geldsom**

- *Toepassingsbereik*

De informatieplicht verplicht de politieambtenaren om het Openbaar Ministerie in kennis te stellen van de vastgestelde verkeersovertredingen. Vervolgens zijn de procureurs belast met de opsporing en de vervolging van de verkeersinbreuken (art. 22 Sv). Dit betekent dat alle verkeersovertredingen op het parket kunnen binnenkomen. De procureur des konings moet bij de uitoefening van zijn beleid rekening houden met de uitgevaardigde richtlijnen van het strafrechtelijke beleid (art. 143 Ger. W)³⁵. Wanneer hij beslist om niet te vervolgen kan hij altijd een minnelijke schikking voorstellen (art. 216*bis* Sv)³⁶, een voorstel van de procureur des konings om de strafvordering te laten vervallen tegen de betaling van de geldsom door een overtreder³⁷. In tegenstelling tot de onmiddellijke inning kan de minnelijke schikking ook bij schade en bij het rijden onder invloed van alcohol met een alcoholpromille tussen 0,35 en 0,65 worden voorgesteld³⁸. Ook het rijden door een rood licht komt voor een minnelijke schikking in aanmerking, zolang het geen groot gevaar inhoudt. In het laatste geval wordt de overtreder rechtstreeks gedagvaard (zie *infra*)³⁹.

- *Procedure*

---

³⁵ Hoewel ze loutere dienstvoorschriften zijn waarvan de schending niet kan worden ingeroepen door de onderhorige, wordt op basis van artikel 28*ter*, §1 lid 2 Sv het beleid van de politiediensten aan het beleid van het parket aangepast, waardoor een consistente opvolging van verkeersovertredingen plaatsvindt; In de literatuur wordt bevestigd dat de uitgevaardigde richtlijnen het Openbaar Ministerie binden: Verstraeten R., *Handboek van strafvordering*, Maklu, Antwerpen, 2005, p 64. Binnen dit kader van keuzemogelijkheden is de tweede opgave, volgens artikel 28*quater* lid 1 Sv, de opportuniteitsbeoordeling van de instelling van de vervolging, waarbij de uitkomst van de afweging wordt ingegeven door de haalbaarheid van de strafvordering evenals door overwegingen omtrent de wenselijkheid van het instellen ervan Van Daele D., *Openbaar Ministerie en strafrechtelijk beleid*, Intersentia, Antwerpen, 2002, p 34; Matthijs J, *Openbaar Ministerie*, Story-Scientia, Deurne, 1992, p 111; Verstraeten R., *o.c.*, 2005, p 52.

³⁶ De Nauw A., *Strafprocesrecht*, Dienst Uitgaven VUB, Brussel, 2003, p 15, 73; Verstraeten R., *o.c.*, 2005, p 92;

³⁷ Deze is € 60 bij verkeersovertredingen van de eerste graad.

³⁸ De Wet Mulder is van toepassing op het rijden onder invloed van alcohol tot 0,55 promille.

³⁹ De Wet Mulder bestraft wel het rijden door een rood licht.

De minnelijke schikking wordt per post bij de overtreder bezorgd. Ook hier kan de overtreder het aanbod tot minnelijke schikking verwerpen. Indien de geadresseerde het opgelegde bedrag binnen maximum drie maanden betaalt, vervalt de bevoegdheid van het parket om een strafvordering voor de politierechtbank aanhangig te maken. Omdat de minnelijke schikking geen veroordeling is, wordt het niet op het strafregister vermeld. Wanneer de overtreder niet op het aanbod ingaat, kan de procureur de vervolging in de volgende fase brengen door de strafvordering in te stellen. Hij zal dit doen nadat de vermoedelijke overtreder schriftelijk is aangemaand en (schriftelijk of persoonlijk) is verhoord.

◆ **Politierechtbank**

Bij de niet-betaling van de minnelijke schikking of wanneer de procureur het gewenst acht, kan de vermoedelijke overtreder rechtstreeks worden gedagvaard. Het Openbaar Ministerie moet de toepassing van de strafwet vorderen⁴⁰. De politierechtbank neemt krachtens art. 138 6° bis Sv kennis van de verkeersovertreding. De politierechter doet uitspraak over de feiten. Bij schuldigverklaring levert het vonnis met de straf (art. 161 Sv) een executoriale titel voor de tenuitvoerlegging door het Openbaar Ministerie op⁴¹. Tegen het vonnis gewezen door de politierechtbank staat in alle gevallen hoger beroep open bij de correctionele rechtbank (art. 172, 174 Sv). In plaats van één rechter zoals bij de politierechter zetelen hier drie rechters.

◆ **Invordering**

Eens de rechter de boete heeft opgelegd, kan het vonnis ten uitvoer worden gelegd. Het Openbaar Ministerie brengt de ontvanger van de penale boeten op de hoogte. De aanmaningskosten worden door de ontvanger (FOD Financiën) voorgeschoten en indien mogelijk op de veroordeelde verhaald. Wanneer de veroordeelde niet betaalt kan een deurwaarder worden ingeschakeld die verdere uitvoeringsmaatregelen waaronder de inbeslagname kan treffen⁴². Een ontvanger raamt de kosten van inning

---

⁴⁰ Matthijs J., *o.c.*, 1992, p 55; Verstraeten R., *o.c.*, 2005, p 50.

⁴¹ Dupont L., *Beginselen van strafrecht, deel 2*, Acco, Leuven, 2000, p 350; Verstraeten R., *o.c.*, 2005, p 765-767.

⁴² Bangma C.H., *Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*, Schuurman en Jordens serie, Kluwer, Alphen aan den Rhijn, 2003, p 136 e.v.; Twee op drie boetes uitgesproken door een strafrechter worden niet betaald. Een groot gedeelte ervan zouden verkeersboetes zijn. De ontvangers slagen erin om ongeveer 30% te innen. Een groot gedeelte van de boetes wordt helemaal niet ingevorderd. Voor 19,9 % van het aantal niet betaalde boetes, onderneemt de deurwaarder in Vlaanderen

van geldboeten na de aftrekking van de kosten van gerechtsdeurwaarder op 7 à 12% van de netto geïnde bedragen⁴³. Door deze kosten wordt alleen een uitvoerend beslag op een onroerend goed gelegd voor een hogere boete dan 1 250 euro. De overige uitvoeringsmaatregelen worden vanaf een geldboete van 125 euro genomen, tenzij er 'geen gemakkelijk contact' is met de veroordeelde. Dan wordt zelfs voor 25 euro gedwongen uitgevoerd. Door het kostenverhaal op de overtreder wordt de inning van de verkeersboetes volledigheidshalve in de tijdparameters weergegeven maar wordt hij verder niet als kostenpost in de berekening opgenomen⁴⁴.

Figuur 1: beschrijving van de strafrechtelijke verkeersboeteprocedure in België

actie: Twee op drie boetes worden niet betaald, Het VOLK, 04 februari 2006; Deurwaarders innen meer boetes in Vlaanderen dan in Wallonië, De Morgen, 04 april 2006.

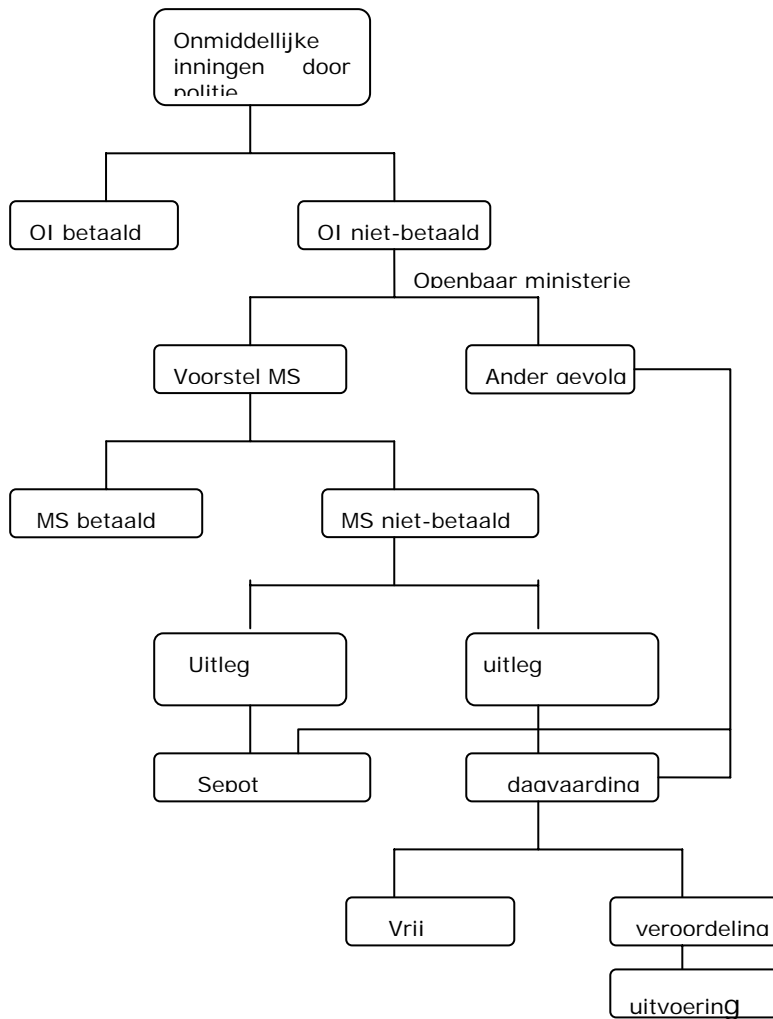
⁴³ De ontvanger van de penale boetes van Gent. Deze ramingen kunnen in de andere ressorts anders zijn.

⁴⁴ Het totale aantal ingezonden dossiers van de ontvanger naar de deurwaarders laat de volgende kostenraming van de inschakeling van de deurwaarder toe. Bij de veronderstelling dat de invorderingskosten voor een verkeersovertreding hetzelfde zijn als de invorderingskosten voor andere overtredingen en dat het percentage van kosten ten laste van de schatkist voor de verkeersboetes hetzelfde is dan voor de algemene boetes zijn de maatschappelijke invorderingskosten van verkeersovertredingen als volgt:

Jaar	2000	2001	2002
Dossier naar gerechtsdeurwaarder	30 129	37 949	43 386
Ingevorderde bedragen	7 033 898	7 286 858	8 144 353
Kosten ten laste van de schatkist (%)	12, 91	11, 55	10, 72

Bron: site van gerechtsdeurwaarders, www.fiscus.fgov.be

Dit bevestigt de schattingen van de ontvanger. Om de opbrengsten van € 8 144 353 te genereren moet 10,72 percent van dat bedrag door de schatkist worden geïnvesteerd. Om het bedrag per invordering van een boete te kennen, wordt het totale ingevorderde bedrag gedeeld door het aantal dossiers. Per zaak kost de invordering $8\,144\,353 / 43\,386 = € 188$. Aangezien 10,72% hiervan ten laste komt van de schatkist worden de gemiddelde maatschappelijke kosten van een ingevorderde boete op € 20 worden geraamd. Omdat er geen gegevens zijn over het inningspercentage van verkeersveroordelingen, wordt deze raming buiten de analyse gehouden. Zodra er meer gegevens over de invordering beschikbaar zijn, kunnen ook deze in de kostenraming worden opgenomen.

b. Alternatieve sanctioneringsvormen

Binnen het strafrechtelijke traject bestaat in art 65 Verkeerswet weliswaar een vereenvoudigde procedure voor de verkeershandhaving, een echte bestuurlijke verkeersboete is vooralsnog niet in de wet opgenomen. Hoewel de bestuurlijke verkeersboete in de verkeersveiligheidswet ter sprake kwam onder de naam 'bevel tot betaling', is deze nooit in werking getreden. De wetgever heeft eerst geprobeerd om het omstreden artikel te hervormen. Met de zogenaamde beschikking tot betaling werd aan een aantal opmerkingen van de Raad van State en van andere betrokken diensten tegemoetgekomen, maar uiteindelijk is het bevel tot betaling in de wet nooit aangepast en is het tot vandaag dode letter gebleven.

Deze alternatieve sanctie met bestuurlijke elementen wordt besproken om de visie van de Belgische wetgever en van de sanctioneringsdiensten op de bestuurlijke

sanctionering te verduidelijken. Na de beschrijving van de procedure wordt deze geëvalueerd vanuit strafrechtelijk oogpunt. De conformiteit met de rechtsstatelijke beginselen laat een gevolgtrekking over de wenselijkheid van dit handhavingsinstrument toe. De procedurele aspecten daarentegen maken een inschatting van de verwachte effectiviteit van het bevel tot betaling mogelijk.

◆ **Het begrip en de ratio legis**

In de Memorie van Toelichting wordt het bevel tot betaling gedefinieerd als 'een nieuwe sui generis procedure voor de sanctionering van bepaalde verkeersinbreuken⁴⁵, die 'het midden houdt tussen een zuiver administratief sanctioneringssysteem en het klassieke penale afhandelingsstelsel'⁴⁶. Het is een nieuwe procedure die van het gemene strafrecht afwijkt, maar waarbij de gesanctioneerde feiten zonder meer strafbaar blijven⁴⁷. Ondanks dat de regering geen volledige bestuurlijke procedure nastreeft, voelt ze zich vanuit efficiëntieoverwegingen genoodzaakt om in de bestaande strafrechtelijke procedure bestuurlijke elementen te introduceren. In de Memorie van Toelichting wordt erop gewezen dat de sanctioneringsprocedure van overtredingen die een aanzienlijke hoeveelheid van het werk van de parketten vertegenwoordigen moet worden vereenvoudigd⁴⁸. Het hogere handhavingsniveau veronderstelt overleg en een gerichte aanpak van de vastgestelde overtredingen. Zo zouden de onmiddellijke inning op grond van art 65 Wegverkeerswet en het voorstel tot verval van de strafvordering niet voldoen omdat deze aanbiedingen vaak niet worden opgevolgd. Dit leidt volgens de regering tot een groot aantal rechtstreekse dagvaardingen voor de politierechtbank⁴⁹. Het tweede motief voor de invoering van een alternatieve procedure is de onzekerheid bij een gerechtelijke procedure. Volgens de indieners van het wetsontwerp demotiveert de onzekere uitkomst voor de rechtbank de handhavingsdiensten⁵⁰.

---

⁴⁵ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 17, 20.

⁴⁶ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 19.

⁴⁷ Van Daele D., De afhandeling van verkeersstrafzaken na de wet van 7 februari 2003. Een analyse van de procedure houdende het bevel tot betaling in het licht van de Nederlandse Wet-Mulder, *T. Strafr*, 2003, p 167.

⁴⁸ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 17; Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens, *Hand.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, p 3.

⁴⁹ Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens, *Hand.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, p 4.

Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 17-18.

⁵⁰ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 18.

Omdat de bestaande handhavingsinstrumenten volgens de regering niet in staat zijn een verhoogd handhavingsniveau te realiseren zoekt de regering naar een snelle en effectieve procedure voor de verwerking van de verkeersovertredingen waarbij tevens aandacht wordt geschonken aan de waarborgen van de rechten van de verdachte. De regering wilde hiervoor een bestuurlijke boete ontwikkelen om een aantal frequente verkeersovertredingen te sanctioneren. Als resultaat van de heroverweging werd een soort bestuurlijke procedure ontwikkeld geïnspireerd door het Nederlandse model, waarbij de procureur des Konings een bevel tot betaling uitvaardigt dat een rechtstreekse uitvoerbare titel oplevert: het bevel tot betaling⁵¹.

◆ **Toepassingsbereik**

- *Ratione materiae*

Het bevel tot betaling kan uitsluitend worden opgelegd bij de vaststelling van de in artikel 65*bis* §1 1°-4° Wegverkeerswet specifieke omschreven omstandigheden⁵². De limitatieve opsomming omvat het overschrijden van de toegelaten maximumsnelheid, de negatie van het rode of vaste oranje-geel stoplicht, het sturen onder alcoholintoxicatie zoals omschreven in art. 34 Wegverkeerswet en het sturen onder invloed van andere stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden volgens art. 37*bis* §1 1°, 4°-6° Wegverkeerswet. Drie argumenten rechtvaardigen de opname van deze overtredingen⁵³. Ten eerste vertegenwoordigen de inbreuken een belangrijk aandeel van de totale hoeveelheid verkeersovertredingen. Ten tweede speelt de ernst van de overtreding een doorslaggevende rol. Het gaat om de meest storende en gevaarlijke overtredingen met dikwijls catastrofale gevolgen voor de slachtoffers⁵⁴. Ten derde is er onvoldoende afschrikkende werking van preventiecampagnes en het klassieke penale circuit om de bestuurders ervan te weerhouden de inbreuken te plegen.

---

⁵¹ artikel 31 van de wet houdende verschillende bepalingen betreffende verkeersveiligheid is neergelegd door invoering van het nieuwe artikel 65*bis* Wegverkeerswet en art. 590 Sv.

⁵² Wetsontwerp, *Hand.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 13.

⁵³ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 18; Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 168.

⁵⁴ Volksvertegenwoordiger Ansoms heeft een amendement ingediend om de toepassing van het bevel tot betaling uit te sluiten voor zware overtredingen. Volgens hem strookt de kwalificering van de overtredingen niet met de beleidsintentie ernstige overtredingen zoals delicten met betrekking tot alcohol en drugsintoxicatie zo veel mogelijk te laten vonnissen door de politierechter teneinde de criminaliteit ernstig te laten nemen. De vice-minister neemt het standpunt in dat de weerhouden overtredingen als de gevaarlijkste en talrijkste zijn aangeduid, die prioritair om aandacht vragen. De mogelijkheid tot uitbreiding van het toepassingsgebied, indien de praktijk dit verlangt, wordt benadrukt; Amendementen bij het ontwerp van de wet 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 29-30; Verslag namens de commissie voor infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven uitgebracht door de heer Daan Schalck, *Hand.Kamer*, 2002-2003, p 89.

- *Voorwaarden*

Er zijn vier bijkomende voorwaarden voor de toepassing van het bevel tot betaling⁵⁵. De procureur kan alleen het bevel tot betaling opleggen indien de overtreder in België een vaste woon- of verblijfplaats heeft, zoals blijkt uit het opschrift van het ingevoerde hoofdstuk⁵⁶. In de tweede plaats mag het feit voor toepassing van het artikel geen schade hebben veroorzaakt aan derden⁵⁷. Het bevel tot betaling kan enkel opgelegd worden voor overtredingen die geen directe gevolgen voor derden met zich mee brengen. Omwille van de duidelijkheid en om de onweerlegbaarheid van de overtreding te kunnen bewijzen, moet de vaststelling van de overtreding ten derde op een geautomatiseerde wijze of met behulp van een technisch hulpmiddel gebeuren⁵⁸. Het vierde vereiste houdt de verplichting voor de procureur des Konings in om te oordelen dat er geen betwisting bestaat over de materialiteit der feiten of de identiteit van de overtreder. De materialiteit van de feiten vereist dat de gestelde feiten beantwoorden aan de delictsomschrijving, de identiteit van de overtreder slaat op de persoon die de overtreding begaan heeft⁵⁹.

- ◆ **Procedure**

- *Vaststelling*

Conform artikel 62 Wegverkeerswet wordt voor de vastgestelde misdrijven, binnen een termijn van veertien dagen na de vaststelling van de inbreuk, een afschrift van het proces-verbaal aan de overtreder gezonden⁶⁰. Vervolgens kan de overtreder binnen een termijn van veertien dagen vanaf de dag van de verzending zijn

---

⁵⁵ Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 168.

⁵⁶ Wetsontwerp, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 13.

⁵⁷ Wetsontwerp, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 13.

⁵⁸ Dit betekent voor de vaststelling van snelheidsovertredingen of van het negeren van het rood licht dat gebruik wordt gemaakt van radars of geautomatiseerde foto toestellen. Voor de vaststelling van alcoholintoxicatie wordt beroep gedaan op een ademtest, een ademanalyse of een bloedproef. Met behulp van een urinetest en een bloedproef gebeurt de vaststelling van het rijden onder invloed van andere stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden (Wetsontwerp, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 13). De heer Ansoms duidt op de mogelijkheden van andere registratiemogelijkheden zoals het gebruik van videocamera's (Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 27). Mevrouw Brepoels stelt voor de voorwaarde van de automatische vaststelling te laten vallen, omdat, naar haar mening, ook vaststellingen door verbalisanten onder het toepassingsgebied moeten kunnen vallen (Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 49). Beide amendementen werden verworpen er in de huidige tekst wordt vastgehouden aan de voorwaarde van de geautomatiseerde vaststelling.

⁵⁹ De heer Ansoms maakt in zijn amendement de bemerking de voorwaarde van de onbetwistbaarheid van de materialiteit der feiten los te laten (Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 27). Het probleem van betwisting wordt zijns inziens opgelost door de mogelijkheid de rechter te adiëren, wiens toegankelijkheid ten allen tijde gewaarborgd moet blijven. Als dusdanig vormt, volgens hem, de voorwaarde van de materialiteit der feiten geen meerwaarde voor een degelijke rechtsbescherming van de overtreder en leidt tot een zinloze verhoging van de werkdruk van de parketten. Ook dit amendement werd verworpen.

⁶⁰ Deze termijn is neergelegd in een aanpassing van art. 62 Wegverkeerswet door art. 29 Wet 7 februari 2003; Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 169.

verweermiddelen met betrekking tot de hem ten laste gelegde misdrijven laten kennen aan de procureur des Konings⁶¹.

- *De beoordeling van de zaak door de procureur des Konings:*

De procureur des Konings is door het artikel gehouden de onbetwistbaarheid van de materialiteit van de feiten en de identiteit van de overtreder na te gaan⁶². De onbetwistbaarheid betekent dat de procureur moet onderzoeken of de verdachte de overtreding heeft gepleegd. Hiervoor moet hij de noodzakelijke onderzoeksdaden stellen. Hoewel volgens de regering de geautomatiseerde vaststelling tot weinig discussie zal leiden⁶³, bemerkt de heer Ansoms in zijn amendement dat het opleggen van het vereiste van de onbetwistbaarheid wel degelijk een hogere werklast betekent⁶⁴. Immers, in de praktijk zal de procureur de onderzoekshandelingen moeten stellen (zie infra)⁶⁵.

- *Wettelijk gevolg*

Wanneer naar het oordeel van de procureur des Konings de identiteit van de bestuurder of de materialiteit der feiten niet onbetwistbaar vaststaan, kan het bevel tot betaling niet worden opgelegd⁶⁶. In dat geval herleven de bevoegdheden van de procureur die het meest geschikte sanctioneringsinstrument kan gebruiken. Indien wel aan de voorwaarden is voldaan, moet de procureur des Konings een bevel tot betaling opleggen. Het opportuniteitsbeginsel, zoals bepaald in art 28 *quater* lid 1 Sv geldt niet⁶⁷. Verder stelt het ontworpen artikel 65*bis* § 1 laatste lid Wegverkeerswet dat strafrechtelijke vervolging, een minnelijke schikking of een bemiddeling in strafzaken uitdrukkelijk wordt uitgesloten⁶⁸. Evenwel staat art 65*bis* § 1 Wegverkeerswet twee uitzonderingen op de verplichting om het bevel tot betaling op

---

⁶¹ Art 65*ter* §1 eerste lid Wegverkeerswet; Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 169.

⁶² Bij deze vereisten moet rekening gehouden worden met art. 67*bis* en art. 67*ter* Wegverkeerswet die stellen dat bij de toepassing van de wegeverkeerswet het uitgangspunt geldt dat de houder van de nummerplaat vermoed wordt de overtreder te zijn.

⁶³ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 17: "in 99% van de zaken kan er geen discussie zijn over de materialiteit der feiten vermits de vaststelling van de inbreuk omdat de politie gebruik maakt van bijkomende technische hulpmiddelen met volkomen controleerbare resultaten".

⁶⁴ Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 27.

⁶⁵ Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 169.

⁶⁶ Wetsontwerp, *Hand.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 14.

⁶⁷ Wetsontwerp, *Hand.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 13, 20; Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 170.

⁶⁸ Art 65 bis §1 sluit toepassing van hoofdstuk III van titel I van boek II van het Wetboek van Strafvordering uit ten aanzien van overtredingen die, overeenkomstig artikel 65*bis* Wegverkeerswet, met een bevel tot betaling van een geldsom worden gesanctioneerd. Het Openbaar Ministerie wordt de bevoegdheid ontnomen art 216*bis* (minnelijke schikking) en 216*ter* (bemiddeling in strafzaken) in te roepen. De regering redeneert als volgt: ' Om de reden dat er geen discussie bestaat over de materialiteit der feiten heeft de regering geopteerd voor een systeem waarbij de sanctie, in casu de geldboete, bijna automatisch volgt op de inbreuk. In de mate dat er over het bestaan van de feiten geen betwisting is, verliest de procureur zijn opportuniteitsoordeel om al dan niet gevolg te geven aan de vaststelling'(Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 14,17).

te leggen toe. Ten eerste kan de procureur des Konings bij een zware overtreding derde graad zoals omschreven in artikel 29 § 1, lid 1 Wegverkeerswet de overtreder rechtstreeks voor de politierechtbank dagvaarden om een verval van het recht tot sturen (art. 38 Wegverkeerswet) te vorderen. De afwijkende procedure is geoorloofd omdat beide sancties los van elkaar staan en door verschillende organen worden opgelegd⁶⁹. De tweede toegelaten afwijking is de recidive binnen het jaar vanaf de datum dat het bevel tot betaling is opgelegd door de procureur des Konings⁷⁰. Alleen dan herleeft de vervolgingsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie, waarbij het bedrag kan worden verdubbeld. De herleving is evenwel niet volledig daar de mogelijkheid tot seponering nog steeds uitgesloten blijft⁷¹.

- *De opgelegde geldsom en de wijze van betaling*

Het bedrag van de geldsom wordt door de Koning bepaald en mag luidens art. 65bis § 2 lid 1 Wegverkeerswet niet lager zijn dan € 50, waarop de verhoging met de opdecimen niet van toepassing is⁷². De maximale hoogte van het bevel tot betaling mag het maximum van de geldboete dat op de betrokken overtreding staat niet overschrijden⁷³.

Paragraaf 3 van art. 65ter van de nieuwe regelgeving van 7 februari 2003 bepaalt dat het bevel tot betaling per gerechtsbrief binnen een termijn van 40 dagen na de vaststelling van de overtreding wordt verzonden. De overtreder moet volgens het nieuwe ingevoegde art. 65ter § 4 Wegverkeerswet de som binnen de maand na de kennisgeving van het bevel tot betaling te betalen. Wordt de som niet of niet volledig binnen de termijn betaald en werd evenmin door de overtreder beroep ingesteld bij de politierechtbank, wordt het bedrag automatisch met 25% verhoogd. Wil de overtreder voorkomen dat het bevel tot betaling van de som van rechtswege uitvoerbaar wordt, moet het verhoogde bedrag binnen de maand na aanmaning worden voldaan⁷⁴. Bij het niet betalen na aanmaning mag volgens art 65ter §6 Wegverkeerswet de ontvanger van de penale boeten het voertuig waarmee de overtreding werd begaan of het voertuig op naam van de overtreder in beslag

---

⁶⁹ Amendement ingediend door volksvertegenwoordiger Van Campenhout; Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 7; Andere amendementen zoals onder andere ingediend door de heren Bellot en Chastel en de heer Ansoms aangaande de mogelijkheden van het Openbaar Ministerie zijn afgewezen.

⁷⁰ Bij de vaststelling van de nieuwe overtreding oordeelt de procureur des Konings dat ofwel een nieuw bevel tot betaling wordt opgelegd, ofwel toepassing wordt gemaakt van artikel 216bis, ter of 216quater Sv, dan wel dat tot strafrechtelijke vervolging wordt overgegaan, volgens het nieuwe artikel 65bis § 1 wegverkeerswet (Wetsontwerp, *Hand.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 14).

⁷¹ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 17.

⁷² Verslag namens de commissie voor infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven uitgebracht door de heer Daan Schalck, *Hand.Kamer*, 2002-2003, p 87.

⁷³ Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 170.

⁷⁴ art. 65ter §5 Wegverkeerswet.

nemen, waarna na 6 maanden tot gedwongen verkoop van het voertuig kan worden overgegaan.

- *Verweermiddelen*

De overtreder heeft het recht om met een verzoekschrift beroep tegen het bevel tot betaling aan te tekenen bij de politierechter met volle rechtsmacht⁷⁵. Dit verzoekschrift is slechts ontvankelijk na de volledige betaling van de opgelegde geldsom. Er is door de betaling geen instemming van de overtreder met de opgelegde som. De verplichting is een wezenlijk verschil met de procedure van de onmiddellijke inning van een geldsom. De laatste kan alleen met de toestemming van de overtreder worden opgelegd, die de aangeboden sanctie kan aanvaarden en de geldsom voldoen⁷⁶. De ontvankelijkheidsvoorwaarde is niet van toepassing wanneer de betrokkene, overeenkomstig het gestelde in het Gerechtelijk Wetboek, in aanmerking komt voor een beroep op kostenloze rechtsbijstand.

Bij een ontvankelijk beroep oordeelt de politierechter over de wettigheid en de proportionaliteit van de opgelegde som. Zijn beslissingsbevoegdheid houdt in dat hij naar eigen goeddunken de beslissing van de procureur des Konings bevestigt, wijzigt of intrekt. Hoger beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld bij de correctionele rechtbank conform de artikelen 1056 en 1057 van het Gerechtelijk Wetboek. De mogelijkheid tot beroep tegen het bevel tot betaling bij twee rechtsinstanties die over volle rechtsmacht beschikken, moet voldoende garanties bieden tegen de nadelen die de overtreder zou kunnen ondervinden door een andere sanctie dan het klassieke penale circuit⁷⁷. Tegen het vonnis van de correctionele rechtbank, ten slotte, kan een voorziening in cassatie worden ingesteld.

- *Inschrijving in het strafregister.*

In art. 44 neemt de nieuwe verkeersveiligheidswet van 7 februari 2003 een nieuwe bepaling, art. 590 *2bis* in het wetboek van Strafvordering op. Het bevel tot betaling zoals neergelegd in art. 65*bis* Wegverkeerswet moet in het centrale strafregister worden ingeschreven zodat artikel 65*bis* §2 tweede lid mogelijk wordt⁷⁸: 'bij de vaststelling van een nieuwe inbreuk waarvoor de procureur des Konings voor een eerste vaststelling verplicht een bevel tot betaling zou moeten opleggen, kunnen de in §1 1° bedoelde bedragen worden verdubbeld. De procureur des Konings kan dan

---

⁷⁵ Art 65*bis* §7 voorziet voor de overtreder de mogelijkheid tot indiening van een schriftelijk verzoek tot intrekking van het bevel of tot vermindering van het bedrag van de som (Memorie van Toelichting, *Parl. St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 18).

⁷⁶ Memorie van Toelichting, *Parl. St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 18.

⁷⁷ Memorie van Toelichting, *Parl. St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 19.

⁷⁸ Memorie van Toelichting, *Parl. St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 24.

een nieuw bevel opleggen of toepassing maken van de artikelen 216 *bis*, 216 *ter* of 216 *quater* Sv, dan wel tot strafrechtelijke vervolging overgaan'. Door de inschrijving van het bevel tot betaling in het strafregister is recidive snel vast te stellen en kan de herhalingsbepaling worden toegepast. Hoewel raadpleging van het strafregister relatief eenvoudig is, zijn naar aanleiding van dit artikel geen opmerkingen geformuleerd door de volksvertegenwoordigers.

c. De evaluatie van de het bevel tot betaling vanuit het strafrechtelijke vervolgingsbeleid.

Het bevel tot betaling was een trendbreuk met het tot dan toe geldende strafrechtelijke regime. Naast het feit dat er onduidelijkheden in de wet waren, werd de sanctie niet gedragen door de handhavingsdiensten. Vooral vanuit strafrechtelijke hoek werd een aantal bedenkingen geformuleerd die zowel op de effectiviteit als op de rechtsstatelijkheid van het bevel tot betaling betrekking hebben.

◆ **De verhouding tussen het bevel tot betaling en de strafrechtelijke procedure.**

De Wet van 7 februari 2003 verplicht de procureur des Konings om een bevel tot betaling op te leggen. Dit doet als dusdanig geen afbreuk aan het systeem van onmiddellijke inningen en het aanbod tot betaling van een geldsom zoals dat vandaag bestaat. Het naast elkaar bestaan van de twee systemen vraagt volgens de procureurs om een verduidelijking van de onderlinge verhouding. De onmiddellijke inning verschilt van het bevel tot betaling omdat het laatste niet van toepassing is op personen die geen woonplaats of vaste verblijfplaats hebben in België. De personen die een vaste woonplaats in België hebben, kunnen voor vier soorten overtredingen gesanctioneerd worden met een bevel tot betaling, de buitenlanders niet. Bovendien komen sommige overtredingen voor beide sancties in aanmerking, waardoor deze overtredingen verplicht door twee sancties worden bestraft⁷⁹. Om een dubbele bestraffing te vermijden kan de onmiddellijke inning worden verboden wanneer het bevel tot betaling wordt opgelegd. De verwerping van de amendementen ingediend door volksvertegenwoordiger Ansoms en de senatoren D'Hooghe en Caluwe toont

---

⁷⁹ Zo wordt er aangaande de overschrijding van de snelheid met minder dan 10 km/h en het sturen onder invloed van alcohol conform art 34 §1 Wegverkeerswet de sanctie worden opgelegd die voorzien is door art 34 maar ook het bevel tot betaling moet worden opgelegd. Wetsontwerp houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, Verslag namens de commissie voor infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven uitgebracht door de heer Daan Schalck, *Hand.kamer*, 2002-2003, p 86; zie ook Van Daele D., *o.c.*, 2003, p 173.

aan dat hierover debat werd gevoerd, zonder evenwel een oplossing te bereiken⁸⁰. Door de dubbele sanctionering ontstaat een diffuus gebied waar er betwisting over de op te leggen sanctie vertraging in de doorlooptijd kan veroorzaken. Aanvullend wetgevend optreden lijkt hier noodzakelijk.

◆ **De perceptie van de rechtsonderhorige**

De zwaardere sancties in de verkeersveiligheidswet waren opgevat als een signaal naar de bevolking toe dat het verkeersveiligheid belangrijk wordt geacht. De tussenkomst van de rechter geeft een duidelijk signaal dat zware verkeerscriminaliteit ernstig wordt genomen. Echter, het bevel tot betaling bestraft ook zware overtredingen met een geldboete en beperkt, tenzij er binnen het jaar recidive optreedt, de mogelijkheden van het verval van het recht tot sturen. Omdat het bevel tot betaling buiten de rechter om wordt opgelegd, kan het gebruik van deze sanctie voor de samenleving een beeld van een lichte sanctie oproepen. Om de bedoeling van de wetgever te verduidelijken werd bij het bevel tot betaling de nadruk gelegd op de effectiviteit van het handhavingsinstrument.

◆ **Positie van het Openbaar Ministerie**

Een grondregel van de rechtsstaat is dat de overheid, waaronder het bestuursorgaan, geen bevoegdheid toekomt dan deze uitdrukkelijk door de wet voorzien (legaliteitsbeginsel). De wetgever wijst de sanctieopleggers aan en kiest bijgevolg al naargelang het reparatoir of punitief karakter van de sanctie op legislatief niveau voor het strafrecht of het bestuursrecht⁸¹. In de besproken wetgeving van 7 februari 2003 wordt de bevoegdheid tot het opleggen van een bevel tot betaling door de procureur als bestuursorgaan ontleend aan art. 65*bis* Wegverkeerswet zelf⁸². Doordat de leedtoevoeging inherent is aan het bevel tot betaling bestrijkt de sanctie een

---

⁸⁰ Verslag namens de commissie voor infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven uitgebracht door de heer Daan Schalck, *Hand.Kamer*, 2002-2003, p 100; Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 23; Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens, *Hand.Senaat* 2002-2003, 23 januari 2003, p 18; Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor de financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens, *Hand.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, p 51-52.

⁸¹ Ook ambtelijke diensten worden als bestuursorgaan gekwalificeerd: Rogier L.J.J., *Strafsancties, administratieve sancties en het una-via beginsel*, Gouda Quint, Arnhem, 1992, p 25; De Lange A., O.M. de bestuurlijke boete in het milieurecht, in De Doelder H., De Meijer M.E., Otto D., *De bestuurlijke boete in perspectief*, Gouda Quint, Rotterdam, 1999, p 77-80.

⁸² Rogier L.J.J., *o.c.*, 1992, p 24.

tussengebied van strafrecht en bestuursrecht⁸³. De vraag kan worden gesteld of de gebondenheid aan het bevel tot betaling de grondwettelijke beslissingsbevoegdheid (art 151 G.W.) van het Openbaar Ministerie raakt⁸⁴.

In zijn advies is de Raad van State niet erg diep ingegaan op de vervolgings - en seponeringsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie wegens het korte tijdbestek dat hem was toegemeten⁸⁵. Ondanks het summiere advies dat is uitgebracht, vermeldt de Raad van State enkele bedenkingen bij de grondwettelijkheid van de regeling. De indieners van het wetsontwerp wordt gevraagd waarom het er geen primair strafrechtelijke vervolging is ingericht⁸⁶. In de repliek wijst de regering op het sui generis karakter van de nieuwe procedure die het midden houdt tussen een zuiver administratiefrechtelijk sanctioneringsstelsel en het klassieke penale afhandelingsstelsel⁸⁷. Het voordeel van de voorgestelde combinatie is, binnen de visie van de regering, enerzijds de garantie op een behoorlijke procesvoering en anderzijds op een eerbiediging van de rechten van de verdediging doordat de parketmagistratuur het bevel tot betaling zal opvolgen. Artikel 151 G.W. zou niet van toepassing zijn omdat het Openbaar Ministerie niet in haar strafvervolgende maar in een bestuurlijke hoedanigheid wordt ingezet⁸⁸.

De regering onderbouwt haar standpunt door te verwijzen naar twee andere wetten die eveneens de positie van het Openbaar Ministerie en diens vervolgingsbevoegdheid aanpassen⁸⁹. Een nadere analyse van de aangehaalde wetten legt echter fundamentele verschillen met het bevel tot betaling bloot. De voetbalwet maakt een uitdrukkelijk onderscheid tussen enerzijds de gedecriminaliseerde gedragingen (artikel 3,4,5 of 10) die met een administratieve sanctie worden bedreigd (artikel 18) en anderzijds misdrijven (artikel 38-42) waar de procureur des Konings zijn gemeenschappelijke opsporing - en vervolgingsrecht behoudt⁹⁰. Ook de wet van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke

---

⁸³ Albers C.L.G.F.H., *Rechtsbescherming bij bestuurlijke boeten: balanceren op een magische lijn*, Sdu uitgeverij, Den Haag, 2002, p 1; Van Russen Groen P.M., *Rechtsbescherming in het bestuursstrafrecht*, Gouda Quint, Rotterdam, 1998, p 6.

⁸⁴ Artikel 151 GW wijst de vervolgingsbevoegdheid van inbreuken toe aan de procureur die een opportuniteitsafweging over de vervolging kan maken. Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 14.

⁸⁵ Advies van de raad van State, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 39-40.

⁸⁶ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1519/1, p 19; Advies van de raad van State, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 44 .

⁸⁷ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1519/1, p 19.

⁸⁸ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1519/1, p 17-20.

⁸⁹ Wetsontwerp van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, *Parl.St.Kamer*, 1997-1998, nr.2031; *Parl.St.Senaat*, nr 1-1355; Wetsontwerp van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, *Parl.St.Kamer*, 1998-1999, nr. 1572; *Parl.St.Senaat*, 1999, nr. 1-1060.

⁹⁰ Artikels 28ter en 28quater Sv regelen de vervolgingsbevoegdheid. Ze zijn een uitwerking van de algemene grondslag van de vervolgingsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie van art 151 GW.

administratieve sancties vertoont een wezenlijk onderscheid met het bevel tot betaling⁹¹. Artikel 119*bis* van de betreffende wet vermeldt dat de procureur des Konings ook hier over een termijn van 1 maand beschikt om een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek op te starten of een gerechtelijke vervolging in te stellen. Na het verstrijken van deze termijn kunnen de feiten enkel nog administratiefrechtelijk worden gesanctioneerd. Zodra het strafrecht in een van deze wetten zijn intrede doet wordt onmiskenbaar de vervolgingsbevoegdheid (art. 151 G.W.) van de procureur des Konings aanvaard. Bij het bevel tot betaling echter wordt ondanks de aanwezigheid van strafrechtelijke elementen het Openbaar Ministerie de bevoegdheid tot vervolging ontnomen. Door de vermenging van zowel strafrechtelijke als bestuurlijke elementen probeert de regering de toepasselijkheid van artikel 151 GW die het openbaar ministerie een vervolgingsbevoegdheid van strafbare feiten geeft te ontwijken.

De door regering zelf aangehaalde wetgeving ondermijnt in feite haar argument dat de bestuurlijke hoedanigheid van het openbaar ministerie bij het bevel tot betaling is toegelaten. Gegeven de strafrechtelijke elementen zou de vervolgingsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie onverkort aanwezig zou moeten zijn. Er zijn nog andere elementen die het vermoeden van de rechtststatelijke schending bevestigen. Ten eerste behoort het bevel tot betaling volgens de regering nog steeds tot het strafrecht (zie supra) waardoor art 151 GW onverkort van toepassing is. Ten tweede moet de aanwezigheid van de procureur de rechten van de verdachte garanderen hetgeen een zelfstandige beslissingsbevoegdheid conform artikel 151 G.W. veronderstelt.

Hoewel het bevel tot betaling het Openbaar Ministerie haar beslissingsbevoegdheid ontnemt, blijkt uit de redenering van de regering geen rechtvaardiging voor deze positie. Terecht stelt de Raad Van State zich de nodige vragen betreffende de grondwettelijkheid van het buitenspel zetten van de vervolgingsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie.

◆ **Welvaartsverbetering door het bevel tot betaling**

De tekortkoming van de strafrechtelijke handhaving is het hoofdmotief voor de invoering van het bevel tot betaling. Met dit motief in gedachten heeft het bevel tot betaling een bestaansreden wanneer het een hoger opvolgingspercentage dan de vereenvoudigde strafrechtelijke procedure heeft of wanneer hetzelfde opvolgingspercentage aan lagere kosten wordt bereikt. Met dit opvolgingspercentage

---

⁹¹ Wet van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, *B.S.* 10 juni 1999.

wordt bedoeld : de mate waarin de overtreder het opgelegde bevel naleeft en dus betaalt. Omdat het bevel tot betaling nooit in werking is getreden zijn er geen cijfers beschikbaar. Op basis van de verschillen met de vereenvoudigde strafrechtelijke procedure is een theoretische vergelijking van de effectiviteit wel mogelijk.

- *Opvolging*

De formulering van de wetgever in de memorie van toelichting wekt de indruk dat de strafrechtelijke procedure een laag opvolgingspercentage heeft zodat de invoering van het bevel tot betaling kan worden gerechtvaardigd. Uit data van het rechtsgebied Gent blijkt echter dat de overtredders gemiddeld ongeveer 86% van de aangeboden transacties van de politiediensten en het Openbaar Ministerie aannemen en betalen⁹². Bovendien werd slechts 15,1% van het totale aantal verkeerszaken in 2001 werd geseponneerd⁹³. Het feit dat bepaalde arrondissementen erin slagen gevolg te geven aan het grootste deel van alle vastgestelde overtredingen toont aan dat een doeltreffende opvolging van de vastgestelde overtredingen wel degelijk praktisch haalbaar is. Daar het bevel tot betaling niet is geïmplementeerd zijn er geen opvolgingscijfers beschikbaar. De hoge opvolgingscijfers van de strafrechtelijke vereenvoudigde procedure laten slechts een kleine verbeteringsmarge toe zodat het bevel tot betaling al een hoog opvolgingspercentage of zeer lage handhavingskosten moet hebben om te kunnen worden verantwoord.

- *Van rechtswege uitvoerbaarheid*

Artikel 65ter §5 Wegverkeerswet bepaalt dat het bevel tot betaling van rechtswege uitvoerbaar. 'Het gebruik van het bevel tot betaling dat onmiddellijk een executoriale titel oplevert', zo stelt de regering, 'draagt bij tot een snelle en effectieve afdoening van de geselecteerde overtredingen die bovendien een grote massa van de totale hoeveelheid overtredingen vertegenwoordigen'⁹⁴. De van rechtswege uitvoerbaarheid moet de effectiviteit en snelheid van de regeling garanderen.

---

⁹² Cijfers zijn ter beschikking gesteld door het parket bij het Hof van Beroep te Gent: Zo werden in 2001 in het ressort Gent van 225.162 voorstellen tot betaling van een geldsom door het parket 202.353 voldaan. Voor meer gegevens hieromtrent verwijs ik naar Deben L., *Het bevel tot betaling een juridische en beleidsmatige analyse van het verkeersvervolgingsbeleid zoals ingesteld door de nieuwe verkeersveiligheidswet*, Steunpunt Verkeersveiligheid, Diepenbeek, 2003, p 87.

⁹³ Zie infra Opvolgingsgegevens van België. Het relatieve aantal seponeringen van verkeersovertredingen die op de politieparketten van het ressort Gent behandeld worden daalt van 35% (152.640) in 1999 tot 23 % (96.525) in 2001. Indien bij de berekening van de seponeringscijfers eveneens rekening wordt gehouden met het aantal voldane gecontroleerde waarschuwingen en de betaalde onmiddellijke inningen, zijnde vastgestelde inbreuken waaraan een gevolg is gegeven zonder voorafgaande tussenkomst van de procureur des Konings, zijn er 15,1 % (61.641) zaken waaraan geen gevolg wordt gegeven in 2001.

⁹⁴ Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 17.

De tijdswinst van het bevel tot betaling wordt al onmiddellijk door twee rechtswaarborgen van de gesanctioneerde ondermijnd. De invoering van termijnen en de verzending van het proces-verbaal zorgen voor vertraging⁹⁵. Ten eerste kan het administratieve traject van het bevel tot betaling door de verplichte termijnen drie maanden bestrijken⁹⁶. Bovendien moet ten tweede de vaststelling van de overtreding per gerechtsbrief worden verzonden⁹⁷. Het beoogde versnellende effect van directe uitvoerbaarheid van het bevel tot betaling wordt door deze verplichtingen teniet gedaan. De veronderstelling dat deze termijnen bijdragen tot het vooropgestelde doel van voldoende waarborgen voor de vermoedelijke overtreder wordt in het midden gelaten.

Anderzijds kan de verwachte hoge conformiteit van het bevel tot betaling de vraag naar de directe uitvoerbare titel uithollen. De wetgever ziet de uitvoerbare titel als een zekerheid willen voor de uitvoering van de sancties. Hoewel de uitvoerbare titel een verlichting van de procedure impliceert, is de meerwaarde voor de effectiviteit op het totale aantal opgelegde bevelen tot betaling bij hoge opvolging niet van groot belang. De directe uitvoerbaarheid van het bevel tot betaling houdt geen grote effectiviteitswinst in vergeleken met de strafrechtelijke boete.

- *Zekerheidsstelling*

Als ontvankelijkheidsvereiste bij de rechtbank is de volledige betaling van de in het bevel tot betaling vooropgezette geldsom een drempel voor het gebruik van de verweermiddelen van de rechtsonderhorige⁹⁸. De betwisting van de sanctie door de overtreder wordt theoretisch niet verboden, maar de verhoging van de psychologische en financiële drempel ontmoedigt het beroep op de rechtbank. Het inbouwen van deze ontradende voorwaarde past in het streven naar een hogere conformiteit van de gesanctioneerde en naar de minimalisering van de met onzekerheid gepaard gaande rechterlijke uitspraken⁹⁹. Het ingediende amendement

---

⁹⁵ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1, p 18.

⁹⁶ De cijfers van het ressort Gent indiceren dat de gemiddelde doorlooptermijn voor de procedure van de onmiddellijke inning ongeveer 33 dagen beslaat. De meeste overtrederes betalen binnen 33 dagen na de vaststelling van de overtreding. Bij het bevel tot betaling heeft het parket een termijn van 40 dagen om het bevel tot betaling op te sturen naar de overtreder.

⁹⁷ In haar amendement nr.66 stelt mevrouw Brepels voor de kennisgeving door gewone brief, in plaats van gerechtsbrief te laten verlopen. Volgens haar is de werkwijze te omslachtig en te duur. (Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 49). Hierop werd niet ingegaan en het amendement werd verworpen.

⁹⁸ Verslag namens de commissie voor infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven uitgebracht door de heer Daan Schalck, *Hand.Kamer*, 2002-2003, p 10.

⁹⁹ Zoals uit het amendement van de heer Ansoms naar voren komt, is een van de redenen van de vereiste van de volledige betaling het voorkomen van een overbelasting van de politierechtbanken te wijten aan allerlei onechte aanvragen. (Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 33).

door de heren Siquet en D'Hooghe waarbij gesuggereerd werd de verplichting tot betalen te schrappen, werd derhalve verworpen¹⁰⁰.

Wegens de hoge opvolgingsgraad van de strafrechtelijke sancties is er geen nood aan een zekerheidsstelling om het gerechtelijke beroep te ontmoedigen. Bovendien wordt de onzekerheid van de uitspraak aanvaard. De rechter moet zich op basis van alle relevante omstandigheden een onafhankelijke mening over het ten laste gelegde feit kunnen vormen. Vooraleer een verkeersboete kan worden opgelegd moet bewezen zijn dat het ten laste gelegde door de verdachte is gepleegd, dient het bewezenverklaarde wederrechtelijk en de dader verwijtbaar te zijn. Deze elementen, ingebouwd ter vrijwaring van de rechten van de verdachte, kunnen enige mate van onzekerheid creëren over de uitkomst van het rechterlijke oordeel. Zelfs de zekerheidsstelling kan deze onzekerheid niet elimineren.

Hoewel de zekerheidsstelling bijdraagt tot een hoger opvolgingsniveau van het bevel tot betaling is een zekere onzekerheid inherent aan het rechtssysteem. Het is dan ook de vraag of omwille van deze onzekerheid de drempel voor de rechtbank bij het bevel tot betaling moet worden geïmplementeerd.

- *Werklast*

Tegenover de effectiviteit door de executoriale titel houdt de invoering van het bevel tot betaling een verzwaring in van de bewijslast door de vervolgingsinstanties. De voorwaarde van de onbetwistbaarheid van de materialiteit van de feiten en de identiteit van de overtreder, legt de procureur ten eerste een actieplicht op. Vooraleer het bevel tot betaling kan worden toegepast moet de procureur de overtreding en de identiteit van de dader kennen. Daar er geen richtlijnen over de vaststellingsmethode in de wet zijn opgenomen geldt de gemeenrechtelijke vaststellingsmethode zoals het verhoor of het gebruik van een verklaring door middel van een antwoordformulier. De overtreder mag de vastgestelde feiten niet betwisten om de procureur des Konings van een verdere onderzoeksplicht te ontslaan. Zodra de overtreder de feiten betwist, moet hij conform art 67bis Wegverkeerswet, de persoon die de inbreuk begaan heeft aanduiden¹⁰¹. De procureur moet de informatie

---

¹⁰⁰ Het amendement betoogt strijdigheid met de garantie van toegang tot de rechter van het Europees Verdrag van de Rechten van de mens, dat niet zou toestaan dat er betaald moet worden om een verzoek te mogen indienen. De minister neemt het standpunt in dat er voldoende garanties zijn ingebouwd om te voldoen aan de voorwaarden die het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens oplegt; Evocatieprocedure, amendementen, *Parl.St.Senaat* 2002-2003, nr. 2-1402/2, p 1; Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor de financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens, *Hand.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, p 9, 39-40.

¹⁰¹ Wanneer de overtreding is begaan met een motorvoertuig, ingeschreven op naam van een rechtspersoon, moeten de natuurlijke personen die deze rechtspersoon in rechte vertegenwoordigen de identiteit van de bestuurder mee delen. Deze kennisgeving moet gebeuren binnen 15 dagen te rekenen

controleren, wat een tweede verzwarende werklust inhoudt. Bij de andere afhandelingmodaliteiten geldt als uitgangspunt een actieplicht van de vermoede overtreder zoals gesteld in artikel 67*bis* Wegverkeerswet. Ten derde geeft de regering bij betwisting de overtreder de mogelijkheid, binnen een termijn van veertien dagen, te rekenen van de dag van de vaststelling, zijn verweermiddelen met betrekking tot de hem ten laste gelegde misdrijven aan de procureur des Konings te laten kennen. Na het onderzoek van de procureur om het bevel tot betaling te mogen opleggen, beschikt de overtreder dus over een administratieve mogelijkheid tot verweer, waardoor de procedure vertraging kan oplopen¹⁰².

In de praktijk betekent de voorwaarde van de verzekering van de materialiteit van de feiten en de identiteit van de overtreder een grotere werklust voor de procureur des Konings¹⁰³. Zodra de overtreder niet reageert of de feiten betwist is verder onderzoek door de procureur noodzakelijk om de toepasbaarheid van artikel 65*bis* Wegverkeerswet te verzekeren. Dit extra onderzoek wordt de procureur bespaard indien de regering als uitgangspunt de juistheid van de door de automatische camera's vastgestelde feiten hanteert en de vermoedelijke overtreder verplicht deze veronderstelling te weerleggen.

- *Inschrijving in het strafregister*

De inschrijving van het bevel tot betaling in het strafregister verzekert de registratie van de vastgestelde verkeersinbreuken. Recidive kan snel worden opgevolgd waardoor een passende sanctionering mogelijk wordt. Deze registratie ontbreekt bij de onmiddellijke inning zodat een recidiverегeling hier moeilijker is. De registratie van het bevel tot betaling reikt een alternatief aan voor het aangehaalde probleem van de gegevensoverdracht. Hoewel de registratie de effectiviteit verhoogt zijn er twee bemerkingen met betrekking tot de positie van de gesanctioneerde.

Ten eerste wordt het bevel tot betaling opgelegd door de procureur des Konings en is niet aan een onafhankelijke beoordeling onderworpen. Ten tweede levert het bevel tot betaling volgens artikel 65*bis* Wegverkeerswet een uitvoerbare titel zodat ten derde de betrokkene zelf actie moet ondernemen om een registratie tegen te gaan. Wanneer de overtreder verzuimt tijdig bezwaar te maken, zoals voorgeschreven door artikel 44 Wegverkeerswet, heeft dit verzuim een vermelding van het bevel tot

---

vanaf de datum dat waarop een vraag om inlichtingen gevoegd bij het afschrift van het proces verbaal werd verstuurd (art. 67 *ter* Wegverkeerswet). Ook hier zal deze persoon dienen te worden verhoord opdat de procureur des Konings kan oordelen of er betwisting bestaat over de identiteit van de overtreder.

¹⁰² De nieuwe wet laat echter in het midden of deze verwijzing betekent dat het recht van de vermoedelijke overtreder om te reageren vervalt na deze termijn; Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, 2001-2002, nr. 1915/1, p 20.

¹⁰³ Amendementen, *Parl. St. Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 27.

betaling op het strafregister als gevolg. Hoewel het praktische gemak van deze regeling niet wordt betwist, zijn er zware gevolgen aan verbonden voor de gesanctioneerde.

- *Gerechtsbrief*

De kennisgeving van het bevel tot betaling gebeurt per gerechtsbrief en niet met de genormaliseerde post. Naast de hogere kosten houdt dit vereiste weer een vertraging in ten opzichte van de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking.

Uit al deze argumenten kan geen duidelijke bijdrage van het bevel tot betaling worden afgeleid. De effectiviteitswinst van de nieuwe rechtsfiguur alleen kan de implementering van het bevel tot betaling bijgevolg niet rechtvaardigen.

◆ **Rechtswaarborgen**

Buiten de kosten en de effectiviteit zijn er andere elementen die van belang zijn bij de beslissing over de invoering van het bevel tot betaling. Biedt het bevel tot betaling de gesanctioneerde voldoende rechtswaarborgen of kan de geoorloofdheid ervan in vraag worden gesteld?

- *Gelijkheid van behandeling*

Voldoet het bevel tot betaling aan de voorwaarde van de gelijke behandeling zoals neergelegd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet¹⁰⁴? In het licht van deze artikelen moeten dezelfde overtredingen op dezelfde manier vervolgd worden aangezien het uitgangspunt 'gelijke gevallen vereisen gelijke behandeling' moet worden gerespecteerd. Het enkele feit dat dezelfde overtredingen op een andere manier vastgesteld zijn, doet aan dit principe geen afbreuk.

Door het nieuwe artikel 65*bis* Wegverkeerswet ontstaat er een discrepantie in de sanctionering van dezelfde overtredingen, vastgesteld door een geautomatiseerde camera enerzijds en met andere registratiemogelijkheden anderzijds¹⁰⁵. Bij de geautomatiseerde vaststelling is de procureur volgens het gestelde in artikel 65*bis* Wegverkeerswet verplicht om een bevel tot betaling op te leggen. De overtreding die op een geautomatiseerde manier wordt vastgelegd, wordt anders behandeld dan de overtreding die op een andere wijze wordt vastgesteld.

---

¹⁰⁴ Art. 10 G.W. handelt over het gelijkheidsbeginsel, art. 11 G.W. over het non-discriminatiebeginsel.

¹⁰⁵ Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor de financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens, *Hand.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, p 24; Een verdere uitwerking van de argumentatie kan worden teruggevonden in het boven vermelde Steunpunt-rapport.

Ten eerste heeft de procureur een andere opvolgingsplicht bij een geautomatiseerde vaststelling dan bij de vaststelling van dezelfde overtreding door een politieagent. Bij de laatste vaststellingsmethode heeft de procureur de vrijheid om te seponeren. Bij het bevel tot betaling wordt de opportuniteitsbeoordeling van de procureur aan banden gelegd, zodat hij de mogelijkheid tot seponering verliest (zie infra). Bij de vervolging beschikt de procureur ten tweede over een arsenaal aan sancties, gaande van de aanbidding tot minnelijke schikking tot dagvaarding¹⁰⁶. Aangezien de procureur bij toepasselijkheid van het bevel tot betaling verplicht is deze op te leggen, bestaat er vanzelfsprekend geen mogelijkheid een andere sanctie op te leggen. Ten derde zijn er andere boetebedragen¹⁰⁷. Ter illustratie wordt verwezen naar de alcoholintoxicatie-wetgeving. Er bestaat een verschil in sancties voor alcoholintoxicatie zoals geregeld in art. 65 §1, 1° Wegverkeerswet, dat uitdrukkelijk refereert naar art. 34 Wegverkeerswet, en art. 65bis § 1 Wegverkeerswet. Dezelfde overtreding wordt in artikel 34 en artikel 65 §1 Wegverkeerswet bestraft met een onmiddellijke inning of met het verval van het recht tot sturen enerzijds en in art. 65bis §1 Wegverkeerswet met een loutere geldsom door het bevel tot betaling anderzijds¹⁰⁸.

In zijn commentaar op het wetsontwerp vraagt de Raad van State opheldering over de rechtvaardiging van de ingevoerde procedure. Hij heeft vragen over de grondwettelijkheid van het bevel tot betaling ten aanzien van de redenen waarom de bewuste overtredingen niet gerechtelijk worden vervolgd¹⁰⁹. In haar repliek hierop stelt de regering dat bij de keuze van de procedure een inbreuk op het gelijkheidsprincipe geoorloofd is omdat er objectieve redenen zijn voor de verschillende behandeling¹¹⁰. Ten eerste laat de vaststellingswijze opening voor een zeer kleine foutenmarge. Moest dit toch voorkomen, dient de procureur als waarborg voor de juistheid van de feiten. Slechts wanneer er over het bestaan van de feiten, noch over de identiteit discussie kan zijn, is de procureur verplicht het bevel tot

---

¹⁰⁶ K.B. 7 april 1976 tot aanwijzing van de zware overtredingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, *B.S.* 16 april 1976; Omzendbrief COL 1/03 van februari 2003 waarbij het strafrechtelijke beleid inzake de opsporing van de vervolging van snelheidsovertredingen en de richting te geven aan de vervolging ervan wordt geregeld.

¹⁰⁷ Art 34 Wegverkeerswet bestraft het rijden onder invloed van alcohol met een boete van €25 tot €2000 (bedrag x 5,5), waarbij een verval van recht tot sturen gevorderd kan worden; het bedrag van het bevel tot betaling mag niet lager zijn dan € 50 en het maximum is gelijk aan het maximum van de geldboete die op de overtreding staat; Art 65 bis 1§2.

¹⁰⁸ Indien deze overtreding vastgesteld wordt, zijn er 3 alternatieve straffen mogelijk waaronder het verval van het recht tot besturen (art. 138 §1).

¹⁰⁹ Advies van de raad van State bij het ontwerp van de wet houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, *Parl.St.Kamer.*, 2001-2002, nr.1915/1, p 44.

¹¹⁰ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer.*, 2001-2002, nr. 1915/1, p 19. Hier verwijst de regering naar de vaste jurisprudentie van het Europees Hof van de Rechten van de Mens. Verder onderzoek naar de toepasbaarheid van de aangehaalde argumenten is vereist.

betaling op te leggen¹¹¹. Is dit niet het geval, zijn de voorwaarden van de toepasselijkheid van de wet niet vervuld en moet de procureur handelen op grond van de andere bestaande wetgeving. Ten tweede voorziet de massa van de overtredingen en de hardnekkigheid van de overtreders volgens de regering in een objectieve grond¹¹². Ten derde rechtvaardigt de ernst van de overtredingen een hard en efficiënt optreden, zoals uitgewerkt in de procedure¹¹³.

Met deze argumenten beantwoordt de regering de opmerkingen van de Raad van State over de grondwettelijkheid niet ten gronde. Er wordt niets vermeld over de reden waarom de overtredingen niet gerechtelijk worden afgehandeld. De argumentatie van de regering getuigt zelfs van een erkenning van een ongelijke behandeling van dezelfde overtredingen. Vervolgens rijst de vraag of de aangehaalde argumentatie voldoende is om deze ongelijke behandeling te rechtvaardigen.

- *Rechterlijke tussenkomst*

Bij de totstandkoming van het bevel tot betaling stellen betrokken parlementairen dat de tussenkomst van de politierechter noodzakelijk is om de rechten van de verdachte bij een mogelijke zwaardere bestraffing te waarborgen¹¹⁴. Dit heeft later geleid tot een nuancering in het wetsvoorstel waarbij een overtreding als bedoeld in artikel 29 §1 lid 1 Wegverkeerswet, zijnde zware overtredingen derde categorie, wordt uitgesloten. De uitzondering omvat onder andere snelheidsovertredingen (meer dan 50% boven de toegelaten snelheid) en het in tegengestelde richting op de snelweg rijden¹¹⁵.

Het bevel tot betaling leidt tot een verschillende aanpak van dezelfde overtredingen en tot vragen over de toegang tot de rechter. Ook hier is het niet zeker dat het bevel tot betaling geen inbreuk op het gelijkheidsbeginsel en non-discriminatiebeginsel zoals neergelegd in art 10 en 11 G.W vormt. Het is dan ook mogelijk dat het de toets van het arbitragehof niet zou doorstaan.

d. Conclusie

De evaluatie van het bevel tot betaling in het licht van de actuele procedure leidt tot de volgende besluiten. De van rechtswege uitvoerbaarheid van het bevel tot betaling,

---

¹¹¹ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1915/1, p 20.

¹¹² Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1915/1, p 20.

¹¹³ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1915/1, p 20.

¹¹⁴ Amendement nr. 46° voorgesteld door de heer Ansoms; Amendementen, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 30.

¹¹⁵ Memorie van Toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr. 1915/1, p 10; Wetsontwerp, *Hand.kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, p 26; Deze categorieën zijn bepaald door de Koning bij in Ministerraad van 31 januari 2003 overlegd besluit.

de zekerheidsstelling en de inschrijving in het strafregister ondermijnen weliswaar de positie van de overtreder, maar garanderen wel de effectiviteit ervan. Als tegengewicht voor dit verlies aan waarborgen voerde de regering andere waarborgen in die de snelheid en de effectiviteit van de het bevel tot betaling uithollen.

De vastgestelde termijnen zijn langer dan de strafrechtelijke. Het bevel tot betaling gaat uit van de procureur des Konings, zodat de gerechtelijke diensten steeds betrokken worden in de procedure¹¹⁶. Bovendien belast het bevel tot betaling de procureurs door de hogere sancties en de zwaardere vervolgingsprocedures. De procureur des Konings moet oordelen of de materialiteit van de feiten en de identiteit van de overtreder worden betwist. De inschrijving van de sanctie in het strafregister vergt de gepaste terughoudendheid hierbij¹¹⁷. Ten slotte kan de overtreder een verweerschrift bij de procureur indienen. Naast de verhoging van de werklast wordt het Openbaar Ministerie voor een groot deel buitenspel gezet. In de plaats van de beoordelingsbevoegdheid van de procureur des Konings moet hij verplicht het bevel tot betaling opleggen waarbij de verhouding tussen het bevel tot betaling en de onmiddellijke inning geenszins duidelijk is. Wat de conformiteit van het bevel tot betaling aan de art 10 en 11 van de Grondwet betreft kan de ongelijkheid tussen de sancties aanleiding een schending van de grondwettelijke bepalingen inhouden.

De verhoging van de effectiviteit van de huidige regeling door het gebruik van het bevel tot betaling is niet bewezen. Bovendien verbetert het bevel tot betaling de positie van de overtreder niet. Het was dan ook de juiste beslissing van de Belgische regering om de sanctie niet in werking te laten treden.

1.1.2 Verzameling van tijd- en tariefparameters

Nu de Belgische sanctioneringsprocedures zijn verduidelijkt, worden de administratieve kosten hiervan geschat. Om een kostenraming van deze procedures te kunnen opstellen, worden de handelingen en de tijd die deze in beslag nemen in kaart gebracht. Er wordt op basis van de gehouden interviews een lijst opgesteld van de handelingen die voor de verwerking van een vastgestelde verkeersovertreding worden gesteld. De handelingen worden per fase samengebracht zodat ook de kosten per fase kunnen worden geschat. Wegens gebrek aan verdere gegevens wordt voor de kosten alleen rekening gehouden met de loonkosten van de betrokken diensten. Verder wordt er ook rekening gehouden met de brieven en de enveloppen, niet met de inkt en andere overhead.

---

¹¹⁶ Amendementen, *Parl.st.kamer*, 2002-2003, nr.1915/5, p 28.

¹¹⁷ Deze terughoudendheid kan in conflict komen met de door het artikel opgedragen verplichting de sanctie toe te passen.

De procedurehandelingen zijn weergegeven vanaf het moment van de vaststelling van de overtreding. Alle handhavingshandelingen tot en met het moment van de invordering van de 'boete' worden geregistreerd¹¹⁸. De opsporingskosten worden wegens gebrek aan gegevens buiten beschouwing gelaten. De opgenomen gegevens zijn voldoende om een 'quick scan'-analyse mogelijk te maken, waarbij de kosten van de verschillende reactiemogelijkheden in kaart worden gebracht. Hierdoor kunnen later de verschillende mogelijkheden en stadia van de procedure worden vergeleken.

a. Tijdparameters¹¹⁹

◆ **Politie**¹²⁰

De politiediensten kunnen een verkeersovertreding geautomatiseerd of door eigen waarneming vaststellen. Ze hebben eveneens de keuze tussen het opmaken van een (vereenvoudigd) proces-verbaal voor het parket of het voorstellen van een onmiddellijke inning. De vaststellingen en de gekozen handhavingmethode beïnvloeden de procedure. De eenvoudige en lichte verkeersovertredingen worden met een vereenvoudigd proces-verbaal of de aanbidding van de onmiddellijke inning geregistreerd waardoor deze procedure hier wordt beschreven. Omdat er nog geen gegevens beschikbaar zijn over de onmiddellijke inning na 31.03.2006 kan er geen raming worden opgesteld¹²¹.

---

¹¹⁸ Want het zijn niet steeds geldboeten in de strafrechtelijke zin.

¹¹⁹ Hierbij wordt nogmaals benadrukt dat de gegevens slechts schattingen van goed presterende diensten zijn en dat er zeer grote verschillen tussen de diensten waarneembaar zijn. Zo zijn er grote tijdsverschillen waargenomen tussen politiezone's die over een geautomatiseerd ingevingsysteem beschikken en de zone's die dit niet hebben. De berekening wordt gebaseerd op de schattingen door diensten met geautomatiseerde gegevensverwerking. De schattingen tonen het best mogelijke gebruik van de strafrechtelijke procedure aan.

¹²⁰ Gebaseerd op gegevens van de politiediensten van RIHO, Oostende, Midow, Kouter, Damme, Bredene en De Haan; Bijlage 1: gegevens van de politiezone's.

¹²¹ Er is een rondvraag geweest bij politiezone's over de tijd die het opstellen van een snelheidsproces-verbaal voor en na 31 maart 2006 inneemt. Volgens de politiezone's blijft de tijd voor het opstellen van een proces-verbaal in de vorige en de huidige procedure ongeveer gelijk. In sommige gevallen is er een verbetering waarneembaar bij de procedure na 31 maart 2006. Deze verbetering echter houdt niet meer dan 2 minuten in.

Tabel 2: tijdsparameters van de onmiddellijke inning en het proces-verbaal

1	Handeling	Geschatte tijd in seconden	Papier	Omslagen	Zegels
ONMIDDELLIJKE INNING VAN EEN GEAUTOMATISEERDE VASTSTELLING VOOR 31.03.2006¹²²					
1.1.	- Scannen film – 1 foto - Transfer naar bewerkingsdienst - Bewerken films	40			
1.2.	OI ¹²³ in Poloffice aanmaken	60			
1.3.	OI versturen	25	1	1	1
1.4.	OI input binnenkomen	25			
1.5	OI controle van niet of te late betaling	35	1		
1.6	OI aanmaning	45	1	1	1
1.7	OI controle van niet-betaald na aanmaning	45	1		
1.8	- Openen briefwisseling - Nazicht voor input of controle vragenlijst	40			
1.9	Verwerken document na input (klasse)	50			
1.10	Opzoeken en afdrukken formulier	40	1		
	Totaal TIJDSBESTEDINGKOSTEN	405			
	OUT-OF-POCKETKOSTEN		5	2	2
ONMIDDELLIJKE INNING SENSU LATO TER PLAATSE VOOR 31.03.2006¹²⁴					
1.11.	- Opstellen van OI - Uitleg betalings-Mogelijkheden	480 (8 min)			
1.12.	OI in Poloffice aanmaken	120			
1.13.	OI controle van niet of te late betaling	35	1		
1.14.	OI aanmaning	120	1	1	1

¹²² Bijlage 2: geautomatiseerde vaststelling van een verkeersovertreding: Gebaseerd op de cijfers van een politiezone die een gedetailleerde beschrijving van de geautomatiseerde procedure doorgaf. De andere zone's werkten nog steeds manueel. Tegenwoordig beschikken de meeste zone's over een geïnformatiseerd systeem.

¹²³ Onmiddellijke inning = OI; In Oost-Vlaanderen kostte de automatische opmaak van een OI 15 sec tijd in de vroegere procedure (in de huidige procedure na 31.03.2006 duurt het 180 sec).

¹²⁴ Schatting gebaseerd op de gegevens van de politiezones, zie bijlage 2.

1.15.	OI controle van niet-betaald na aanmaning - Openen briefwisseling - Nazicht voor input of controle vragenlijst	60	1		
1.16.	Verwerken document na input (klasse) + overmaken parket	120			
	Totaal TIJDSBESTEDINGKOSTEN	935 ¹²⁵			
	OUT-OF-POCKETKOSTEN		4	1	1

◆ **Parket**¹²⁶

Bij de berekening van de administratieve kosten worden de verzendkosten vermeld.

Tabel 3: tijdsparameters van een minnelijke schikking en een dagvaarding

2	Dienst	Handeling	Geschatte tijd in seconden
VOORBEREIDING ZAAK			
2.1.	Administratie	- Classificatie van de processen-verbaal - Inbrengen in het systeem - Voorstellen van minnelijke schikking - Controleren van de betaling	260
2.2.	Administratie	- Verhoorrappel opstellen - Versturen van verhoorrappel	466
2.3.	Administratie	- Controle van de foutieve betalingen	192
	TOTAAL TIJDSBESTEDINGKOSTEN		918
DAGVAARDING			
2.4.	Administratie	- Opstellen dagvaardingsdossier	120
2.5.	Administratie	- Opmaken van het bevel tot dagvaarding	60
2.6.	Deurwaarder	- Betekenen van dagvaarding	-
	TOTAAL TIJDSBESTEDINGKOSTEN		180

¹²⁵ 15,5 min. Dit is iets meer dan het gemiddelde van de politiezone's met uitzondering van politiezone Damme.

¹²⁶ Gebaseerd op gegevens van de parketten van het ressort Gent.

◆ **Politierechtbank**¹²⁷

Tabel 4: tijdsparameters van een rechtszaak voor lichte en eenvoudige verkeersovertredingen

3.	Dienst	Handeling	Geschatte tijd per zitting in min
VOORBEREIDING RECHTZAAK			
3.1.	Griffier	- Eventueel ingeven van dossier - Controle van het dossier	75
3.2.	Administratie van de griffie	- Nakijken van het dossier - Klassering van de stukken - Dagvaarding in het dossier klasseren - Opvolging van de het dossier	75
3.3.	Griffier	- Opstellen van de zittingsblaadjes (=P.V van de rechtszitting) - Identificatie van de partijen - Nummeren van dossiers - Begroting van de zitting - Alcohol bloedstalen - Opstellen van zittingslijst	90
3.4.	Griffier	Controle per zaak: - Identificatie van de partijen - Identificatie van de advocaten - Nakijken P.V. - Inkijken van de verklaringen van de verdachte en de getuigen	180
3.5.	Rechter	Controle per zaak: - Identificatie van de partijen - Identificatie van de advocaten - Nakijken P.V. - Inkijken van de verklaringen van de verdachte en de getuigen	180
TIJDENS EN NA DE ZITTING			
3.6.	Rechter, griffier, OM	Zitting	180
3.7.	Rechter, Griffier	Tekenen van P.V.	30
3.8.	Griffier	- Tellen van doorhalingen op Zittingsblaadjes - Goedkeuring van de zitting	60
3.9.	Griffier	Aanvullen van zittingslijst: datum Invullen van vonnis of verwijzing	5
3.10.	Rechter	Genereren van het project tot vonnis: - Bepalen van straf en strafmaat - Motivering - Burgerlijke partijen	960 ¹²⁸
3.11.	Griffier of administratie van de griffie	Ingeven van het project	120 tot 240/zitting excl. Ongevallen
3.12.	Administratie van de griffie	Ingeven van beraad, vonnis of Uitgestelde zaken	30

¹²⁷ Gebaseerd op gegevens van de politierechtbank Genk.

¹²⁸ 16 uur

3.13.	Griffier	Genereren van het project tot vonnis	480 tot 960
3.14.	Griffier	Afprinten en nalezen van kladvonnissen	120 tot 180
3.15.	Griffier	Kladvonnissen uit het dossier halen en Nalezen voor de tweede maal	60 tot 120
3.16.	Administratie van de griffie	Nalezen van het kladvonnis	60 tot 120
3.17.	Administratie van de griffie	- Kop en staart van het vonnis genereren - Tabellen nakijken en aanvullen - Betichtingsnummer bijschrijven - Klasseren - Afprinten van de originele vonnissen op de dag van de zitting en ter Inzage leggen van het publiek	360 tot 480
3.18.	Rechter, griffier	- Zittingsbladen tekenen - Vonnissen tekenen	30
3.19.	Administratie van de griffie	- Registreren van de vonnissen met Burgerlijke partijstelling	30
3.20.	Administratie van de griffie	- Kopieën van de vonnissen aanmaken - Kopieën van de vonnissen versturen: - Naar het parket - Eventueel naar de advocaten - Kopieën van de het verstekvonnis voor betekening aan de persoon opmaken en naar het parket Versturen	480
	TOTAAL TIJDSBESTEDINGKOSTEN		65 u 35 min tot 78 u 35 min

◆ **Invordering**¹²⁹

Tabel 5: tijdsparameters voor de invordering

4	Dienst	Handeling	Tijd (sec) of prijs (€)
INVORDERING			
4.1.	Ontvanger der domeinen En penale boeten	Ontvangst van vonnis of Arrest met kracht van gewijsde ¹³⁰	
4.2.	Ontvanger der domeinen En penale boeten	Aanmaning van de veroordeelde	25 tot 38
4.3.	Ontvanger der domeinen En penale boeten	Tweede aanmaning	25 tot 38
GEDWONGEN INVORDERING			
4.4.	Deurwaarder ¹³¹	Eerste aanmaning	10 €
4.5.	Deurwaarder	Tweede aanmaning	10 €
4.6.	Ontvanger der domeinen En penale boeten	-Aanvraag grosse bij de griffie ¹³² -Overmaking deurwaarder	
4.7.	Deurwaarder	Verdere uitvoeringsmaatregelen	7-12% van Het geïnde Bedrag

b. Tariefparameters

De bevoegde personen voor de verkeerssanctionering werken in dienstverband. Hun loon werd geschat aan de hand van de wettelijk bepaalde barema's, persoonlijke schattingen en van literatuur¹³³. Naast het brutoloon zijn in de loonkosten ook de andere loonkosten zoals de werkgeversbijdragen opgenomen¹³⁴.

- Het bruto jaarloon van een inspecteur wordt geschat op € 15 518,14¹³⁵. De totale geschatte loonkosten van een politieagent zijn € 11,4 per uur¹³⁶. Hulpagenten stellen

¹²⁹ Art. 121 van het K.B. van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, *B.S.* 30.12.1950.

¹³⁰ De overdracht gebeurt vaak, maar niet steeds automatisch.

¹³¹ In 2000 sloot de dienst der domeinen met de nationale kamers van de gerechtsdeurwaarder een protocol betreffende de inning der penale boeten met als basisgedachte dat de ontvanger de meester is van de invordering terwijl de deurwaarder de opdrachten van de ontvanger uitvoert volgens de regels van zijn ambt. www.fiscus.fgov.be/interfakrednl/Publicaties/RAV03pdf/book2.pdf, p 15;

¹³² De kostprijs daarvan is afhankelijk van het aantal bladzijden, 'rollen'.

¹³³ Art 154 GW: de wedden van de leden der rechterlijke macht worden door de wet vastgesteld. Dit gebeurt in de artikelen 355 - 372 Ger.W.

¹³⁴ Kennisnel Wetsmatiging, *o.c.*, 2006, p 41.

¹³⁵ Schatting gegeven door de politie van Hasselt: het bruto basisjaarloon van een inspecteur is € 15 518,14. Het brutoloon vertegenwoordigt 68% van de totale loonkosten (N.I.S. Loonkost dienstensector; 2000, De Brabander, *Investerings in Verkeersveiligheid in Vlaanderen*, Lannoo, Leuven, 2005, p 67). De totale loonkosten op maandbasis is € 1902.

¹³⁶ Rekening houdend met 22 werkdagen per maand en 7,6 uur per dag betekent dit loonkosten van € 11,4 per uur basisloon.

ook de verkeersovertredingen vast¹³⁷. Hun loonkosten worden geschat op € 10,4 per uur.

- De salarisgegevens van de administratie zijn gebaseerd op het salaris van de secretarissen van het parket en van de rechtbank¹³⁸. De totale loonkosten van een adjunct-parketsecretaris zijn € 12,6 per uur. De loonkosten van de procureur zijn € 34,4 per uur¹³⁹. De verkeerszaken worden meestal door een substituut waargenomen. De loonkosten van een substituut bij de rechtbank van eerste aanleg zijn € 28,4 per uur¹⁴⁰.

- Op basis van de gegevens van het officiële loonbarema zijn de gemiddelde loonkosten van een griffier € 15 per uur en van een politierechter € 33 per uur¹⁴¹.

- Het hoger beroep wordt behandeld door de correctionele rechtbank. De procedure is vergelijkbaar met de procedure voor de politierechtbank, maar het uurloon van een correctionele rechter is € 28,4¹⁴². Het loonkosten per uur van de voorzitter van de rechtbank zijn dezelfde als deze van de procureur € 34,4.

- De verzendingskosten ten slotte zijn gebaseerd op de kosten voor een postzegel en de enveloppe¹⁴³: € 0,20 + € 0,44 = € 0,64

Tabel 6: Loonkosten per uur voor iedere dienst

Dienst	Loonkost per uur
Inspecteur	11,4
Hulpagent	10,4
Bediende parket	12,6
Secretaris	15
Procureur	34,4
Substituut	28,4
Griffier	15
Politierechter	33
Voorzitter correctionele rechtbank	34,4
Rechter bij de correctionele	28,4

¹³⁷ K.B. van 27 maart 2006 tot wijziging van de koninklijke besluiten van 24 maart 1997, 19 juli 2000 en 22 december 2003 betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van sommige overtredingen, B.S. 30 maart 2006; Het bruto basisjaarloon is € 14 253. De loonkosten per uur zijn € 10,4.

¹³⁸ Het bruto jaarloon van een secretaris is € 20 453,72 (www.fisconet.fgov.be). Het bruto jaarloon van een adjunct-secretaris is € 17 258,24. De totale loonkosten van een secretaris per uur zijn € 15 basisloon en van een adjunct-secretaris € 12,6.

¹³⁹ Volgens het barema is het jaarloon van de procureur bij de rechtbank van eerste aanleg € 46 960,31. De loonkosten op maandbasis zijn € 5 755 en op uurbasis € 34,4.

¹⁴⁰ Volgens het barema is het jaarloon van de substituut-procureur bij de rechtbank van eerste aanleg € 38 793,06. De loonkosten op maandbasis zijn € 4 754 en op uurbasis € 28,4.

¹⁴¹ Volgens het barema is het jaarloon van griffier € 20 453,72 wat per uur € 15 loonkosten betekent. De loonkosten op jaarbasis van een politierechter zijn € 45 047,24. De loonkosten op maandbasis zijn € 5 520 en per uur € 33.

¹⁴² De loonkosten van een rechter bij de correctionele rechtbank zijn hetzelfde dan die van de substituut-procureur.

¹⁴³ www.dePost.be; voorgefrankeerde enveloppen.

1.1.3 Berekening van de administratieve kosten

Het gebrek aan gegevens laat geen volledige berekening van de administratieve kosten voor de overheid van het opleggen van een verkeersboete toe, maar er kan wel een schatting van de belangrijkste fases voor eenvoudige verkeersovertredingen zonder schade worden gemaakt. De beschikbare data van de andere fases van de verkeerssanctionering wordt in de berekening vermeld.

a. Kosten per fase

◆ **Onmiddellijke inning**

De geschatte kosten van een

- OI door een geautomatiseerde vaststelling:

€ 0,475¹⁴⁴ loonkosten en € 0,64 verzendingskosten

De procedure kost € 1,115

- Geautomatiseerde OI met aanmaning

€ 1,28¹⁴⁵ loonkosten en 1,28 verzendingskosten

De procedure kost € 2,56

- OI zonder automatische vaststelling¹⁴⁶:

€ 1,7 loonkosten + € 0,64 verzendingskosten

De procedure kost € 2,34

- OI zonder automatische vaststelling met aanmaning:

€ 2,96¹⁴⁷ loonkosten en € 1,28 verzendingskosten

De procedure kost € 4,24.

◆ **Minnelijke schikking**

¹⁴⁴ 150 sec = 2,5/min; loonkost inspecteur 0,19/min; 2,5 x 0,19 = € 0,475

6,58 min X 26,39 per uur = € 2,89

¹⁴⁵ 405 sec = 6,75 min; 6,75 x 0,19 = 1,28

¹⁴⁶ 535 sec = 8,9 min

8,9 min x 0,19 = € 1,7

¹⁴⁷ 935 sec = 15,6; 15,6 x 0,19 = € 2,96

De administratie op het parket besteedt 260 sec aan de opvolging van de ingekomen zaken. De minnelijke schikkingen met een rappel vereisen 726 sec werk. Volgens de meeste parketmedewerkers komt het opzoeken van fouten zelden voor, maar wordt volledigheidshalve vermeld.

De geschatte kosten van

- de minnelijke schikking bedragen¹⁴⁸:

€ 0,9 loonkosten + € 0,64 verzendingskosten

De hele procedure op het parket kost dus € 1,54

- de minnelijke schikking met rappel bedragen¹⁴⁹:

€ 2,54 loonkosten + € 1,28 verzendingskosten

De totale procedure kost € 3,82

◆ **Dagvaarding**

Niet alle overtredingen kunnen door een minnelijke schikking worden gesanctioneerd. Bij een aantal zware overtredingen wordt er onmiddellijk gedagvaard. Het opstellen en verzenden van een dagvaarding gebeurt door de administratie en neemt 180 sec of 3 min in beslag. De verzending wordt uitgevoerd door een gerechtsdeurwaarder en kost tussen 9 en 10 euro. De kosten van de gerechtsdeurwaarder worden verhaald op de overtreder indien hij wordt veroordeeld.

De totale kosten van een dagvaarding zijn: € 1,32

◆ **Gerechtelijke procedure**

- *Openbaar Ministerie*

De magistraat besteedt ongeveer 1 minuut aan de voorbereiding van de zaak voor de rechtbank. Op een zitting van de politierechtbank worden gemiddeld ongeveer 60 zaken behandeld. Een zitting duurt ongeveer 4 uur zodat de gemiddelde tijd van een zaak op 4 minuten wordt geschat.

De loonkosten zijn dan per zaak € 0,22¹⁵⁰

- *Rechtbanken*

---

¹⁴⁸ 260 sec = 4,33 min; loonkost bediende parket bedraagt € 12,6 per uur = 0,21 per minuut

0,21 x 4,3 = € 0,91

¹⁴⁹ 726 sec zijn 12 min

12,1 x 0,21 = € 2,5

¹⁵⁰ 0,47 x 5 = € 0,22

Gemiddeld zijn er 7 zittingen per maand¹⁵¹ waarbij er gemiddeld een 560 tal zaken worden verwerkt. Per zitting besteedt de griffier van 21 u 20 min tot 31 u 20 min aan de voorbereiding van de zaken die op de zitting komen. De rechter heeft 23 u nodig voor de verwerking van de zaken op de zitting en de administratie van de griffie van 21 u 15 min tot 24 u 15 min. Wanneer de administratie gemiddeld 22 u 45 min per zitting en de griffier 26 u 20 min aan een zitting besteden, betekent dit per zaak 22 min voor de administratie en 26 min voor de griffie. De rechter wijdt gemiddeld 23 min aan een zaak.

Tabel 7: Inspanningen van de gerechtelijke diensten per zaak

Dienst	Tijd in minuten	Totale loonkost per uur in euro
Administratie van de griffie	22	12,6
Griffier	26	15
Rechter	23	33

De gerechtelijke diensten besteden in het totaal gemiddeld 1 u 11 min aan een zaak. Volgens deze gegevens worden de loonkosten van een opgelegde verkeersboete voor de rechtbank worden geraamd op € 23,77 per zaak¹⁵². Per zaak moeten de kosten van drie brieven, namelijk de vonnissen worden bijgeteld. Deze bestaan meestal uit drie pagina's en de kosten ervan worden geraamd op € 1,92 (0,64 x 3). De geschatte totale administratieve loonkosten van een verkeersboete in de gerechtelijke fase zijn € 23,77 loonkosten + € 0,22 loonkosten parket + € 1,92 verzendingskosten + €1,32 dagvaarding = € 27,23

b. Administratieve kosten

De kostenschatting van een strafrechtelijke verkeersboete per fase tot op het beroepsniveau is niet mogelijk. Voor de belangrijkste sanctioneringsfases van lichte en eenvoudige verkeersovertredingen, namelijk de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking kan wel een schatting worden gemaakt¹⁵³. Wanneer wordt

¹⁵¹ Deze gemiddelden gelden enkel voor relatief gemakkelijke zaken. Het gaat hoofdzakelijk om overtredingen zonder letselschade. Dit zijn ook de overtredingen waarvoor een bestuurlijke boete voor in aanmerking komt.

¹⁵² $(22 \times 0,21) + (26 \times 0,25) + (23 \times 0,55) = € 23,77$.

¹⁵³ Voor alle lichte en eenvoudige verkeersovertredingen wordt eerst een onmiddellijke inning (98,6%) of een minnelijke schikking (1,4%) aangeboden.

aangenomen dat het opvolgingspercentage van beide sancties tesamen 97% is en wanneer wordt aangenomen dat alle niet-betaalde sancties worden gedagvaard, kunnen de administratieve gerechtskosten tot op het niveau van de correctionele gerechtelijke fase eveneens worden geschat¹⁵⁴. Deze schatting is gebaseerd op onmiddellijke inningen en minnelijke schikkingen zonder rappel. Er is zekerheid dat er voor de 30% niet betaalde onmiddellijke inningen en de 14% niet betaalde minnelijke schikkingen een rappel is verstuurd, zodat ook deze rappelkosten mee in de berekening kunnen worden opgenomen. De administratieve kosten voor de overheid van de strafrechtelijke procedure tot op het niveau van de politierechter wordt geraamd op € 33,61. Het resultaat van elke fase wordt in de tabel weergegeven.

Tabel 8: geschatte administratieve kosten per fase

Fase	Modaliteit	Geschatte kosten
OI	Normaal	1,115
	Aanmaning	2,56
MS	Normaal	1,54
	Met rappel	3,82
Gerechtelijke procedure	Openbaar Ministerie	1,54
	Politierechtbank	25,69
Hoger beroep	-	-

1.1.4 Frequentieparameters¹⁵⁵

Niet alleen de administratieve kosten van één procedure zijn belangrijk bij de keuze van een sanctie. De handhavingsgegevens zijn gefragmenteerd en onvolledig. De kleine hoeveelheid betrouwbare handhavingsgegevens heeft vooral betrekking op het ressort Gent, dat de provincies Oost- en West Vlaanderen omvat¹⁵⁶.

Het aantal vastgestelde verkeersinbreuken stijgt ieder jaar. Voor de uitbreiding van het toepassingsbereik van de onmiddellijke inning in de verkeersveiligheidswet van

¹⁵⁴ 3% van 372 515 (onmiddellijke inningen) en 25 767 (minnelijke schikkingen)

¹⁵⁵ Gebaseerd op cijfers uit bijlage 3 die is opgesteld op basis van de cijfers van bijlage 4 tot 11.

¹⁵⁶ Bijlage 3: evolutie van het aantal verkeersboetes en opvolging volgens de feiten in de referentieperiode; Bijlage 4: evolutie aantal PV's 2002-2005; Bijlage 5: Voldane onmiddellijke inningen en boetezegels ressort Gent 2002-2005; Bijlage 6: aantal zaken en vooruitgangstaten politieparketten 2002-2005; Bijlage 7: Seponeringen verkeerszaken

¹⁵⁶ MS = minnelijke schikking; Bijlage 8: VSBG; Bijlage 9: rood verkeerslicht 2002-2005; Bijlage 10: VSGB intoxicatie + 0,35 mg/l; Bijlage 11: Seponeringen verkeerszaken 2002-2005.

2003 werd bij ongeveer een derde van de vastgestelde verkeersovertredingen een onmiddellijke inning aangeboden. In 2004, het jaar na de verruiming van het toepassingsbereik steeg het aantal voldane onmiddellijke inningen van 166 656 in 2003 naar 294 286.

De 21% niet-betaalde onmiddellijke inningen in 2004 werden aan het parket overgemaakt. Ook de vastgestelde verkeersovertredingen die niet voor een onmiddellijke inning in aanmerking komen moeten onmiddellijk naar het parket worden gestuurd. Voor een gedeelte van deze overtredingen wordt ook een minnelijke schikking aangeboden¹⁵⁷. De wetswijziging van 2003 heeft ook een invloed op het aantal minnelijke schikkingen. Door de uitbreiding van het toepassingsbereik van de onmiddellijke inning, verkleint het toepassingsbereik van de minnelijke schikking. Waar voor de wetswijziging een minnelijke schikking werd aangeboden, wordt nu een onmiddellijke inning gebruikt. Het aantal minnelijke schikkingen halveerde hierdoor bijna van 327 360 in 2003 naar 163 809 in 2004. 12% van de minnelijke schikkingen werd op basis van een niet-betaalde onmiddellijke inning aangeboden en 88% op basis van een proces-verbaal. Van al deze minnelijke schikkingen werd er in 2003 91% en in 2004 86% betaald. Deze daling van het aantal betaalde minnelijke schikkingen is eveneens een gevolg van de wetsverandering. Wanneer de onmiddellijke inning en de onmiddellijke schikking samen worden bekeken verandert het opvolgingspercentage wel niet wezenlijk.

In 2004 werden 28% van de verkeerszaken die op het parket kwamen geseponneerd. Op het totale aantal zaken, dus de verkeerszaken op het parket en de onmiddellijke inningen, betekent dit een seponeringscijfer van 13,5%. Wanneer bovendien de technische sepots (ongeveer 50%) buiten beschouwing worden gelaten daalt het seponeringspercentage verder zodat aan veruit het grootste gedeelte van de vaststellingen gevolg wordt gegeven¹⁵⁸.

Hoewel het aantal dagvaardingen tussen 2002 en 2004 redelijk stabiel bleef, steeg het procentuele aandeel op het totale aantal verkeerszaken op het parket in 2004 tot 14,5%. Ook de procentuele stijging van het aantal dagvaardingen is een gevolg van het verruimde toepassingsbereik van de onmiddellijke inning omdat er minder zaken

¹⁵⁷ Zo kan er bijvoorbeeld voor verkeersovertredingen die lichte schade veroorzaken of voor roodlichtnegatie geen onmiddellijke inning worden aangeboden. Voor deze overtredingen kan de procureur wel een minnelijke schikking aanbieden.

¹⁵⁸ Dit lage seponeringspercentage weerlegt de indruk van sommigen dat het parket te veel zaken seponneert. Bijlage 10: seponering van verkeerszaken; Bijlage 11: motieven zonder gevolg

Jaar	Technisch	Te weinig recherchecapaciteit	Termijn vervolging overschreden	Totaal
2002	36,4	14,2	2,1	52,9
2003	28,5	21,3	2	51,7
2004	29,9	21,9	2,2	53,8

naar het parket doorstromen. In deze dagvaardingen zijn ook de schadezaken opgenomen.

Omdat de bestuurlijke boete voor lichte en eenvoudige verkeersovertredingen zou worden gebruikt wordt het veroordelingspercentage van deze verkeersovertredingen in beeld gebracht. De onmiddellijke inning beantwoordt hier het beste aan. Het geschatte opvolgingspercentage van de onmiddellijke inning in 2004 is 79%. Om de cijfers in paragraaf 5 te kunnen vergelijken met de Nederlandse Wet Mulder worden de onmiddellijke inningen uitgebreid met de aangeboden minnelijke schikkingen op basis van de niet-betaalde onmiddellijke inningen, de lichte alcoholintoxicatie achter het stuur en de roodlichtnegatie. De snelheidsovertredingen waarvoor een minnelijke schikking wordt aangeboden kunnen niet uit de beschikbare data worden gefilterd. De opvolgingscijfers van de minnelijke schikkingen voor lichte alcoholintoxicatie duiden op een conformiteit met de algemene opvolgingscijfers van de minnelijke schikking, zodat het algemene opvolgingspercentage (86%) wordt gebruikt. Onder deze veronderstellingen betekent dit dat in 2004 ongeveer 97%¹⁵⁹ van de aangeboden onmiddellijke inningen en minnelijke schikkingen voor de geselecteerde lichte verkeersovertredingen werden betaald¹⁶⁰. Een aantal van de niet-betaalde sancties worden voor de rechtbank aanhangig gemaakt.

De gegevens over de rechtbanken zijn niet opgesteld op basis van de feiten (zoals het geval is bij de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking), maar op basis van de dossiers zodat de cijfers niet op dezelfde zaken zijn gestoeld en er geen vergelijking mogelijk is. Het veroordelingspercentage van lichte verkeersovertredingen kan niet verder worden geschat, maar de cijfers geven wel een aanwijzing ervan. Omdat de onmiddellijke inning (net zoals bij de bestuurlijke boete) alleen voor zaken zonder schade in aanmerking komt, werden alleen de

---

¹⁵⁹ Bij de veronderstelling dat het algemene opvolgingspercentage van de onmiddellijke inning 79% is, zou het geschatte aantal voorgestelde onmiddellijke inningen 372 515 zijn. Naast de niet voldane onmiddellijke inningen wordt er voor 6 165 andere lichte verkeersovertredingen een minnelijke schikking aangeboden. Het totale aantal verkeersovertredingen waarvoor een onmiddellijke inning of een minnelijke schikking voor wordt aangeboden is 378 680. Hiervan is het aandeel onmiddellijke inningen 98,4 % en het aandeel andere overtredingen 1,6%. Het opvolgingspercentage van de onmiddellijke inningen wordt geschat op 79%. Het opvolgingspercentage van de 21% niet betaalde onmiddellijke inningen in de fase van de minnelijke schikking wordt geschat op 86%. In het totaal worden 97% van de overtredingen waarvoor eerst een onmiddellijke inning en later een minnelijke schikking wordt aangeboden voldaan. Het opvolgingspercentage van de overtredingen waarvoor alleen een minnelijke schikking wordt aangeboden is 86%. 98,4% van alle verkeersovertredingen heeft een opvolgingspercentage van 97% en 1,6% van de verkeersovertredingen heeft een opvolgingspercentage van 86%. Het algemene opvolgingspercentage van alle overtredingen is 96,8%.

¹⁶⁰ Dit hield in dat er in 69,4% van de vastgestelde overtredingen een onmiddellijk gevolg werd gegeven; voor ongeveer 72 % van de vastgestelde verkeersovertredingen wordt een onmiddellijke inning of een minnelijke schikking voorgesteld. Verklaring advocaat –generaal Hof van Beroep Gent, ondersteund door een interne brief. Schrijven van de Advocaat-generaal van het Hof van beroep te Gent: Zienswijze betreffende een uniform, snel, aangepast, zeker, efficiënt en effectief optreden van de politiediensten en van de procureur des konings (zoals onder meer verwoord in de omzendbrief R.21/04 van 15 april 2004 van de Procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent) en commentaar op de artikelen 6bis en er WPW, p 4.

rechtszaken voor lichte verkeersovertredingen, zware verkeersovertredingen van eerste en tweede categorie en alcoholintoxicatie zonder de verkeersongevallen gebruikt¹⁶¹. Deze rechtszaken beantwoorden het beste aan de zaken waarvoor een onmiddellijke inning wordt aangeboden. In 2003 werden 23 505 dergelijke zaken bij de politierechtbank te Gent aanhangig gemaakt waarvan 98% eindigde in een veroordeling. In 2004 waren er 11 341 zaken aanhangig gemaakt met een veroordelingspercentage van 96,6%. Het dalende aantal zaken voor de politierechtbanken kan misschien worden verklaard door de verdere automatisering van de vaststellingsmethode. Steeds meer eenvoudige overtredingen worden op automatische wijze geregistreerd. Daar het bewijs moeilijker weerlegbaar is, worden minder beroepen ingesteld. Aangezien alleen de personen met een redelijke kans op vrijspraak nog beroep aantekenen daalt ook het veroordelingspercentage. Dit zet de foutief veroordeelden aan om hun rechtsmogelijkheden verder te benutten en tegen de veroordeling door de politierechtbank beroep aan te tekenen bij de correctionele rechter. Deze tendens is zeer duidelijk merkbaar bij de correctionele rechtbank. Waar in 2003 nog tegen 14% van de zaken op de politierechtbank beroep wordt aangetekend, stijgt dit percentage in 2004 tot 28%. Dus hoewel het aantal zaken voor de politierechter daalt, stagneert het aantal ingestelde beroepen bij de correctionele rechtbank. De analyse van de gegevens van de rechtbanken wijst dus op een zeer hoog veroordelingspercentage (98%) van de aangebrachte zaken.

1.1.5 *Besluit*

Het doel van de minnelijke schikking en de onmiddellijke inning is de effectieve handhaving van verkeerswetgeving. De kostenschattting bevestigt het vermoeden dat de administratieve kosten van de sancties in de voorgerechtelijke fase lager zijn dan de administratieve kosten in de gerechtelijke fase. In tegenstelling tot de onmiddellijke inning (€ 1,115) en de minnelijke schikking (€ 1,54) kost de gemiddelde verkeersboete die door een politierechter wordt opgelegd € 27,23¹⁶². Bijgevolg zijn de administratieve kosten van de alternatieve sancties voor kleine verkeersinbreuken lager. De cijfers wijzen eveneens op een zeer hoog veroordelingspercentage van de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking (97%). Het veroordelingspercentage van de politierechtbanken voor lichte en

---

¹⁶¹ De gegevens van de rechtbank voor lichte alcoholintoxicatie en roodlichtnegatie zijn niet apart beschikbaar. Naast de rubriek alcoholintoxicatie werden wel de gegevens over dronkenschap apart weergegeven.

¹⁶² De cijfers van de OI en de MS kunnen de indruk doen ontstaan dat een MS goedkoper is dan een OI. De loutere procedure zoals ze in België is ingericht is inderdaad goedkoper dan de OI. Dit is enkel zo omdat de noodzakelijke gegevens voor het genereren van een MS reeds door de politie zijn opgesteld. Wanneer de MS enkelvoudig wordt gebruikt, zal een groot deel van de kosten voor de politiediensten hetzelfde blijven. Deze moeten bij de procedure van de MS worden verdisconteerd.

eenvoudige verkeersinbreuken is hierbij weliswaar eveneens zeer hoog (98%), maar toch zijn er in deze fase twee problemen. Ten eerste zijn er de hogere administratieve kosten die door de alternatieve procedures kunnen worden vermeden. Ten tweede wordt de effectiviteit van de gerechtelijke fase ondanks een hoge veroordelingskans verminderd door een laag invorderingspercentage. Aangezien de ontvangers slechts ongeveer 30% van de uitgesproken boetes te innen worden veroordeelde verkeersovertreders vaak niet gedwongen hun boete te voldoen zodat het opvolgingspercentage van de gerechtelijke veroordelingen op een te laag niveau terugvalt¹⁶³. Dit lage invorderingspercentage heeft nog een ander gevolg. Hoewel de wet in een verhaal van de dagvaardings- en de invorderingskosten op de veroordeelde voorziet, staan de invorderingsmoeilijkheden de praktische uitvoering van de regel in de weg. Hierdoor blijven de invorderingskosten weliswaar laag, maar blijven de administratieve kosten van de dagvaarding en van de gerechtelijke procedure onnodig ten laste van de samenleving.

Het is alvast duidelijk dat de procedure van de onmiddellijke inningen en de minnelijke schikkingen een effectieve (97%) sanctionering van lichte verkeersovertredingen tegen lage administratieve kosten kan garanderen zodat elke verandering in dat licht moet worden geëvalueerd. De uitbreiding van het toepassingsbereik van de onmiddellijke inning in 2003 betekende een verdere verlaging van de administratieve kosten door de verschuiving van de sanctionering door minnelijke schikkingen naar de onmiddellijke inning. Het totale aantal onmiddellijke inningen en minnelijke schikkingen blijft wel ongeveer constant. Het is te vroeg om de draagwijdte van de verschuiving op de totale kosten van de verkeershandhaving te kennen. Het vergelijkbare veroordelingspercentage voor en na de uitbreiding van het toepassingsbereik doet alvast een daling van de handhavingskosten vermoeden. Het K.B. van 27 maart 2006 waardoor de Post de procedure van de onmiddellijke inningen kan evenwel een bedreiging voor de effectiviteit van de procedures vormen. Een evaluatie van de gegevens moet dit vermoeden evenwel bevestigen.

De Belgische wetgever heeft met de minnelijke schikking en de onmiddellijke inning een effectief sanctioneringssysteem van lichte en eenvoudige verkeersinbreuken ingericht. Na de verduidelijking van de Belgische regeling van verkeershandhaving blijven er nog twee vragen onbeantwoord. Is de bestuurlijke verkeersboete zoals de

---

¹⁶³ Twee op drie boetes uitgesproken door een strafrechter worden niet betaald. Een groot gedeelte ervan zouden verkeersboetes zijn. De ontvangers slagen erin om ongeveer 30% te innen. Een groot gedeelte van de boetes wordt helemaal niet ingevorderd. Voor 19,9 % van het aantal niet betaalde boetes, onderneemt de deurwaarder in Vlaanderen actie: Twee op drie boetes worden niet betaald, Het VOLK, 04 februari 2006; Deurwaarders innen meer boetes in Vlaanderen dan in Wallonië, De Morgen, 04 april 2006.

procedure die in Nederland betaalt nog effectiever en/of heeft het minder administratieve kosten dan de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking? En, bij een bevestigend antwoord, is deze effectiviteit inherent aan een bestuurlijke verkeersboete, of kan deze winst ook met een strafrechtelijke variant, zoals de onmiddellijke inning en minnelijke schikking worden bereikt? Hoewel het onderzoek geen beslissende antwoorden kan bieden, is de kostenraming van de Nederlandse bestuurlijke verkeersboete in de volgende paragraaf alvast een aanzet tot een diepgaandere vergelijking die in paragraaf 5 volgt.

1.2 Nederland

1.2.1 *Afbakening en inhoudsanalyse: Wet Mulder*

In de vorige paragraaf werd duidelijk dat de Belgische onmiddellijke inning en de minnelijke schikking een alternatief voor de strafrechtelijke verkeersboete vormen. Om te weten of de bestuurlijke verkeersboete een nog beter alternatief is, is een vergelijking van de administratieve kosten tussen de bestuurlijke en de strafrechtelijke varianten noodzakelijk. Aangezien er in België geen bestuurlijke variant voor verkeersovertredingen bestaat (hoewel de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking dezelfde uitwerking hebben), vindt de kostenraming van de bestuurlijke verkeersboete op basis van Nederlandse gegevens plaats. Met de Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften of de 'Wet Mulder'¹⁶⁴ is een groot aantal lichte verkeersovertredingen in een nieuw handhavingssysteem ondergebracht¹⁶⁵. De bestuurlijke boete in het Nederlandse model kan algemeen worden omschreven als een vermogenssanctie met het karakter van een straf dat door een bestuursorgaan wordt opgelegd. Hiermee beantwoordt de sanctie aan de definitie van de bestuurlijke verkeersboete¹⁶⁶.

---

¹⁶⁴ Wet van 3 juli 1989, houdende administratiefrechtelijke afdoening van inbreuken op bepaalde verkeersvoorschriften, Stb. 1989, 300; Besluit van 29 juli 1994, houdende regels ter uitvoering van de artikelen 3, eerste en derde lid, 22, tweede lid, en 35 van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften

¹⁶⁵ De zware verkeersinbreuken daarentegen worden ook in Nederland steeds strafrechtelijk vervolgd. Binnen het onderzoekskader wordt de strafrechtelijke procedure buiten beschouwing gelaten, zodat de bespreking beperkt blijft tot de Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersovertredingen, de zogenaamde Wet Mulder.

¹⁶⁶ Deben L., *De positie van de bestuurlijke boete*, RA-2004-41, Vlaams Steunpunt Verkeersveiligheid, Diepenbeek, 2004, p 30 e.v.; Kamerstukken II, 1979-1980, 16 162, nr. 3, p 11; Samkalden D., *Onderzoek naar de mogelijke betekenis van de administratieve boete bij de handhaving van de milieuwetgeving*, Ministerie van Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer, s' Gravenhage, 1988/34, 5-6: Bij het ontwerp voor de herziening van de grondwetsbepalingen op het gebied van Justitie in Nederland zijn de bestuurlijke sancties in de Memorie van Toelichting omschreven als 'maatregelen die door de administratie ter zake van een overtreding van een voorschrift worden opgelegd, waarbij de administratie optreedt als ware zij partij tegenover de burger'. Dit in tegenstelling tot strafsancties 'die

a. Oorspronkelijke doelstellingen

Conform de beschrijving van de opkomst van de bestuurlijke boete is de Wet Mulder een antwoord op een crisissituatie in de rechtspleging¹⁶⁷. Het omvangrijke en intensieve beroep op het recht en de verminderde naleving van wettelijke vastgestelde normen en rechterlijke vonnissen veroorzaakten ook in Nederland een capaciteitsprobleem¹⁶⁸. Zoals in de considerans van het wetsontwerp wordt toegelicht, achtte de regering het wenselijk om, 'op zichzelf niet ernstige gedragingen in strijd met de verkeersvoorschriften krachtens de Wegenverkeerswet, in plaats van op strafrechtelijke wijze op administratiefrechtelijke af te kunnen doen'¹⁶⁹. Bij deze vereenvoudiging van de sanctionering van lichte verkeersovertredingen golden de volgende uitgangspunten:

- Het terugdringen van de werklast voor verschillende overheidsinstanties
- Het verbeteren van de effectiviteit van de ten uitvoerlegging van opgelegde boeten
- Het waarborgen van een deugdelijke wetbescherming van de betrokkenen¹⁷⁰

Doelmatigheidsoverwegingen hebben ook hier tot de sanctionering van een grote groep verkeersovertredingen door een bestuurlijke verkeersboete geleid.

b. Toepassingsbereik

De door de Wet Mulder aangeduide overtredingen zijn geen strafbare feiten meer. Voortaan worden ze gekwalificeerd als gedragingen die met een bestuurlijke boete worden bestraft¹⁷¹. Als dusdanig is de Wet Mulder een volwaardig alternatief voor de strafrechtelijke sanctionering¹⁷². In artikel 2 lid 1 worden de gedragingen van de Wet Mulder omschreven als 'handelingen in strijd met op het verkeer betrekking

---

door de strafrechter worden opgelegd als bijzonder leed wegens de overtreding van rechtsvoorschriften die de overheid heeft gegeven als handhaver van de openbare rechtsorde'. Het bestuurlijke element is de bevoegdheid van een bestuursorgaan tot het opleggen van een sanctie en het bestuurlijke karakter van de procedure. Wat betreft het oogmerk wordt de bestuurlijke boete als een strafsancie gekarakteriseerd, maar dan voor een gedraging zoals gesteld in het vorige punt.

¹⁶⁷ Kamerstukken II, 1990-1991, 21 829, nr. 2.

¹⁶⁸ Kamerstukken II, 1990-1991, 21 829, nr. 2; Met de Wet Mulder waren er al twee problemen opgelost. Voortaan kon de verdachte de boete niet meer ontlopen door 'niets te doen' en door de bestuurdersaansprakelijkheid te vervangen door de kentekenaansprakelijkheid werd de onderzoeksplicht vereenvoudigd; van Erp J., van Ewijk M.D., *Werklast bestuurlijke boete, Determinanten van de werkbelasting in de bestuursrechtspleging*, WODC-reeks onderzoek en beleid no. 232, Den Haag, Ministerie van Justitie, 2005, p 68.

¹⁶⁹ Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr. 3, p 2.

¹⁷⁰ Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr. 3, p 8; Aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften van 16 augustus 2003, Stcrt.2003, nr. 223.

¹⁷¹ Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr. 3, p 36.

¹⁷² Van Der Hulst J.W., *De Wet Mulder in bedrijf: van strafrecht naar administratief recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1994, p 1.

hebbende voorschriften gesteld bij of krachtens de Wegenverkeerswet, de Provinciewet of de Gemeentewet'. In artikel 2 lid 2 worden de handelingen die letsel aan personen of schade aan goederen toebrengen conform de bedoeling van de wetgever uitdrukkelijk uitgesloten¹⁷³. Dit waarborgt dat de wet alleen van toepassing is op 'eenvoudig vast te stellen overtredingen waarbij het feit van de overtreding en de schuldvraag niet discutabel zijn'¹⁷⁴. Bij de keuze van de feiten waarop de Wet Mulder van toepassing is, is in grote lijnen aangesloten bij de feiten die volgens het eerdere Besluit Politietransactie al voor een politietransactie in aanmerking kwamen¹⁷⁵. Concreet gaat het om lichte en eenvoudige overtredingen zoals roodlichtnegatie, parkeerovertredingen, lichte snelheidsovertredingen, het niet dragen van de autogordel, het niet kunnen tonen van het rijbewijs en het rijden door een rood licht. De zware verkeersovertredingen komen in Nederland voor de rechtbank.

c. Bevoegde diensten

Naast de loutere bestuurlijke diensten spelen ook de strafrechtelijke handhavingdiensten een rol bij de bestuurlijke procedure¹⁷⁶. In hun bestuurlijke hoedanigheid hebben ze andere dan hun strafrechtelijke bevoegdheden. De beschikking van een Mulderfeit wordt krachtens art 3 Wet Mulder door de politieagent of de bevoegde ambtenaar opgesteld. Ook voor de Officier van justitie is een taak in de bestuurlijke procedure weggelegd. Binnen het kader van de wet Mulder is hij het toezichthoudende orgaan waarbij het beroep moet worden ingediend. De uitdrukkelijke uitsluiting van de strafprocessuele voorschriften en bevoegdheden¹⁷⁷ geeft de loutere bestuursrechtelijke rol van het Openbaar Ministerie weer¹⁷⁸.

d. Procedure

- *Beschikking*

De politieagent of de ambtenaar schrijft een aankondiging van beschikking met het bijhorende vaste sanctiebedrag en stuurt dit door naar het Centraal Justitieel

---

¹⁷³ Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr 3, p 37; Barel M., *Hoofdpijnen van de Wet Mulder*, W.E.J. Tjeenk Willink, Zwolle, 1993, p 4.

¹⁷⁴ Barel M., *o.c.*, 1993, p 11; Samkalden D., *o.c.*, 1988, 5-10.

¹⁷⁵ Besluit Politietransactie 18 april 1978, Stb. 1978, 192. De richtlijn van het Openbaar Ministerie van 13 Maart 1991, stcrt. 1991, p 212 geeft een compleet overzicht van de feiten die voor de Mulderafdoening in aanmerking komen.

¹⁷⁶ Barel M., *Hoofdpijnen van de wet Mulder*, Tjeenk Willink, Deventer, 1999, p 4.

¹⁷⁷ Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr 3; Wet administratiefrechtelijke afhandeling van 3 juli 1989, Stb. 1989, 300, art 3 lid 3.

¹⁷⁸ Onneweer A.W., *Effecten van bestuurlijke boetes een vergelijking van strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving van verkeersvoorschriften*, Kluwer, Deventer, 1997, p 17.

Incassobureau (CJIB)¹⁷⁹. Het CJIB stelt een beschikking op en verzendt die aan degene die de gedraging in de zin van de Wet Mulder heeft verricht. Samen met de beschikking wordt een accept girokaart aan de betrokkene overgemaakt. Wanneer de bestuurder onbekend is, wordt de sanctie opgelegd aan degene op wiens naam het kenteken staat ingeschreven¹⁸⁰. Hierdoor moet de Officier van justitie niet iedere keer een afzonderlijk onderzoek naar de feiten instellen. De sanctie is onherroepelijk tenzij de betrokkene binnen zes weken in beroep gaat bij de Officier van justitie (Art 6 en 9 Wet Mulder)¹⁸¹. Wanneer de overtreder geen stappen onderneemt, is hij gehouden tot betaling van de boete. De omgekeerde actielast legt het initiatief bij de kentekenhouder die bovendien zelf moet aantonen dat hij geen overtreding heeft begaan¹⁸².

- *Beroep*

Wanneer de kentekenhouder zich tegen de beschikking wil verweren, moet hij beroep bij de Officier van justitie aantekenen¹⁸³. De schriftelijke verweerprocedure kan enkel worden ingesteld door degene tegen wie de beschikking is gericht, in casu de kentekenhouder en niet de bestuurder¹⁸⁴. De Officier van justitie heroverweegt de beslissing waartegen beroep is ingediend. Het bezwaar is een tussenstap om een beroepsprocedure te vermijden zodat dit de zeefunctie van het bezwaar genoemd¹⁸⁵. De zeefunctie wordt versterkt door de ontvankelijkheidsvoorwaarde dat de verweerder zijn bank- of gironummer voor de zekerheidstelling moet overmaken. Hierdoor wordt het aantal beroepen en de bijhorende kosten tot een minimum herleid. De Wet Mulder gaat nog verder dan de loutere omkering van de actieplicht. Onder normale omstandigheden pleit zelfs het doorgeven van de naam van de bestuurder de kentekenhouder niet vrij van aansprakelijkheid en van

---

¹⁷⁹ Richtlijn voor strafvordering. Tarieven en feitenomschrijvingen voor misdrijven, overtredingen en gedragingen als bedoeld in de wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften van 26 augustus 2003, Strct.pm; www.infopolitie.nl/verkeer/mulder.

¹⁸⁰ Deze kentekenaansprakelijkheid is niet in strijd met het onschuldbeginsel Hof Mensenrechten arrest Falk v Nederland van 19 oktober 2004; Van Velthoven C.J.B., Van Wijck P.W., o.c., 2001, *Recht en efficiëntie*, Kluwer, Deventer, p 414-415.

¹⁸¹ Bij het beroep moet een kopie van de beschikking en de reden van het beroep worden bijgevoegd; Barel M., o.c., 1993, p 4.

¹⁸² Craemer R.W.M., De eerste bedrijfsresultaten onder de Wet Mulder, in Van Der Hulst J.W., *De Wet Mulder in bedrijf: van strafrecht naar administratief recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1994, p 15.

¹⁸³ Indien de betrokkene dit wenst, kan hij tevens vragen om te worden gehoord: www.infopolitie.nl/verkeer/mulder.

¹⁸⁴ Arrest van de Hoge raad: HR 15 juli 1993, *NJ* 1994, 177: art.5 WAHV is niet onverenigbaar met art 6 lid 2 EVRM.

¹⁸⁵ Sanders (in Van Erp J., Van Dyck M.D., o.c., 2005) definieert de zeefunctie als het percentage bezwaarschriften waartegen geen beroep wordt ingesteld; Het aantal ongegrondverklaarde bezwaarschriften is meegeteld in de filterwerking. Het gaat erom hoeveel zaken er in de filter (bezwaarschriftenprocedure) achterblijven.

sanctionering¹⁸⁶. Volgens art 8 Wet Mulder kan slechts in drie gevallen een uitzondering op deze regel worden gemaakt¹⁸⁷. De vernietiging van de beschikking door de Officier van justitie volgt als de kentekenhouder:

- aannemelijk kan maken dat een ander tegen zijn wil heeft gereden met zijn voertuig en hij dit redelijkerwijs niet had kunnen voorkomen
- de betrokkene in het bezit is van een huurcontract van maximum drie maanden
- een vrijwaringsbewijs voorlegt waaruit blijkt dat hij op het moment van de feiten geen eigenaar of houder meer was van het betrokken voertuig (art 8).

De beschikkingen waarop een uitzondering van toepassing is, worden in de bestuurlijke beroepsprocedure vernietigd en onmiddellijk doorgestuurd naar de overtreder¹⁸⁸.

- *Beroep bij de rechtbank*

Wanneer de betrokkene het niet eens is met het besluit op beroep, staat binnen dertig dagen beroep open bij de kantonrechter (art 9)¹⁸⁹. Het beroep kan alleen worden ingesteld als er een zekerheid onder de vorm van griffierechten is gesteld (art 11 lid 3)¹⁹⁰. Door het geringe bedrag doorstaat de zekerheidsstelling de toets van het aan art 6 lid 1 EVRM ontleende recht van toegang tot de rechter¹⁹¹. Ondanks dit lage bedrag is gebleken dat de zekerheidsstelling toch haar zeefunctie houdt. Ook het beroep bij de kantonrechter moet bij de Officier van justitie worden ingediend zodat deze op voorhand zijn beslissing zou kunnen herzien. Wordt er beroep aangetekend en herziet de Officier van justitie zijn beslissing niet, wordt de zaak aan de kantonrechter voorgelegd. In tegenstelling tot andere bestuurszaken waar de rechter slechts een marginale toetsingsbevoegdheid heeft¹⁹², toetst de rechter bij de Wet Mulder de grondslag van het besluit volledig. Tevens beoordeelt hij

---

¹⁸⁶ Wil de kentekenhouder de geldsom alsnog verhalen op de werkelijke schuldlige, is hij op zichzelf aangewezen.

¹⁸⁷ Van Velthoven B.J.C., Van Wijck P.W., *o.c.*, 2001, p 414-415.

¹⁸⁸ Daar de betrokkene die aantoont dat hij kentekenhouder is van een verhuurde auto, of die aan de hand van een vrijwaringsbewijs kan aantonen dat hij ten tijde van de vaststelling van het Mulder feit niet de eigenaar van de auto was niet verplicht is om de beschikking te voldoen, hebben verhuurbedrijven een groot aandeel in de beroepschriften; Craemer R.W.M., *o.c.*, 1994, p 15.

¹⁸⁹ Rogier L.J.J., Van Der Hulst J.W., *De wet Mulder: artikelsgewijs commentaar op de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*, Kluwer, Deventer, p 3.

¹⁹⁰ www.infopolitie.nl

¹⁹¹ de zekerheidsstelling levert geen strijd op met het vermoeden van onschuld want het beperkt op geen enkele wijze de verdedigingsmogelijkheden van de betrokkene Hof Mensenrechten, arrest Minelli van 25 maart 1983, *NJ* 1986, 698; Hof Mensenrechten, arrest Salabiaku van 7 oktober 1988, *NJ* 1991, 351; Hof Mensenrechten, arrest Golder van 22 februari 1975, *NJ* 1975, 462; HR 11 februari 1992, *NJ* 1992, 692; HR 9 november 1993, *NJ* 1994, 198; HR 31 januari 1995, *NJ* 1995, 598; Van Der Hulst, J.W., Art 6 EVRM en de WAHV, *Verkeersrecht*, 1999, p 165.

¹⁹² Van Velthoven C.J.B., Van Wijck P.W., *o.c.*, 2001, p 414-415.

de toereikendheid van en de vraag naar de rechtmatige verkrijging van het bewijs. Vervolgens wordt op grond van het evenredigheidsbeginsel geoordeeld of de hoogte van de boete is afgestemd op de ernst van de overtreding en de mate waarin ze de overtreder kan worden verweten. Daarbij moet rekening worden gehouden met de omstandigheden waarin de overtreding is begaan.

- *Hoger beroep*

Binnen dertig dagen na de uitspraak kan zowel de Officier van justitie als de betrokkene hoger beroep instellen bij de appelrechter bij het gerechtshof te Leeuwarden¹⁹³. Het sanctiebedrag moet minimaal € 70 zijn om ontvankelijk te zijn¹⁹⁴. Het Hof kan de beschikking vernietigen, de zaak terugverwijzen naar dezelfde of een andere kantonrechter of het beroep vernietigen waarmee de beschikking onherroepelijk wordt. Tegen de beslissingen van het Hof staat geen beroep in cassatie open¹⁹⁵.

- *Invordering*

De incasso wordt centraal aangestuurd door het Centraal Justitiele Incassobureau¹⁹⁶. De centrale inrichting maakt het mogelijk om ook in het stadium van de inning de controle te behouden en zo het inzicht in het verloop van de zaken te behouden. Op deze wijze is beleidsinformatie beschikbaar en wordt een tijdige bijsturing mogelijk. De betrokkene heeft gedurende dertig dagen recht op beroep (art 6). Binnen twee weken na het verstrijken van de termijn moet de vordering zijn voldaan (art 22)¹⁹⁷. De niet-betaalde boetes worden opgenomen in het bekeuringen afhandelingssysteem dat de automatische afhandeling van de aanmaningen verzorgt¹⁹⁸. Het CJIB verstuurt dan een aanmaning waarbij binnen vier weken het bedrag en de verhoging van 25 % moet worden betaald. Weer heeft de betrokkene dertig dagen om deze sanctie te betalen (art 23). Na die dertig dagen volgt een tweede aanmaning van het CJIB waarbij het openstaande sanctiebedrag met 50% wordt verhoogd (art 25). Na het verlopen van deze termijn kan het openstaande bedrag worden geïnd.

---

¹⁹³ Dijkstra A., Het hoger beroep in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (wet Mulder), *Trema*, 2004, p 475.

¹⁹⁴ Vellinga W.H., Twee jaar Wet Mulder in hoger beroep: een verslag, *Verkeersrecht*, 2002, p 265; Bleichrodt C.J.G., De Hoge Raad en de Wet Mulder; afscheid, terugblik en vooruitzicht, *Verkeersrecht*, 2001, p 205.

¹⁹⁵ Vellinga W.H., *o.c.*, 2002, p 267.

¹⁹⁶ Ministerie van Justitie, *Introductiedossier Justitie 2002, deel C*, Centraal Justitiele Incassobureau, Den Haag, 2002, p 83.

¹⁹⁷ Barels M., *o.c.*, 1993, p 4.

¹⁹⁸ Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr.3, p 18; Schuurman en Jordens bewerkt door Bangma C.H., *Nederlandse wetgeving administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*, Kluwer, Deventer, 2003, p 24.

Bij de Wet Mulder gebeurt de inning door de Officier van justitie (art 22). Hij kan optreden zodra de beschikking onherroepelijk is geworden omdat de overtreder niet betaalt of als alle beroepsmogelijkheden zijn verlopen of verbruikt¹⁹⁹. Hij heeft de mogelijkheid van verhaal of dwang. Er kan verhaal worden genomen op de goederen, de inkomsten en het vermogen van de degene aan wie de bestuurlijke sanctie is opgelegd (art 26 en 27, art 25). Verhaal op goederen verloopt via de deurwaarder die hiervoor een dwangbevel van de Officier van justitie nodig heeft (art 26). Verhaal op het loon, een uitkering of een bankrekening kan zonder dwangbevel worden uitgeoefend door kennisgeving aan degene op wie het verhaal wordt genomen (art 27). Tegen deze incassobevelen kan er verzet bij de kantonrechter worden ingesteld. Bij een verhaal met dwangbevel kan iedere belanghebbende binnen 7 dagen na de inbeslagname verzet aantekenen. Bij een verhaal zonder dwangbevel kan iedere belanghebbende dit doen binnen 7 dagen na de kennisgeving. Het verzet wordt door middel van een bezwaarschrift ingediend bij de kantonrechter die het alleen na de betaling van het griffierecht (zekerheidsstelling) in behandeling neemt (ongeveer 55€). Het verzet kan alleen gericht zijn op het verhaal zelf en niet op de sanctie.

Binnen 14 dagen na de beslissing door de kantonrechter is er hoger beroep bij het gerechtshof mogelijk. Gebeurt dit niet wordt het dwangbevel doorgezet. Het hoger beroep wordt alleen behandeld wanneer alle openstaande bedragen zijn voldaan. Indien het gerechtshof het hoger beroep gegrond verklaart, krijgt de betrokkene zijn geld terug en kan een eis tot schadevergoeding worden ingediend²⁰⁰. Wanneer het hoger beroep wordt afgewezen en er geen volledig verhaal kan plaatsvinden, staan de Officier van justitie een of meer dwangmiddelen ter beschikking (art 28) zoals buitengebruikstelling en in beslagname van het voertuig, inneming van het rijbewijs en gijzeling van de betrokkene²⁰¹. Voor het laatste is voorafgaande toestemming van de rechter nodig en deze mag maximaal drie maal drie weken duren. Deze dwangmiddelen komen niet in de plaats van de sanctie, maar zijn een middel om betaling af te dwingen²⁰².

De deurwaarder die in de procedure wordt ingezet moet worden vergoed. Deze kosten komen oorspronkelijk ten laste van de samenleving. Het bedrag dat aan de deurwaarder in verband met de incasso van de bestuurlijke boete is verschuldigd, wordt bepaald in art 22, lid 2 van de ministeriële regeling en vindt op basis van reële

---

¹⁹⁹ www.infopolitie.nl

²⁰⁰ www.infopolitie.nl

²⁰¹ Bij de inbeslagname van het voertuig treedt de registratie van domeinen en roerende zaken als bewaarder op. Indien de boete niet wordt betaald, gaat men over tot de verkoop van het voertuig. Indien de boete wordt voldaan, worden de stallingskosten op de eigenaar van het voertuig verhaald (art 29 lid 1).

²⁰² Barels M., *o.c.*, 1993, p 4.

kosten plaats²⁰³. In het Besluit administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften 1994 vermeldt art 11a dat de kosten van de administratieve sanctie worden verhaald op degenen aan wie de sanctie is opgelegd²⁰⁴. Omdat de kosten van de invordering in beginsel op de overtreder worden verhaald, zijn deze niet relevant voor de kostenberekening.

1.2.2 Verzameling van tijd- en tariefparameters

a. Tijdparameters

Er zijn in Nederland al enkele berekeningen van de kosten voor het opleggen van een bestuurlijke boete uitgevoerd. De weergegeven schatting steunt op de vroegere ramingen van een Mulderfeit²⁰⁵. Volledigheidshalve volgt een summiere beschrijving van de handelingen en een schatting van de benodigde tijd. De berekening van de totale kosten gebeurt op basis van de data van het CJIB en het Centraal Verwerkingsorgaan van het Openbaar Ministerie (CVOM)²⁰⁶.

- *Politie of Dienst Wegverkeer*²⁰⁷

Tabel 9: tijdsparameters van de politiediensten

Handeling	Tijd in min
Automatische vaststelling	2,5
Uitlezen van gegevens	
Opstellen van PV	
Elektronische overmaking naar het CJIB	
Staandehouding	7,5
Opmaken van PV	
Overhandiging aan de overtreder	
Elektronische overmaking van de gegevens naar het CJIB	

- *Centraal Justitieel Incassobureau*²⁰⁸

Er zijn geen tijdsparameters beschikbaar voor het CJIB. Wel is er een beschrijving van de handelingen van de procedure die volledigheidshalve eveneens worden opgenomen.

²⁰³ Kamerstukken II, 2000-2001, 27 573, nr.3, p 6; Kamerstukken II, 2003, 27 573, p 147.

²⁰⁴ Gewijzigd door besluit van 4 juli 2001, *stb.*2001, p 321.

²⁰⁵ De kosten worden voor 2003 geschat op € 4: van Erp J., van Ewijk M.D., *o.c.*, 2005.

²⁰⁶ CJIB, *Jaarbericht 2004*, 2005: www.CJIB.nl; van Erp J., van Ewijk M.D., *o.c.*, 2005.

²⁰⁷ Schatting op basis van interview mr. Hoogendoorn (BVOM)

²⁰⁸ CJIB, *Jaarbericht 2004*, 2005: www.CJIB.nl

Tabel 10: Handelingen van het CJIB

Dienst	Handeling
	Automatisch toekomen van de overtreding
	Automatische aanmaak van de beschikking
Administratie	Verzending naar betrokkene per Post
Administratie	Inbreng in het bekeuringen afhandelingsstelsel
Administratie	Aanmaak eerste aanmaning
Administratie	Verzending eerste aanmaning
Administratie	Opvolging
Administratie	Aanmaak tweede aanmaning
Administratie	Verzending tweede aanmaning
Administratie	Opvolging
Administratie	Controle adresgegevens van de betrokkene bij de gemeentelijke basisadministratie
Administratie	Onderzoek of verhaal kan op banktegoed van betrokkene
Administratie	Beslissing verhaal zonder dwangbevel ²⁰⁹
Administratie	Beslissing verhaal met dwangbevel ²¹⁰ :
Administratie	- Contacteren deurwaarder
Administratie	- Opstelling dwangbevel door CJIB
Administratie	- Overmaking dwangbevel aan betrokkene
Administratie	- Opvolging door deurwaarder
TOTAAL TIJD	GEEN SCHATTING BESCHIKBAAR

- *Openbaar Ministerie in de verzetprocedure*

Tabel 11: Tijdsparameter van het openbaar ministerie

Verzetprocedure		
Dienst	Handeling	Geschatte

²⁰⁹ 60% wordt betaald.

²¹⁰ 76% betaald.

		Tijd in min
	Ontvangst van de door de politie overgemaakte overtreding	
Administratie	Classificatie en registratie van nummer op parket Invoeren in het centrale systeem Automatische aanvraag van zaakoverzicht aan CJIB Automatisch binnenkrijgen van het zaakoverzicht	1
Administratie	Beoordelingsklaar maken van de zaak - automatische controle van identiteit - kennisgeving van verzuim bij autoverhuur - opvragen van redenen - nazicht van respectering termijnen	3
Administratie	de zaak vrijgeven ter beoordeling per computer	1
Assistent-parket secretaris	beslissing op basis van het voorbereide dossier - over verder te nemen onderzoeksdaden ²¹¹ - over de beschikking	3
Administratie	Overmaken van het besluit naar het CJIB	Automatisch
Administratie	Eventueel zelf de overtreder op de hoogte brengen: - Opmaak brief - Verzenden brief	1
Hoorzitting (optioneel)		10
Administratie	Opstellen oproepingsformulier	

²¹¹ Wanneer er nader onderzoek van de politiediensten wordt gevraagd, komen er nog extra kosten bij:

- overmaken van het parket naar de politiediensten
- vervoerskosten
- loonkosten van de politieagent voor
  - de ondervraging
  - de reistijd
  - opstellen proces-verbaal
- overmaken van het verslag naar het parket

	Verzenden oproeping	
Assistent-parketsecretaris	Ondervraging	

Deze schatting wordt bevestigd door het aantal zaken per dag dat op het parket wordt afgewerkt. Er worden op 9 uur ongeveer 60 zaken behandeld, zodat een zaak gemiddeld 9 minuten in beslag neemt²¹².

- *Rechtbank*

Tabel 12: tijdsparameter van de rechtbank

Openbaar Ministerie bij kantonrechtbank		
Dienst	Handeling	Geschatte tijd in min
	Binnenkomst bezwaar	1
Administratie	Registratie	
Administratie	Opmaak nieuw zaakoverzicht	
Officier van justitie	Heroverweging: - haalbaarheid voor de kantonrechter - onderzoeksdaden	10
Administratie	Opstellen voorstelformulier	8
Administratie	Controle zekerheidsstelling	
Administratie	Aanmaken van rappel	
Officier van justitie	Vorbereiding zitting	16 ²¹³
Officier van justitie	Zitting	15
Kantonrechtbank		
Administratie	Vorbereiding zitting	190
Rechter	Vorbereiding zitting	15
Rechter	Zitting	
Administratie	Overmaken vonnis aan Officier van	

²¹² Recent werd de behandeling van de bezwaren bij de officier van justitie bij het Centraal Verwerkingsorgaan van het Openbaar Ministerie (CVOM) ondergebracht. De eerste resultaten van deze centrale verwerking van bezwaren laten een reductie van de administratieve kosten van de fase van € 10 naar € 6 vermoeden.

²¹³ De Officier van justitie heeft 240 minuten nodig om een zitting voor te bereiden. Een zitting duurt ongeveer 3 uur en een zaak duurt ongeveer 15 min. Dit betekent dat er op een zitting ongeveer 12 tot 15 zaken worden behandeld. De Officier van justitie heeft ongeveer 16 min nodig om een zaak voor te bereiden.

	justitie	
--	----------	--

Volgens de geraadpleegde literatuur neemt een Mulderfeit 15 minuten van de tijd van de rechter in beslag en vergt 190 minuten werk van de ondersteunende diensten zoals de administratie en de parketsecretaris²¹⁴.

- *Invordering*

Ook de handelingen bij de invordering worden volledigheidshalve weergegeven. Omdat de vordering strikt genomen niet in de berekening wordt opgenomen, zijn hier geen tijdsschattingen van opgesteld.

Tabel 13: parameters bij de invordering

Dienst	Handeling
	Aankomst van dwangbevel van CJIB
Deurwaarder	Betekening van het dwangbevel aan de betrokkene door deurwaardersexploot
Deurwaarder	Na twee dagen executie van dwangbevel: <ul style="list-style-type: none"> - aanmaning van betrokkene met accept girokaart - na tien dagen beslag op inkomen, inboedel, voertuig - verkoop goederen ter inlossing van de Vordering

b. Tariefparameters

- Het brutoloon van een politie agent is gemiddeld € 10,1 per uur²¹⁵.
- Op basis van de jaarlijkse berekeningen hanteerde het CJIB voor 2003 een kostprijs van 4 euro per Mulderzaak²¹⁶.

²¹⁴ Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., o.c., 2005, p 34.

²¹⁵ De BVE kosten (budget verdeel eenheid) van het ministerie is 65 000 euro. De BVE-vergoeding is de fte-kosten plus de kosten per formatieplaats voor bureau, kleding, ict etc: informatie gegeven door de bevroegde politiedienst. Het brutoloon van een politiemedewerker op basis van de CAO overheidsdiensten: politie (schaal 7) is € 1 693 per maand. Ook hier wordt gerekend met 22 werkdagen per maand en 7,6 uur per dag. Dit betekent dat een politieagent een brutoloon van € 10,1 per uur heeft. CAO overheidsdiensten; Salarisniveau's overheidspersoneel: politie.

- Het brutoloon van een juridisch medewerker op het parket is € 12,9 per uur²¹⁷ en van een Officier van justitie € 24,2 per uur²¹⁸.

- Het brutoloon van de bestuursrechter is € 28,4 per uur en van een administratief medewerker € 12,9 per uur²¹⁹.

Tabel 14: tariefparameters van de hadhavingsdiensten

Dienst	Uurloon
Politie medewerker	10,1
Juridisch medewerker op het parket	12,9
Substituut-officier van justitie	24,2
Juridisch medewerker op de rechtbank	12,9
Kantonrechter	28,4

1.2.3 Frequentieparameters

De gegevens laten reeds een duidelijke beeldvorming toe over het opvolgingspercentage van de handhaving van verkeersovertredingen²²⁰. In 2004 zijn er 10 372 709 Muldersancties opgelegd. Het opvolgingspercentage van 2004 voor de initiële fase (de eerste acceptgiro) was 86%. Ook in 2005 is het betalingspercentage zo hoog. Ruim 5% heeft betaald naar aanleiding van de eerste aanmaning en 2% naar aanleiding van de tweede aanmaning. 93% heeft al voor de beroepsfase betaald. In ongeveer 332 000 (3,2%) gevallen werd een beroepschriftprocedure bij de Officier van justitie ingespannen²²¹. Het aandeel van verhuurbedrijven in de

---

²¹⁶ Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., *o.c.*, 2005, p 34; De afhandelingskosten van het CJIB bedragen dan 42.280.120 euro. De boeteopbrengsten in 2003 waren 444 miljoen euro.

²¹⁷ CAO overheidsdiensten; Salarisniveau's overheidspersoneel: rijk. Het brutomaandloon van een juridisch medewerker is € 2 161 (schaal 10) en € 12,9 per uur.

²¹⁸ CAO overheidsdiensten; Salarisniveau's overheidspersoneel: gerechtelijke diensten. Het brutomaandloon van een substituut-officier van justitie is € 4 049 (categorie 10) en € 24,2 per uur. Het brutomaandloon van een officier van justitie is € 4 740,51 (categorie 9) hetgeen neerkomt op € 28,4 per uur. Bij de kantonrechter neemt de substituut de zaken waar. Art 7 wet van 29 november 1996 tot vaststelling van de gewijzigde wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (aanvulling met onder meer onderwerpen, omvang van de taak, arbeidstijd, vakantie en verlof), Stb 1996, 590.

²¹⁹ Het brutomaandloon van een kantonrechter is € 4 740,51 (categorie 9) hetgeen neerkomt op € 28,4 per uur. Voor het loon van de administratie wordt hetzelfde bruto maandloon als de juridische medewerker op het parket genomen. Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., *o.c.*, 2005, p 34: De loonkost van de bestuursrechter inclusief overhead is € 178.523 per jaar en van een administratief medewerker € 78.570 per jaar.

²²⁰ Bijlage 12: evolutie van het aantal verkeersboetes en opvolging voor feiten in de referentieperiode.

²²¹ Het percentage ingestelde beroepen bedroeg in 1992 4%. Dit is veel lager dan de voorziene cijfers van 10% bij de totstandkoming van de wet.

beroepschriftenprocedure wordt geschat op 20 tot 25%. Er wordt ongeveer 25% van de beschikkingen vernietigd door de officier van justitie. De niet vernietigde beroepsbesluiten komen in de kantonfase. Het aantal gerechtelijke beroepsprocedures in 2004 bedroeg 30 300 waarvan 29% van de zaken in de kantonfase werd vernietigd. Omdat ongeveer 25% door de Officier van justitie in heroverweging wordt vernietigd blijven in 2004 naar schatting nog 22 725 beroepen over. Tegen 2 068 van de resterende beroepsprocedures werd bij het gerechtshof hoger beroep ingesteld²²². De hele procedure heeft een opvolgingspercentage van ongeveer 94% zodat ongeveer 94% van de vastgestelde gedragingen binnen een jaar daadwerkelijk werd gesanctioneerd²²³.

1.2.4 *Berekening van de administratieve kosten per fase*

De administratieve kosten van de Belgische strafrechtelijke sanctioneringsfases zijn opgesteld aan de hand van de vermenigvuldiging van de loonkosten van de handhavingdiensten met de tijd. Omdat er vooralsnog geen gegevens over de loonkosten voor Nederland gevonden zijn, worden de administratieve kosten op basis van de brutolonen berekend.

a. Politie

Omdat de vaststellingsprocedure geautomatiseerd verloopt, zijn er geen verzendingskosten aan verbonden. De loonkosten van de politieagent worden geteld aan € 10, 1 per uur.

- De geschatte kosten van een PV bij staandehouding zijn € 1,26²²⁴.

- De geschatte kosten voor het uitschrijven van een proces-verbaal op kenteken € 0,42²²⁵.

Deze vaststellingen en overmakingen gebeuren geautomatiseerd zodat er geen verzendingskosten zijn.

b. CJIB

---

²²² Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., *o.c.*, 2005, p 33; In 2003 kwamen er 640 op 10 000 zaken voor de rechtbank.

²²³ De gemiddelde doorlooptijd van de hele handavingsketen is teruggebracht van twee en een half jaar naar een jaar. Kommer M.M., *Op zoek naar de verlopen tijd. Een onderzoek naar de kwantitatieve aspecten van de Wet Mulder*, Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum, Den Haag , 1991; Van Dijk D., *De Wet Mulder in bedrijf*, in Van Der Hulst J.W., *De Wet Mulder in bedrijf: van strafrecht naar administratief recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1994, p 10.

²²⁴ 7,5 min x 0,168 = € 1,26

²²⁵ 2,5 min x 0,168 = € 0,42.

Het CJIB hanteerde voor 2003 een kostprijs van 4 euro per Mulderzaak²²⁶.

c. Parket

Door de hoge informatiseringsgraad wordt er weinig gebruik gemaakt van papier zodat er geen rekening mee wordt gehouden bij de kostberekening. Het verwerken van het beroep kost de administratieve kracht 6 minuten en de assistent-parketsecretaris 3 minuten. De totale kosten voor het parket zijn op basis van het brutoloon 1,94 €²²⁷.

d. Rechtbank

Na de voorbereiding neemt de officier van justitie de zaak voor de rechtbank waar. Wanneer er 15 minuten per zaak wordt geschat, zijn de loonkosten van de substituut-officier van justitie voor een Mulderzaak op de zitting € 8²²⁸. De loonkosten van een rechter worden per zaak geschat op € 7,09²²⁹ en van een administratieve medewerker € 41,6.

De totale loonkosten van een rechtszaak worden geschat op: $8 + 7,09 + 41,6 = € 56,69$

1.2.5 *Besluit*

Net zoals in België overtrof het aanbod van verkeersstrafzaken in Nederland de capaciteit van de politie en het Openbaar Ministerie zodat er voor lichte verkeersovertredingen een alternatief moest worden gezocht. Het eerste element van de Wet Mulder dat deze effectieve handhaving moet mogelijk maken is de automatische overdracht van de processen-verbaal van de overtredingen naar de andere diensten. Bij de uitsplitsing naar de zaken die op kenteken zijn gemaakt en de zaken die persoonlijk door de ambtenaar worden vastgesteld, blijkt dat de kentekenzaken de meerderheid vormen zodat de vaststellingskosten zeer laag

---

²²⁶ Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., o.c., 2005, p 34; De afhandelingskosten van het CJIB bedroegen in 2003 voor het totale aantal boetes 42 280 120 euro. De boeteopbrengsten in 2003 waren 444 miljoen euro.

²²⁷ Het brutoloon van een assistent-parketsecretaris is € 12,9 per uur en van een administratieve medewerker € 12,9 per uur. De administratieve kosten voor de verwerking van het beroep zijn $9 \text{ min} \times 0,22 = € 1,94$

²²⁸ En substituut krijgt € 24,2 per uur. De kosten van een rechtszaak op basis van het brutoloon zijn € 8.

²²⁹ Er werd in 2003 4,7 fte of 322 080 min geteld voor het totale aantal Mulderzaken op de kantonrechtbank van dat jaar. In 2003 zijn er 21 562 zaken voor de rechtbank behandeld. Een kantonrechter heeft gemiddeld 15 min nodig voor een zaak. Wanneer het brutoloon € 28,4 per uur is, zijn de loonkosten van de rechter voor een Mulderzaak € 7,09. Voor de ondersteuning werden er 59,1 fte of 4 079 680 minuten geteld. Wanneer de loonkosten van de ondersteuning aan € 12,9 per uur worden geteld, zijn de loonkosten van de administratie per Mulderzaak € 41,6 ($189 \text{ min} \times € 0,22$); Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., o.c., 2005, p 34.

(0,44%) zijn. De directe uitvoerbaarheid verhindert de verdachte om de procedure tegen te houden door niet te reageren. Slechts in 2,8% van de zaken waartegen beroep kan worden ingediend, wordt dit ook gedaan²³⁰. Het grote aantal vernietigde beschikkingen in beroep wijst erop dat het Openbaar Ministerie zelf al in een zo vroeg mogelijke fase de vergissingen corrigeert. De vrees voor een hoog aantal foute boetes bij de invoering van de Wet blijkt ongegrond²³¹. Bij ontevredenheid met de uitkomst van het beroep bij de Officier van justitie kan de betrokkene vervolgens beroep instellen bij de kantonrechter. De verplichting zekerheid te stellen resulteert in een zeer gering aantal beroepen (30 300) bij de kantonrechtbank. 29% van de zaken voor de kantonrechtbank werden vernietigd. Uit de kostenraming wordt duidelijk dat de politiekosten en de kosten van het CJIB laag zijn. De gerechtskosten zijn veel hoger dan de administratieve kosten in de bestuurlijke fase. Deze kosten worden niet altijd gemaakt doordat maar een klein aantal zaken het niveau van het beroep voor de kantonrechtbank bereikt.

---

²³⁰ De cijfers bevestigen het uitgangspunt van de Nederlandse wetgever dat de actieplicht van de overtreder de preventieve werking van de procedure vergroot. Craemer R.W.M., *o.c.*, 1994, p 15.

²³¹ Craemer R.W.M., *o.c.*, 1994, p 16.

2. VERGELIJKING VAN DE STRAFRECHTELIJKE BELGISCHE PROCEDURE MET DE BESTUURLIJKE NEDERLANDSE PROCEDURE

Waar de Belgische gegevens op de loonkosten zijn gebaseerd, steunt de Nederlandse schatting op de brutolonen. Toch leveren de gegevens voldoende informatie op voor een paar gevolgtrekkingen.

Een eerste vaststelling is dat de kosten van een geautomatiseerde vaststelling in België iets hoger zijn dan in Nederland. Onmiddellijk valt op dat de administratieve kosten van de staandehouding in België verhoudingsgewijs veel hoger liggen dan in Nederland. De hogere automatiseringsgraad in Nederland en de actieplicht van de overtreder zijn hier de oorzaak van.

Bij de Wet Mulder moeten er immers ten eerste geen processen-verbaal van de overtredingen naar het parket worden opgestuurd. De gegevensoverdracht van de politie naar het CJIB gebeurt geautomatiseerd aan de hand van een vereenvoudigd formulier. De verwerking van de gegevens duurt in België langer dan in Nederland. Dit is een actiepunt voor het Belgische beleid. Tijdens de dataverzameling (einde 2005) waren er nog politiediensten die manueel werkten. Omdat het reeds duidelijk was dat hier een verbetering van de handhaving kan worden gerealiseerd, is de registratieprocedure voor de onmiddellijke inningen aangepast. Dit jaar zouden alle politiediensten geautomatiseerd zijn en zou er een geautomatiseerde overdracht moeten gerealiseerd zijn. Hierdoor zullen de Belgische politiediensten vermoedelijk ook sneller kunnen werken. Zoals in het besluit over de Belgische administratieve kosten reeds is vermeld, moet een evaluatie van de nieuwe procedure van het beheer van de onmiddellijke inning door de Post duidelijk maken of deze werkwijze de winst van de geautomatiseerde verwerking niet vermindert.

De tweede reden van de lagere Nederlandse vaststellingskosten is gerelateerd aan de actieplicht van de overtreder²³². Bij de strafrechtelijke Belgische procedure betekent het stilzitten van de verdachte een vertraging van de sanctioneringsprocedure. Immers, wanneer deze niet op de betalingsuitnodiging reageert rust de onderzoeksplicht op de vervolgingsdiensten die een verhoor van de verdachte zullen moeten afnemen²³³. In België zorgt de onderzoeksplicht voor de Belgische

---

²³² Volgens de Nederlandse wetgever gaat er van een stelsel waar een reactie van de overtreder noodzakelijk is voor een mogelijke vervolging onvoldoende preventieve werking uit. Daarom is voor de boeteoplegging in Nederland geen reactie van de verdachte vereist, maar betekent het stilzitten van de overtreder dat de procedure onherroepelijk kan worden opgelegd: Samkalden D., *o.c.*, 1988, p 7-8.

²³³ Dit principe blijft ook bij de nieuwe procedure voor de onmiddellijke inning behouden. De tijd vooraleer verder onderzoek wordt uitgevoerd verlengt echter gevoelig. Eens het proces-verbaal aan de Post is

vervolgingsdiensten voor meer werk omdat er meer gegevens dan bij de Nederlandse collega's moet worden geregistreerd. Waar het stilzitten van de overtreder in Nederland wordt afgestraft, brengt deze houding in België de gesanctioneerde alleen maar baat. De hogere vaststellingskosten betekenen niet noodzakelijk dat het systeem van verdere onderzoeksplicht geen bijdrage levert aan de strafrechtelijke procedure. Wel kan er verder onderzoek worden gevoerd naar de kosten en de rechtswaarborgen van het al dan niet instellen van een actieplicht van de overtreder.

In het algemeen kan worden gesteld dat de Belgische wetgever zoekt naar mogelijkheden om de vaststellingskosten te verlagen. De verdere uitbreiding van de automatische vaststelling van overtredingen en onderzoek naar de effectievere verwerking hiervan kunnen de vaststellingsfase al verbeteren.

De opvolgingspercentages van de onmiddellijke inningen en de minnelijke schikkingen liggen rond 70% respectievelijk 86% waar het opvolgingspercentage van de Wet Mulder in de initiële fase 86% is. De kostenraming van de Nederlandse (€4,42) en de Belgische procedure (€ 1,115 voor de OI en € 1,45 voor de MS) toont aan de kosten van de Nederlandse en de Belgische methode in deze fase verschillen. De lage kosten van de Belgische sancties worden verklaard door het vrijwillige karakter van deze boetes. Het staat de overtreder vrij om op de aanbieding van de politie of van het parket in te gaan of om zijn rechten volledig te benutten in de gerechtelijke fase. Hierdoor zijn de onderzoeksdaden van de Belgische vervolgdiensten in deze fase vergelijkbaar met deze die door de Wet Mulder zijn vereist. Het hoge opvolgingspercentage tegen lagere kosten duidt op een goede werking van de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking. Het is dan ook aan te bevelen om het gebruik van deze procedures te optimaliseren. Bestuurlijke en andere procedures zoals het bevel tot betaling en de beschikking tot betaling worden bij een optimale werking van de bestaande procedures overbodig.

In de gerechtelijke fase blijkt de Nederlandse bestuurlijke procedure hogere administratieve kosten te genereren dan de Belgische strafrechtelijke gerechtelijke fase. Blijkbaar besteden de ondersteunende diensten 189 minuten aan een Mulderzaak. Dit is veel meer dan wat de Belgische diensten aan een eenvoudige verkeersovertreding besteden (45 min). Aangezien de Nederlandse tijd is gebaseerd op de algemene normtijd voor bestuurszaken is het mogelijk dat de Mulderzaken sneller verwerkt worden. Totdat er verder onderzoek is uitgevoerd naar de werkelijke tijd van de mulderfeiten op de rechtbanken wordt deze tijd in de Nederlandse studies als richttijd genomen. Omdat het aannemelijk is dat lichte mulderfeiten sneller

---

overgemaakt kan hier geen beroep meer op worden gedaan om de boete te laten vallen. Het proces-verbaal moet de hele weg naar het parket doorlopen vooraleer deze de boete kan seponeren.

worden verwerkt, wordt er geen uitspraak over de kosten van gerechtelijke fase van de Nederlandse Wet Mulder gedaan. De kosten van de gerechtelijke fase van beide verkeersboetes kunnen weliswaar niet worden vergeleken, over het aantal zaken dat naar de gerechtelijke fase doorstroomt zijn er wel aanwijzingen. Ten eerste zijn er de niet beantwoorde minnelijke schikkingen die in de volgende fase van het strafrechtelijke traject worden gebracht. Verder zijn er de verwerpingen van de onmiddellijke inningen en de minnelijke schikkingen. In Nederland komen alleen de beschikkingen waartegen bezwaar is aangetekend in de volgende fase waar de Officier van justitie de zaak heroverweegt. Het ontbreken van de heroverweging en van de actieplicht in de Belgische procedure beïnvloedt het aantal gerechtelijke procedures in Nederland en België. Waar dit gegeven voor zwaardere verkeersovertredingen gevolgen kan hebben, is het effect van deze hefboomen voor de sanctioneringen gering bij lichte verkeersovertredingen. Het hoge opvolgingspercentage van de onmiddellijke inning en de minnelijke schikking

De gerechtelijke beroepsprocedure werd wegens gebrek aan data niet mee opgenomen. Het hoge opvolgingspercentage van zowel de Belgische als de Nederlandse procedure reduceert het aantal hogere beroepen zodanig dat de invloed van deze zaken op de onderzoeksvraag niet meer wezenlijk is. Tot slotte kan gesteld worden dat de Belgische strafrechtelijke alternatieve procedures niet noodzakelijk met hogere administratieve kosten dan de Nederlandse bestuurlijke procedure gepaard gaan.

3. BESLUIT

De onbeschikbaarheid van de noodzakelijke gegevens sluit zowel bij de bestuurlijke als de strafrechtelijke boete een volledige kostenschattning uit. Toch laten de gegevens toe om de onderzoeksvraag of de alternatieve procedures bijdragen tot lagere administratieve kosten bevestigend te beantwoorden.

Aangezien de beschikbare schattingen in Nederland en België bovendien op basis van andere data zijn gebeurd, behoort een zuivere kostenvergelijking eveneens niet tot de mogelijkheden. Toch kunnen er ook hier toch belangrijke tendensen zoals de hogere kosten van de Belgische geautomatiseerde vaststellingsprocedure uit worden afgeleid. De gerechtelijke kosten zijn in België dan weer lager dan in Nederland. De automatisering van de vaststelling van de overtreding en de invoering van een actieplicht kunnen de kosten verlagen, maar verder onderzoek moet ten eerste uitwijzen op welke manier de automatische verwerking het beste kan worden ingevoerd en ten tweede of de actieplicht in ons rechtstelsel gewenst is. De Belgische procedure heeft in de andere onderzochte fases lagere kosten dan de Nederlandse procedure.

Het onderzoek wijst dus uit dat de bestuurlijke verkeersboete zoals in Nederland niet noodzakelijk de procedure met de laagste administratieve kosten is. Het is inderdaad juist dat bij de vergelijking van de bestuurlijke verkeersboete met de volledige strafrechtelijke procedure de bestuurlijke procedure meestal de laagste administratieve kosten heeft. De voornaamste voordelen van de bestuurlijke verkeersboete tegenover de strafrechtelijke zijn de buitengerechtelijke procedure en de zeefunctie waardoor weinig zaken een hogere fase bereiken. Zelfs wanneer het volledige strafrechtelijke traject minder administratieve kosten genereert dan de kosten van de volledige bestuurlijke procedure, zorgt het hogere opvolgingspercentage in de bestuurlijke fase ervoor dat de totale administratieve kosten van de bestuurlijke verkeersboete lager uitvallen dan de strafrechtelijke kosten. De keuze voor de sanctionering van lichte en eenvoudige verkeersovertredingen valt onder deze omstandigheden op de bestuurlijke verkeersboete.

In tegenstelling tot de strafrechtelijke boete hebben de alternatieve strafrechtelijke procedures naast hun lagere kosten ook een hoog opvolgingspercentage, zodat een nieuwe vergelijking tussen de bestuurlijke en de strafrechtelijke sanctioneringsprocedures in verder onderzoek zich opdringt. In tegenstelling tot wat vaak wordt aangenomen hoeft de strafrechtelijke sanctionering van lichte en

eenvoudige verkeersovertredingen niet noodzakelijk veel duurder of veel slechter te zijn dan de bestuurlijke sanctionering. Dit komt omdat ook de strafrechtelijke onmiddellijke inning en minnelijke schikking de facto buitengerechtelijk worden afgehandeld. De geschatte administratieve kosten van de strafrechtelijke alternatieve sancties liggen in dezelfde orde grootte als de administratieve kosten van de bestuurlijke verkeersboete. Ook de verschillen in de opvolgingspercentages van de alternatieve strafrechtelijke sancties en de bestuurlijke verkeersboete zijn niet dermate uitgesproken dat een implementatie van een bestuurlijke sanctioneringsvorm onder alle omstandigheden kan worden gerechtvaardigd.

Met deze vaststelling wordt de stelling dat de bestuurlijke verkeersboete lichte en eenvoudige verkeersovertredingen tegen lagere administratieve kosten dan de strafrechtelijke kan sanctioneren weerlegd. De implementatie van de Wet Mulder in België zal bij deze veronderstellingen geen significante daling van de administratieve kosten van lichte verkeersovertredingen teweeg brengen. Deze bevindingen bewijzen dat de beleidsoverweging van andere alternatieve procedures in het licht van de strafrechtelijke alternatieve procedures moet worden gemaakt. Niet iedere procedure met bestuurlijke invloeden kan de huidige procedures verbeteren. De discussie over het bevel tot betaling waar de theoretische bespreking volstaat om de winst van de procedure in twijfel te trekken bewijst dit. Veeleer kan de wetgever de bestaande vereenvoudigde procedures optimaliseren vooraleer andere procedures worden onderzocht.

De optimalisering van de procedures vereist verder onderzoek naar de kosten en naar de effectiviteit van de procedure en van de mogelijke alternatieven. Er moet in de eerste plaats meer data worden geregistreerd die een verfijndere kostenmeting toelaten. Bij de beslissing over de implementering van nieuwe alternatieve verkeerssancties, maar ook bij de verfijning van de bestaande procedures spelen juridische rechtswaarborgende vraagstukken een belangrijke rol. De beleidsbeslissing kan nooit op kostenoverwegingen zelf worden genomen, maar ook de precieze verhoudingen van de kostenbesparende maatregelen en hun juridische gevolgen moeten mee worden genomen in de afweging. Daarom is eveneens verder onderzoek naar de optimale verhouding tussen deze aspecten van de sanctionering nodig.

4. LITERATUURLIJST

Boeken en tijdschriften

- Albers C.L.G.F.H., *Rechtsbescherming bij bestuurlijke boeten: balanceren op een magische lijn*, Sdu uitgevers, Den Haag, 2002.
- Bangma C.H., *Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*, Schuurman en Jordens serie, Kluwer, Alphen aan den Rhijn, 2003
- Barels M., *Hoofdlijnen van de wet Mulder*, Tjeenk Willink, Deventer, 1999.
- Bleichrodt C.J.G., De Hoge Raad en de Wet Mulder; afscheid, terugblik en vooruitzicht, *Verkeersrecht*, 2001, p 205.
- Craemer R.W.M., De eerste bedrijfsresultaten onder de Wet Mulder, in Van Der Hulst J.W., *De Wet Mulder in bedrijf: van strafrecht naar administratief recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1994.
- Deben L., *Het bevel tot betaling een juridische en beleidsmatige analyse van het verkeersvervolgingsbeleid zoals ingesteld door de nieuwe verkeersveiligheidswet*, Steunpunt Verkeersveiligheid, Diepenbeek, 2003.
- Deben L., *De positie van de bestuurlijke boete*, RA-2004-41, Vlaams Steunpunt Verkeersveiligheid, Diepenbeek, 2004.
- Deben L., *Verkeershandhaving door de bestuurlijke boete. Een rechtseconomische benadering*, RA-2006-81, Steunpunt Verkeersveiligheid, 2006.
- De Brabander, *Investerings in Verkeersveiligheid in Vlaanderen*, Lannoo, Leuven, 2005.
- De Lange A., O.M. de bestuurlijke boete in het milieurecht, in De Doelder H., De Meijer M.E., Otto D., *De bestuurlijke boete in perspectief*, Gouda Quint, Rotterdam, 1999, p 77-80.
- De Nauw A., De beoordelingsruimte van de politie in de opsporing en het strafprocesrecht, *R.W.*, 1990-91.
- De Nauw A., *Strafprocesrecht*, Dienst Uitgaven VUB, Brussel, 2003.
- Dijkstra A., Het hoger beroep in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (wet Mulder), *Trema*, 2004, 475-476.
- Dupont L., *Beginselen van strafrecht, deel 2*, Acco, Leuven, 2000.
- Erp J., van Ewijk M.D., *Werklast bestuurlijke boete, Determinanten van de werkbelasting in de bestuursrechtspleging*, WODC-reeks onderzoek en beleid no. 232, Den Haag, Ministerie van Justitie, 2005.
- Kenniscel Wetsmatiging, *Metten om te weten, Leidraad voor het meten van administratieve lasten*, tweede herwerkte versie van januari 2006.
- Kommer M.M., *Op zoek naar de verlopen tijd. Een onderzoek naar de kwantitatieve aspecten van de Wet Mulder*, Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum, Den Haag, 1991.
- Matthijs J, *Openbaar Ministerie*, Story-Scientia, Deurne, 1992.
- Ministerie van Justitie, *Introductiedossier Justitie 2002, deel C*, Centraal Justitieel Incassobureau, Den Haag, 2002.
- Mortier R., Hoe sterk is de ketting...twaalf jaar later, *R.W.*, 2004, p 1483.
- Nuyts C., Petry P., Klinkhamers P., *Jaargids voor de politiediensten*, Maklu, Antwerpen, 2002.
- Onneweer A.W., *Effecten van bestuurlijke boetes een vergelijking van strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving van verkeersvoorschriften*, Kluwer, Deventer, 1997.
- Rogier L.J.J., *Strafsancties, administratieve sancties en het una-via beginsel*, Gouda Quint, Arnhem, 1992.
- Rogier L.J.J., Van Der Hulst J.W., *De wet Mulder: artikelsgewijs commentaar op de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*, Kluwer, Deventer.

Samkalden D., *Onderzoek naar de mogelijke betekenis van de administratieve boete bij de handhaving van de milieuwetgeving*, Ministerie van Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer, s' Gravenhage, 1988/34

Schuurman en Jordens bewerkt door Bangma C.H., *Nederlandse wetgeving administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften*, Kluwer, Deventer, 2003.

Van Daele D., Goossens F., Fijnaut C., Hutsebaut F., *Het Belgische politiewezen*, Kluwer, Mechelen, 2002.

Van Daele D., *Openbaar Ministerie en strafrechtelijk beleid*, Intersentia, Antwerpen, 2002.

Verstraeten R., *Handboek van strafvordering*, Maklu, Antwerpen, 2005.

Van Daele D., De afhandeling van verkeersstrafzaken na de wet van 7 februari 2003. Een analyse van de procedure houdende het bevel tot betaling in het licht van de Nederlandse Wet-Mulder, *T. Strafr.*, 2003, p 167.

Van Der Hulst, J.W., Art 6 EVRM en de WAHV, *Verkeersrecht*, 1999, p 165.

Van Dijk D., De Wet Mulder in bedrijf, in Van Der Hulst J.W., *De Wet Mulder in bedrijf: van strafrecht naar administratief recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1994, p 10.

Van Der Hulst J.W., *De Wet Mulder in bedrijf: van strafrecht naar administratief recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1994, p 1.

Van Russen Groen P.M., *Rechtsbescherming in het bestuursstrafrecht*, Gouda Quint, Rotterdam, 1998.

Van Velthoven C.J.B., Van Wijck P.W., o.c., 2001, *Recht en efficiëntie*, Kluwer, Deventer.

Vellinga W.H., Twee jaar Wet Mulder in hoger beroep: een verslag, *Verkeersrecht*, 2002, p 265

Belgische wetgeving

Wet van 15 mei 1965

Wet 5 augustus 1992 op het politieambt, *B.S.* 22 december 1992.

Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op 2 niveau's, *B.S.* 5 januari 1999.

K.B. 25 november 1966 betreffende de onmiddellijke inning van een som

K.B. van 1 maart 1971 betreffende de onmiddellijke inning van een som bij de vaststelling van de inbreuken op het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, *B.S.* 27 maart 1971.

K.B. 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, *B.S.* 9 december 1975

K.B. 7 april 1976 tot aanwijzing van de zware overtredingen van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, *B.S.* 16 april 1976

K.B. 9 oktober 2001 tot vaststelling van de organisatie- en de werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren, *B.S.* 12 oktober 2001.

K.B. van 27 maart 2006 K.B. tot wijziging van de koninklijke besluiten van 24 maart 1997, 19 juli 2000 en 22 december 2003 betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van sommige overtredingen dat in werking ging op 31 maart 2006, *B.S.* 30 maart 2006.

Wetgevingsstukken België

Parl.St., kamer, 1962-1963, nr.630/1

Wetsontwerp van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, *Parl.St.Kamer*, 1997-1998, nr.2031.

Wetsontwerp van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden *Parl.St.Senaat*, 1997-1998, nr 1-1355.

Wetsontwerp van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, *Parl.St.Kamer*, 1998-1999, nr. 1572; *Parl.St.Senaat*, 1999, nr. 1-1060.

Memorie van toelichting, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr 1915/1

Advies van de raad van State, *Parl.St.Kamer*, 2001-2002, nr.1915/1

Wetsontwerp van de wet 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, *Parl.St.Kamer*, 2002-2003, 18 december 2002, nr.1915/9.

Evocatieprocedure, amendementen, *Parl.St.Senaat* 2002-2003, nr. 2-1402/2, p 1

Evocatieprocedure, verslag namens de commissie voor financiën en voor de economische aangelegenheden uitgebracht door de heer Ramoudt en mevrouw Kestelyn-Sierens bij het ontwerp van de wet 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid, *Parl.St.Senaat*, 2002-2003, 23 januari 2003, nr.2-1402/3, p 46.

Omzendbrieven België

Omzendbrief R. 76/66 van 8 december 1966 van de procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent.

Omzendbrief R. 24/71 van 10 mei 1971 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent.

Omzendbrief R. 25/00 van 22 juni 2000 van de procureur-generaal te Gent inhoudende de richtlijnen betreffende een eenvormig opsporings- en vervolgingsbeleid inzake verkeersmisdrijven.

Ministeriële Omzendbrief PLP 10 van 09 oktober 2001 inzake de organisatie- en de werkingsnormen van de lokale politie met het oog op het waarborgen van een minimale gelijkwaardige dienstverlening aan de bevolking, *B.S.* 16 oktober 2001.

Omzendbrief COL. 02/2002 van 20 februari 2002 van het College van procureurs-generaal betreffende de ministeriële richtlijn tot regeling van de taakverdeling, de samenwerking, de coördinatie en de intergratie tussen de lokale en federale politie inzake de opdrachten van de gerechtelijke politie, *B.S.* 01 maart 2002;

Omzendbrief COL 1/03 van februari 2003 waarbij het strafrechtelijke beleid inzake de opsporing van de vervolging van snelheidsovertredingen en de richting te geven aan de vervolging ervan wordt geregeld.

Omzendbrief R. 20/04 van 15 april 2004 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van de overtredingen van de wet betreffende de politie over het wegverkeer en zijn uitvoeringsbesluiten.

Omzendbrief R.21/04 van 15 april 2004 van de Procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent

Omzendbrief COL 10/2006 van 23 maart 2006 van het College van procureurs-generaal betreffende het gevolg dat door de politiediensten wordt gegeven aan de vastgestelde verkeersovertredingen, p 13.

Omzendbrief COL 11/2006 van 31 maart 2006 van het College van procureurs-generaal betreffende de snelheid.

Omzendbrief R. 14/2006 van 28 april 2006 van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent. Hoewel roodlichtnegatie een overtreding van derde graad is, moeten deze overtredingen aan het parket worden overgemaakt.

Omzendbrief R. 15/2006 van 28 april 2006 van de procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent.

Krantenartikels en websites

Twee op drie boetes worden niet betaald, Het VOLK, 04 februari 2006

Deurwaarders innen meer boetes in Vlaanderen dan in Wallonië, De Morgen, 04 april 2006.

Het VOLK, 04 februari 2006; Deurwaarders innen meer boetes in Vlaanderen dan in Wallonië, De Morgen, 04 april 2006.

Onmiddellijke inning boetes loopt mank, VRTNIEUWS.NET, Zaterdag 20 mei 2006.

www.fiscus.fgov.be/interfakrednl/Publicaties/RAV03pdf/book2.pdf, p 15;

www.dePost.be

Politie, *De lokale politie*, www.poldoc.be.

Definitie gegeven op de Ministerraad van 31 januari 2003; <http://www.wegcode.be/aktueel/ministerraad/raad13.htm>

N.I.S. Loonkost dienstensector; 2000

CAO overheidsdiensten; Salarisniveau's overheidspersoneel: politie.

CAO overheidsdiensten; Salarisniveau's overheidspersoneel: gerechtelijke diensten

CAO overheidsdiensten; Salarisniveau's overheidspersoneel: rijk

CJIB, *Jaarbericht 2004*, 2005: www.CJIB.nl

www.infopolitie.nl/verkeer/mulder.

Wetgeving Nederland

Besluit Politietransactie 18 april 1978, Stb. 1978, 192

Wet administratiefrechtelijke afhandeling van 3 juli 1989, Stb. 1989, 300, art 3 lid 3.

Aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften van 16 augustus 2003, Stcrt.2003, nr. 223

Wetgevingsstukken Nederland

Kamerstukken II, 1979-1980, 16 162, nr. 3, p 11;

Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr. 3, p 2.

Kamerstukken II, 1987-1988, 20 329, nr 3

Kamerstukken II, 1990-1991, 21 829, nr. 2.

Kamerstukken II, 2000-2001, 27 573, nr.3, p 6;

Kamerstukken II, 2003, 27 573, p 147

Richtlijnen Nederland

Richtlijn van het Openbaar Ministerie van 13 Maart 1991, stcrt. 1991

Richtlijn voor strafvordering. Tarieven en feitenomschrijvingen voor misdrijven, overtredingen en gedragingen als bedoeld in de wet administratiefrechtelijke

handhaving verkeersvoorschriften van 26 augustus 2003, Strct.pm;
www.infopolitie.nl/verkeer/mulder

Jurisprudentie Nederland en Europa

Hof Mensenrechten, arrest Golder van 22 februari 1975, *NJ* 1975, 462;
Hof Mensenrechten, arrest Minelli van 25 maart 1983, *NJ* 1986, 698;
Hof Mensenrechten, arrest Salabiaku van 7 oktober 1988, *NJ* 1991, 351;
Hof Mensenrechten arrest Falk v Nederland van 19 oktober 2004

HR 11 februari 1992, *NJ* 1992, 692;
HR 15 juli 1993, *NJ* 1994, 177;
HR 9 november 1993, *NJ* 1994, 198;
HR 31 januari 1995, *NJ* 1995, 598;

BIJLAGE 1: gegevens van de politiezone's

Handeling	Schatting In minuten	Prijs/uur	Papier + Zegels	Schatting van de politiezone's						
Opstellen o.i. aan overtreder + uitleg betalingsmodaliteiten (bankcontact, consignatie..)	8	16,67		10	10	10	15		10	10
Ingeven van de gegevens in computerprogramma + klasseren op nummer	2	5,00		1			2		3	
Bij niet betaling (20%) aanmaning opstellen na 15 dagen (formulier, enveloppe, zegel, versturen)	2	0,67	1	2			4			2
Betaling na aanmaning ingeven en klasseren (30% betaald na aanmaning)	1	1,00		1						
Niet betaling na 15 dagen: opstellen PV (70% v/d aanmaningen) + versturen naar parket	2	2,67	4	2						
Laatkomers (nog betaald na opstellen PV) wordt overgemaakt naar parket met nota**	1	0,33	1							
opvolging wijkagent op vraag van parket***	15									
TOTAAL	15	36,33	6	16	10	10	21	3u08 min	13min 5,685	12 min

* 1 cijfer gegeven voor de hele procedure

** Komt zelden voor en wordt niet in de berekening opgenomen

*** Deze handeling gebeurt pas op vraag van het parket wanneer de gegevens al zijn overgemaakt. Ze hoort niet meer bij de vaststellingsprocedure

BIJLAGE 2: geautomatiseerde vaststelling

Handeling	OI/ Niet- betaald/Na aanmaning/PV in sec	OI telaat betaald	Papier	Omslagen	Zegels
Scannen film – 1 foto + transferen naar bewerkingsdir + bewerken films	40	40			
OI radar aanmaken	50	50			
OI versturen	25	25	1	1	1
OI input binnenkomen	25	25			
OI opzoeking niet betaling of te laat	35	35	1		
OI aanmaning	45		1	1	1
OI input binnenkomen na aanmaning					
OI niet-betaald na aanmaning – PV	45		1		
Openen briefwisseling + nazicht voor input of controle vragenlijst	40	40			
Verwerken document na input (klasse)	50	50			
Opzoeken en afdrukken formulier A	40	40	1		
Totaal	395	305			

BIJLAGE 3: Evolutie van het aantal verkeersboetes en opvolging²³⁴ volgens feiten in de referentieperiode.

HANDELINGEN	2002	2003	2004
Verkeersovertredingen ²³⁵	599 827	693 601	700 971
Voorgestelde OI ²³⁶	-	-	-
Voldane OI ²³⁷	158 252	166 656	294 286
Betaald na rappel ²³⁸	23 103	27 606	33 289
Niet voldane OI dat naar parket gaat ²³⁹	14 735	16 145	19 602
Schatting opvolgingspercentage OI ²⁴⁰			79
Zaken op parket ²⁴¹	438 583	520 311	329 769
Voorgestelde minnelijke schikkingen ²⁴²	255 321	327 360	163 809
Voldane MS ²⁴³	228 929	293 713	134 888
Niet voldane MS ²⁴⁴	26 151	32 553	22 904
Schatting opvolgingspercentage MS	89	91	86
MS voor alcoholintoxicatie roodlichtnegatie + OI op het parket ²⁴⁵ +	18 338	21 205	25 767
Zaken waaraan geen gevolg is gegeven ²⁴⁶	127 521	129 895	92 879
Aandeel zaken waaraan geen gevolg is gegeven op het totale aantal zaken ²⁴⁷	19,54	17,17	13,29
Dagvaardingen voor de rechtbank ²⁴⁸	47 058	56 413	48 051

²³⁴ Gegevens van het parket bij Hof van Beroep te Gent.

²³⁵ Schrijven van de advocaat-generaal van het Hof van beroep te Gent: Zienswijze betreffende een uniform, snel, aangepast, zeker, efficiënt en effectief optreden van de politiediensten en van de procureur des konings (zoals onder meer verwoord in de omzendbrief R.21/04 van 15 april 2004 van de Procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent) en commentaar op de artikelen 6bis en er WPW), p 4.

²³⁶ OI = onmiddellijke inning

²³⁷ Bijlage 4: evolutie aantal PV's 2002-2005; Bijlage 5: Voldane onmiddellijke inningen en boetzegels ressort Gent 2002-2005.

²³⁸ Schrijven van de Advocaat-generaal van het Hof van beroep te Gent: Zienswijze betreffende een uniform, snel, aangepast, zeker, efficiënt en effectief optreden van de politiediensten en van de procureur des Konings (zoals onder meer verwoord in de omzendbrief R.21/04 van 15 april 2004 van de Procureur-generaal van het Hof van beroep te Gent) en commentaar op de artikelen 6bis en er WPW, p 4.

²³⁹ Bijlage 6: aantal zaken en vooruitgangszaken politieparketten 2002-2005.

²⁴⁰ Het aantal voorgestelde OI kan niet worden gereconstrueerd. Het opvolgingspercentage wordt geschat aan de hand van de gegevens van het parket van Dendermonde (Bijlage 3). Dit parket heeft een redelijk nauwkeurige registratie van de gegevens. In het jaar 2004 zijn er 153 691 OI's voorgesteld. 121 628 zijn er hiervan onmiddellijk voldaan.

²⁴¹ Bijlage 6: aantal zaken en vooruitgangszaken politieparketten 2002-2005. Bijlage 7: Seponeringen verkeerszaken

²⁴² MS = minnelijke schikking; Bijlage 7: VSBG

²⁴³ Bijlage 6: aantal zaken en vooruitgangszaken politieparketten 2002-2005.

²⁴⁴ Bijlage 8: VSBG

²⁴⁵ Dit zijn het aantal minnelijke schikkingen voor het grootste gedeelte lichte verkeersovertredingen die ook onder het toepassingsgebied van de Wet Mulder vallen. De geschatte opvolgingspercentages volgen het beeld van de algemene cijfers van de minnelijke schikking; Bijlage 8: VSBG, Bijlage 9: rood verkeerslicht 2002-2005; Bijlage 10: VSBG intoxicatie + 0,35 mg/l

²⁴⁶ Bijlage 8: VSBG

²⁴⁷ Het aantal zaken op basis van bijzondere wetgeving bijvoorbeeld inbreuken op de wetgeving over het vervoer worden uit de berekening gefilterd; Bijlage 7: Seponeringen verkeerszaken 2002-2005.

Dagvaardingen voor gewone overtredingen en zware overtredingen 1 ^e , 2 ^e categorie en alcoholintoxicatie ²⁴⁹		23 505	11 739
Veroordelingen ²⁵⁰		23 068	11 341
Vrijspraken ²⁵¹		437	398
Geschat procentueel aandeel vrijspraken van lichte en zware overtredingen ²⁵²		2	3,4
Ingestelde politieberoepen bij de correctionele rechtbank		3 388	3 262
Geschat percentage ingestelde beroepen op zaken politierechtbank		14,4	27,8
Veroordelingen		2970	2803
Vrijspraken		418	459
Geschat procentueel aandeel vrijspraken		12,33	14,0

²⁴⁸ Ministerie van justitie, *De jaarlijkse statistieken van de hoven en de rechtbanken* Politierechtbank, 2003; www.just.fgov.be

²⁴⁹ Pas vanaf de wet van 2005 spreekt men van 4 categorieën overtredingen. Dossiers in referentieperiode; Politierechtbank, 2003; Ministerie van justitie, *De jaarlijkse statistieken van de hoven en de rechtbanken: gegevens 2003 en 2004*; www.just.fgov.be; Het veroordelingspercentage hangt af van de soorten overtredingen die in de analyse worden opgenomen. Hier wordt alleen gekeken naar de overtredingen die de sanctiëring met de bestuurlijke verkeersboete (wet Mulder) benaderen. Indien er vb. wordt overwogen om eveneens inbreuken met betrekking tot alcohol bestuurlijk te sanctioneren, kunnen ook deze gegevens in de berekening worden opgenomen.

²⁵⁰ Dossiers in referentieperiode; Ministerie van justitie: Politierechtbank, 2003; www.just.fgov.be

²⁵¹ Dossiers in referentieperiode; Ministerie van justitie: Politierechtbank, 2003; www.just.fgov.be

²⁵² Dossiers in referentieperiode; Er wordt alleen gekeken naar de gegevens van de gewone en zware verkeersovertredingen binnen de jaarlijkse statistieken van de hoven en rechtbanken.

BIJLAGE 4: Evolutie aantal PV's 2002-2005

Feliten binnen de referentieperiode

		Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Ressort
Ingevoerd in Mammoeel	2002	96.805	94.894	29.092	141.693	51.171	11.457	13.471	438.583
	2003	115.319	141.769	30.648	147.573	58.401	11.772	14.829	520.311
	2004	83.835	77.885	18.496	91.241	38.088	10.111	10.113	329.769
	2005	70.364	73.945	15.916	69.485	29.956	9.565	9.224	278.455
	Totaal	35.351	39.358	8.421	39.065	20.531	6.087	9.439	158.252
Betaalde onmiddellijke inrningen en boetezegels	2002	20.758	45.482	9.159	47.689	25.478	6.061	12.029	166.656
	2003	87.063	67.244	19.274	65.514	32.791	11.977	10.423	294.286
	2004	100.575	121.628	8.633	102.606	51.864	17.451	13.809	416.566
	2005	5.047	5.698	1.457	3.305	4.859	1.098	1.639	23.103
	Totaal	5.800	5.651	1.479	5.732	5.341	1.762	1.841	27.606
Voldane PV's van waarschuwing	2002	9.541	4.790	1.853	8.957	4.808	1.846	1.494	33.289
	2003	10.529	6.763	2.081	6.765	5.286	2.507	1.460	35.391
	2004	137.203	139.950	38.970	184.063	76.581	18.642	24.549	619.938
	2005	141.877	182.902	41.286	200.994	89.220	19.595	28.699	714.573
	Totaal	180.439	149.919	39.623	185.712	75.687	23.934	22.030	657.344
	2005	181.468	202.336	26.630	178.856	87.106	29.523	24.493	730.412

De aantallen die betrekking hebben op de onmiddellijke inrningen en zegels zijn door de politiediensten medegegeeld deze zijn niet altijd volledig !

BIJLAGE 5: Voldane onmiddellijke inningen 2002-2005

Parkeer	Jaartal	Aantal	Bedrag	Opmerking
Gent	2005	100.575	8.903.575,00	
	2004	87.063		Bedrag van 3 politiezones niet gekend
	2003	20.758	970.234,00	
Dendermonde	2002	35.351	1.286.397,00	
	2005	121.628	9.750.390,00	
	2004	67.244	5.550.590,10	Bedragen in isfp stemmen niet overeen met realiteit
Oudenaarde	2003	45.482	876.335,00	
	2002	39.358		Totaal bedrag niet gekend
	2005	26.427	2.454.261,00	
Brugge	2004	19.274	2.156.417,00	
	2003	9.159	357.701,00	
	2002	8.421	332.109,00	
Kortrijk	2005	102.606	4.029.570,00	Totaal bedrag niet gekend
	2004	65.514		Ontbrekende bedragen bij 5 politiezones
	2003	47.689	1.496.341,40	
Leper	2002	39.065	1.239.840,00	
	2005	50.626		Ontbrekende bedragen bij politiezones
	2004	32.791		Ontbrekende bedragen bij 4 politiezones
Veurne	2003	25.478		Totaal bedrag niet gekend
	2002	20.531		Totaal bedrag niet gekend
	2005	17.543	1.573.332,00	
Ressort	2004	11.977	1.455.818,50	
	2003	6.061	238.515,00	
	2002	6.087	275.927,00	
Ressort	2005	13.089		ontbrekende bedragen
	2004	10.423		Ontbrekende bedragen bij 2 politiezones
	2003	12.029		Totaal bedrag niet gekend
Ressort	2002	9.439		Totaal bedrag niet gekend
	2005	432.494	22.682.158	
	2004	294.286	13.192.396	
Ressort	2003	166.656	3.939.126	
	2002	158.252	3.134.273	

BIJLAGE 6: Aantal zaken + vooruitgang

		GENT	DENDER- MONDE	OUDE- NAARDE	BRUGGE	KORTRIJK	IEPER	VEURNE	TOTAAL RESSORT
Beslissingen over zaken met datum feiten in het jaar (1):									
Totaal aantal zaken (2)	2005	70.364	73.945	15.916	69.485	29.956	9.565	9.224	278.455
	2004	83.635	77.865	18.496	91.241	38.088	10.111	10.113	329.769
	2003	115.319	141.769	30.648	147.573	58.401	11.772	14.829	520.311
	2002	96.805	94.894	29.092	141.693	51.171	11.457	13.471	438.583
Niet betaalde onmiddellijke inningen en boetezegels overgemaakt aan het parket	2005	4.830 6,9%	4.488 6,1%	1.536 9,7%	10.665 15,3%	2.470 8,2%	49 0,5%	618 6,7%	24.654 8,9%
	2004	3.185 3,8%	3.076 3,9%	866 4,7%	9.507 10,4%	2.370 6,2%	0 0,0%	598 5,9%	19.602 5,9%
	2003	2.240 1,9%	3.698 2,6%	279 0,9%	7.177 4,9%	2.078 3,6%	0 0,0%	673 4,5%	16.145 3,1%
	2002	1.589 1,6%	2.278 2,4%	372 1,3%	7.745 5,5%	1.945 3,8%	0 0,0%	806 6,0%	14.735 3,4%
		2002	1.589 1,6%	2.278 2,4%	372 1,3%	7.745 5,5%	1.945 3,8%	0 0,0%	806 6,0%
Voorgestelde minnelijke schikkingen	2005	25.557 36,3%	32.487 43,9%	3.891 24,4%	19.977 28,8%	10.614 35,4%	4.134 43,2%	3.087 33,5%	99.747 35,8%
	2004	39.966 47,7%	37.597 48,3%	7.645 41,3%	36.121 39,6%	14.620 38,4%	3.553 35,1%	3.649 36,1%	143.151 43,4%
	2003	60.735 52,7%	96.051 67,8%	14.988 48,9%	82.062 55,6%	30.851 62,8%	7.075 60,1%	6.598 44,5%	298.370 57,3%
	2002	44.338 45,8%	60.435 63,7%	15.672 53,9%	74.930 52,9%	22.060 43,1%	6.512 56,8%	6.636 49,3%	230.583 52,6%
		2002	44.338 45,8%	60.435 63,7%	15.672 53,9%	74.930 52,9%	22.060 43,1%	6.512 56,8%	6.636 49,3%
Bemiddeling in strafzaken	2005	0 0,0%	133 0,2%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	133 0,0%
	2004	0 0,0%	93 0,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	93 0,0%
	2003	0 0,0%	107 0,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	107 0,0%
	2002	0 0,0%	82 0,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	82 0,0%
		2002	0 0,0%	82 0,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%
Gedagvaard of gevonnist voor de politierechtbank (06+07+08+09)	2005	7.068 10,0%	6.284 8,5%	2.783 17,5%	10.305 14,8%	3.300 11,0%	1.218 12,7%	1.132 12,3%	32.090 11,5%
	2004	10.649 12,7%	11.861 15,2%	3.087 18,7%	13.828 15,2%	5.530 14,5%	1.675 16,6%	1.421 14,1%	48.051 14,6%
	2003	13.756 11,9%	14.982 10,6%	3.607 11,8%	13.426 9,1%	7.307 12,5%	1.697 14,4%	1.638 11,0%	56.413 10,8%
	2002	9.933 10,3%	11.888 12,5%	2.895 10,0%	12.098 8,5%	6.793 13,3%	1.820 15,9%	1.631 12,1%	47.058 10,7%
		2002	9.933 10,3%	11.888 12,5%	2.895 10,0%	12.098 8,5%	6.793 13,3%	1.820 15,9%	1.631 12,1%
Sepenering	2005	19.013 27,0%	11.531 15,6%	5.454 34,3%	17.202 24,8%	7.037 23,5%	1.976 20,7%	2.895 31,4%	65.108 23,4%
	2004	25.783 30,8%	15.583 20,0%	6.046 32,7%	27.173 29,8%	10.852 28,5%	3.728 36,9%	3.714 36,7%	92.879 28,2%
	2003	35.453 30,7%	19.916 14,0%	10.872 35,5%	39.693 26,9%	16.292 27,9%	2.341 19,9%	5.328 35,9%	129.895 25,0%
	2002	37.822 39,1%	15.437 16,3%	9.116 31,3%	40.300 28,4%	18.699 36,5%	2.353 20,5%	3.794 28,2%	127.521 29,1%
		2002	37.822 39,1%	15.437 16,3%	9.116 31,3%	40.300 28,4%	18.699 36,5%	2.353 20,5%	3.794 28,2%

(1) Dossiers ingevoerd tot eind april 2006.

(2) De percentages zijn gebaseerd op het totaal aantal zaken zonder onmiddellijke inningen, boetezegels en waarschuwingen.

BIJLAGE7: seponeringen verkeerszaken 2002

Op basis van feiten in referentieperiode	GENT	DENDER- MONDE	OUDE- NAARDE	BRUGGE	KORTRIJ	IEPPEL	VEURNE	TOTAAL RESSORT
Seponeeringen verkeerszaken 2002								
A. Straatzaken gedurende het jaar ingeleid	96.805	94.894	29.092	141.693	51.171	11.457	13.471	438.583
B. Onmiddellijke inningen, boetezegels en waarschuwingen	40.398	45.056	9.878	42.370	25.390	7.185	11.078	181.355
C. Totaal A + B	137.203	139.950	38.970	184.063	76.561	18.642	24.549	619.938
D. Waarvan bijzondere wetgeving	4.112	5.012	1.001	6.629	1.877	344	607	19.582
Seponeeringen (met bijzondere wetgeving)	37.822	15.437	9.116	40.300	18.699	2.334	3.794	127.502
Percentage op A	39,07%	16,27%	31,34%	28,44%	36,54%	20,37%	28,16%	29,07%
Percentage op C	27,57%	11,03%	23,39%	21,89%	24,42%	12,52%	15,45%	20,57%
Seponeeringen (zonder bijzondere wetgeving)	34.167	14.695	8.560	36.841	17.315	2.257	3.497	117.332
Percentage op C - D	25,67%	10,89%	22,54%	20,76%	23,18%	12,33%	14,61%	19,54%

BIJLAGE 7: seponeringen verkeerszaken 2003

Op basis van feiten in referentieperiode	GENT	DENDER- MONDE	OUDE- NAARDE	BRUGGE	KORTRIJ	LEPER	VEURNE	TOTAAL RESSORT
Seponeeringen verkeerszaken 2003								
A. Straatzaken gedurende het jaar ingeleid	115.319	141.769	30.648	147.573	58.401	11.772	14.829	520.311
B. Onmiddellijke inningen, boetezegels en waarschuwingen	26.558	51.133	10.638	53.421	30.819	7.823	13.870	194.262
C. Totaal A + B	141.877	192.902	41.286	200.994	89.220	19.595	28.699	714.573
D. Waarvan bijzondere welgeving	5.178	5.850	919	5.685	1.899	156	527	20.214
Seponeeringen (met bijzondere welgeving)	35.453	19.916	10.872	39.693	16.292	2.341	5.328	129.895
Percentage op A	30,74%	14,05%	35,47%	26,90%	27,90%	19,89%	35,93%	24,96%
Percentage op C	24,99%	10,32%	26,33%	19,75%	18,26%	11,95%	18,57%	18,18%
Seponeeringen (zonder bijzondere welgeving)	30.932	19.114	10.423	36.611	14.827	2.261	5.087	119.255
Percentage op C - D	22,63%	10,22%	25,82%	18,75%	16,98%	11,63%	18,06%	17,17%

BIJLAGE 7: seponeringen verkeerszaken 2004

Op basis van feiten in referentieperiode	GENT	DENDER- MONDE	OUDE- NAARDE	BRUGGE	KORTRIJ	LEPPER	VEURNE	TOTAAL RESSORT
Seponeeringen verkeerszaken 2004								
A. Strafzaken gedurende het jaar ingeleid	83.835	77.885	18.496	91.241	38.088	10.111	10.113	329.769
B. Onmiddellijke inningen, boetezegels en waarschuwingen	97.672	72.034	21.127	74.471	37.599	13.823	11.917	328.643
C. Totaal A + B	181.507	149.919	39.623	165.712	75.687	23.934	22.030	658.412
D. Waarvan bijzondere wetgeving	4.130	5.885	631	5.052	1.410	171	513	17.792
Seponeeringen (met bijzondere wetgeving)	25.783	15.583	6.046	27.173	10.852	3.728	3.714	92.879
Percentage op A	30,75%	20,01%	32,69%	29,78%	28,49%	36,87%	36,73%	28,16%
Percentage op C	14,20%	10,39%	15,26%	16,40%	14,34%	15,58%	16,86%	14,11%
Seponeeringen (zonder bijzondere wetgeving)	22.910	14.529	5.782	24.924	9.831	3.699	3.485	85.160
Percentage op C - D	12,92%	10,09%	14,83%	15,51%	13,24%	15,57%	16,20%	13,29%

Parkeer	Jaartal	Voorgesield		Betaald		Gedeeltelijk betaald		Hangend		Gewelgerd	
		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Gent	2005	27.664	3.396.947,30	17.099	2.165.368,28	174	33.894,99	7.392	719.235,22	2.999	474.448,81
	2004	42.450	5.771.430,38	34.305	4.728.861,95	6	1.642,06	5.503	401.676,53	2.636	638.949,84
	2003	65.681	9.119.257,04	59.795	8.420.792,03	1	25,00	877	56.805,97	5.008	641.634,04
Dendermonde	2005	48.144	6.690.346,43	44.299	6.215.450,35	0	0,00	40	4.136,62	3.805	470.759,46
	2004	33.269	3.698.925,54	21.529	2.310.761,72	31	6.630,00	8.052	828.624,38	3.657	552.909,44
	2003	42.112	6.208.867,57	35.893	5.046.071,96	8	2.750,00	111	19.748,00	6.100	1.140.297,61
Oudenaarde	2005	102.379	15.055.728,05	92.523	13.325.555,05	0	0,00	80	11.847,81	9.776	1.718.325,19
	2004	65.067	9.128.829,33	58.902	8.071.890,79	1	161,00	42	3.725,19	6.122	1.053.052,35
	2003	4.691	583.272,08	3.075	385.756,98	0	0,00	553	56.818,00	1.063	140.594,10
Brugge	2005	8.731	1.268.685,50	7.614	1.096.160,12	1	225,00	43	6.021,48	1.073	166.279,20
	2004	16.199	2.406.385,70	14.991	2.226.260,36	2	404,12	4	399,11	1.202	179.322,11
	2003	16.918	2.434.758,03	15.670	2.231.379,60	2	198,53	4	242,94	1.242	202.936,96
Kortrijk	2005	25.036	2.921.697,10	15.471	1.780.143,40	18	4.158,04	2.610	280.260,64	6.937	857.135,02
	2004	44.927	5.773.810,25	36.039	4.639.087,36	1	200,00	88	7.568,28	8.799	1.126.954,61
	2003	93.502	12.809.899,46	82.105	11.393.356,01	0	0,00	42	2.469,67	11.355	1.414.073,78
Leper	2005	86.226	11.479.613,48	74.990	10.157.797,90	0	0,00	49	3.341,61	11.187	1.318.473,97
	2004	11.123	1.637.734,30	6.276	850.062,82	64	10.250,00	2.737	349.428,42	2.046	427.992,06
	2003	16.833	2.521.486,32	13.955	1.975.305,16	6	1.325,00	187	26.642,33	2.705	518.213,83
Veurne	2005	34.403	4.940.997,34	30.676	4.305.299,64	5	1.287,98	47	4.884,64	3.675	629.525,08
	2004	24.699	3.577.248,64	21.976	3.084.794,88	3	550,33	65	2.307,30	2.655	489.596,13
	2003	4.735	556.506,70	3.538	408.123,76	0	0,00	304	35.310,00	893	113.072,94
Ressort	2005	4.202	616.606,37	3.522	510.629,91	0	0,00	19	2.505,00	661	103.471,46
	2004	7.650	1.089.972,20	7.075	1.013.294,14	0	0,00	7	1.006,45	568	75.671,61
	2003	7.046	975.714,52	6.519	914.134,87	0	0,00	2	138,82	525	61.440,83
Gent	2005	3.800	418.744,80	2.579	272.094,20	51	10.115,00	327	36.277,06	843	100.258,54
	2004	4.554	554.759,01	3.580	429.635,76	20	5.482,00	24	2.682,06	930	116.959,19
	2003	7.546	863.094,52	6.548	756.706,36	10	3.903,60	19	2.770,86	969	99.713,70
Ressort	2005	7.221	919.092,61	6.573	832.052,90	21	6.915,44	12	1.264,41	615	78.859,86
	2004	110.318	13.213.828	69.567	8.172.311	338	65.048	21.975	2.305.955	18.438	2.666.411
	2003	163.809	22.715.645	134.888	18.425.752	42	11.624	5.975	466.844	22.904	3.811.126
Ressort	2003	327.360	46.285.334	293.713	41.441.264	18	5.621	1.076	80.185	32.553	4.758.266
	2002	255.321	35.205.603	228.929	31.507.501	27	7.825	214	15.157	26.151	3.675.120

Datum feiten in de referentieperiode

BIJLAGE 9: rood verkeerslicht 2002

Feiten in referentieperiode

	Gent		Dendermonde		Oudenaarde		Brugge		Kortrijk		Ieper		Veurne		Ressort	
Informatie (00)	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,5%	2	0,0%
Tot beschikking (02)	3	0,1%	23	2,3%	3	1,5%	12	0,8%	5	0,5%	0	0,0%	6	2,9%	40	0,8%
Voorstel schaderegeling (03)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
V.S.B.G. (04)	1.440	55,7%	792	77,6%	0	0,0%	1.090	71,4%	35	3,2%	6	19,4%	26	12,4%	2.299	44,8%
Zonder gevolg (05)	67	2,6%	13	1,3%	19	9,5%	116	7,6%	81	7,5%	0	0,0%	11	5,2%	191	3,7%
Te dagen (06)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Gedaagd (07)	0	0,0%	0	0,0%	1	0,5%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,0%
Vonnis (08)	1.046	40,5%	175	17,1%	173	86,1%	267	17,5%	949	87,4%	23	74,2%	156	74,3%	2.522	49,1%
Verzet (09)	26	1,0%	4	0,4%	4	2,0%	6	0,4%	9	0,8%	1	3,2%	10	4,8%	54	1,1%
Samenvoeging (10)	0	0,0%	8	0,8%	0	0,0%	30	2,0%	6	0,6%	0	0,0%	0	0,0%	14	0,3%
Onmiddellijke inning (11)	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	2	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,0%
Manuele afhandeling (12)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Correctie (13)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Strafbemiddeling (14)	0	0,0%	3	0,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	0,1%
Mini-onderzoek (15)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Samenvoeging griffie (16)	2	0,1%	1	0,1%	1	0,5%	2	0,1%	1	0,1%	1	3,2%	0	0,0%	6	0,1%
Totaal	2.584	100,0%	1.021	100,0%	201	100,0%	1.526	100,0%	1.086	100,0%	31	100,0%	210	100,0%	5.133	100,0%

(06) tot (09) = 1.072 41,5% 179 17,5% 178 88,6% 273 17,9% 958 88,2% 24 77,4% 166 79,0% 2.577 50,2%

BIJLAGE 9: rood verkeerslicht 2003

Feiten in referentieperiode

	Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	leper	Veurne	Ressort
Informatie (00)	0	0	0	5	4	0	0	16
Tot beschikking (02)	14	11	4	25	6	0	5	40
Voorstel schadereregeling (03)	0	0	0	0	0	0	0	1.090
V.S.B.G. (04)	1.115	2.006	0	1.296	63	15	39	3.354
Zonder gevolg (05)	97	92	20	257	183	1	15	408
Te dagen (06)	0	0	0	1	19	0	0	19
Gedaagd (07)	0	0	0	0	1	0	0	268
Vonnis (08)	1.754	341	131	372	975	62	136	3.405
Verzet (09)	31	8	3	11	5	5	3	85
Samenvoeging (10)	3	15	0	26	5	0	0	25
Onmiddellijke inning (11)	2	0	0	2	0	0	1	3
Manuele afhandeling (12)	0	0	0	0	0	0	0	0
Correctie (13)	0	0	0	0	0	0	0	0
Strafbemiddeling (14)	0	3	0	0	0	0	0	3
Mini-onderzoek (15)	0	0	0	0	0	0	0	2
Samenvoeging griffe (16)	0	3	0	2	1	0	0	4
Totaal	3.016	2.479	158	1.997	1.262	83	199	8.722
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

(06) tot (09) = 1.785 59,2% 349 14,1% 134 84,8% 384 19,2% 1.000 79,2% 67 80,7% 139 69,8% 3.777 43,3%

Feiten in referentieperiode

	Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Ressort
Informatie (00)	3	21	1	5	104	0	2	136
Tot beschikking (02)	7	7	4	16	3	0	2	48
Voorstel schadeloosstelling (03)	0	0	0	1	1	0	0	1
V.S.B.G. (04)	1.317	702	0	444	516	13	30	3.874
Zonder gevolg (05)	331	280	20	522	133	10	9	1.040
Te dagen (06)	0	0	0	0	12	0	1	14
Gedaagd (07)	9	5	0	4	13	1	0	28
Vonnis (08)	1.524	239	73	373	366	40	42	2.656
Verzet (09)	27	5	0	4	2	1	1	47
Samenvoeging (10)	4	24	1	11	5	0	0	60
Onmiddellijke inning (11)	32	30	5	126	40	0	4	113
Manuele afhandeling (12)	0	0	0	0	0	0	0	0
Correctie (13)	0	0	0	0	0	0	0	0
Strafbemiddeling (14)	0	1	0	0	0	0	0	1
Mini-onderzoek (15)	0	0	0	0	0	0	0	0
Samenvoeging griffie (16)	2	2	0	0	0	0	0	6
Totaal	3.256	1.316	104	1.506	1.195	65	91	8.024
(06) tot (09) =	1.560	249	73	381	393	42	44	2.745
	47,9%	18,9%	70,2%	25,3%	32,9%	64,6%	48,4%	34,2%

Faiten in referentieperiode

	Gent		Dendermonde		Udenaarde		Brugge		Kortrijk		Ieper		Veurne		Ressort	
Informatie (00)	82	3,9%	100	8,5%	25	10,9%	247	12,2%	60	4,2%	1	2,7%	4	3,3%	519	7,3%
Tot beschikking (02)	5	0,2%	11	0,9%	2	0,9%	7	0,3%	2	0,1%	0	0,0%	1	0,8%	28	0,4%
Voorstel schaderegeling (03)	2	0,1%	0	0,0%	1	0,4%	10	0,5%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	14	0,2%
V.S.B.G. (04)	973	46,4%	508	43,1%	1	0,4%	334	16,5%	1.062	75,0%	30	81,1%	14	11,5%	2.922	41,1%
Zonder gevolg (05)	69	3,3%	268	22,8%	22	9,6%	685	33,8%	182	12,9%	1	2,7%	4	3,3%	1.231	17,3%
Te dagen (06)	45	2,1%	70	5,9%	10	4,3%	327	16,1%	21	1,5%	0	0,0%	74	60,7%	547	7,7%
Gedaagd (07)	335	16,0%	69	5,9%	128	55,7%	139	6,9%	21	1,5%	0	0,0%	11	9,0%	703	9,9%
Vonnis (08)	561	26,7%	32	2,7%	34	14,8%	133	6,6%	43	3,0%	5	13,5%	11	9,0%	819	11,5%
Verzet (09)	4	0,2%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	6	0,1%
Samenvoeging (10)	4	0,2%	61	5,2%	1	0,4%	11	0,5%	6	0,4%	0	0,0%	1	0,8%	84	1,2%
Onmiddellijke inring (11)	18	0,9%	59	5,0%	6	2,6%	130	6,4%	17	1,2%	0	0,0%	2	1,6%	232	3,3%
Manuele afhandeling (12)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Correctie (13)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Strafbemiddeling (14)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Mini-onderzoek (15)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Samenvoeging griffe (16)	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,0%
Totaal	2.098	100,0%	1.178	100,0%	230	100,0%	2.025	100,0%	1.416	100,0%	37	100,0%	122	100,0%	7.106	100,0%

(06) tot (09) = 945 45,0% 171 14,5% 172 74,8% 601 29,7% 85 6,0% 5 13,5% 96 78,7% 2.075 29,2%

BIJLAGE 10: VSGB-intoxicatie + 0,35 mg/l

Feiten in referentieperiode

Parket	Jaartal	Voorgesield		Betaald		Gedeeltelijk betaald		Hangend		Gewesigert	
		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Gent	2005	873	364.563,69	760	310.698,38	30	12.150,00	22	9.688,63	61	32.026,68
	2004	674	279.506,97	606	246.680,24	1	550,00	4	1.750,00	63	30.526,73
	2003	419	170.633,62	384	155.188,41	0	0,00	0	0,00	35	15.445,21
Dendermonde	2002	360	153.654,45	340	139.981,64	0	0,00	0	0,00	17	10.550,81
	2005	602	290.072,64	445	210.612,10	2	950,00	103	47.300,54	52	31.210,00
	2004	571	275.976,70	496	231.759,20	0	0,00	0	0,00	75	43.757,50
Oudenaarde	2003	341	153.714,18	300	130.573,34	0	0,00	1	371,84	40	22.769,00
	2002	209	83.378,39	183	76.972,81	0	0,00	0	0,00	26	12.405,88
	2005	140	68.323,28	125	58.184,24	0	0,00	1	550,00	14	10.589,04
Brugge	2004	99	43.293,58	83	35.802,00	0	0,00	3	1.500,00	13	5.991,58
	2003	111	48.305,27	105	42.010,85	0	0,00	0	0,00	6	4.294,42
	2002	56	21.613,85	48	18.388,75	0	0,00	0	0,00	8	3.225,10
Kortrijk	2005	484	227.707,40	408	190.469,78	5	2.438,04	14	6.309,58	57	28.480,00
	2004	534	254.723,15	452	210.053,90	0	0,00	1	99,16	81	44.570,09
	2003	470	205.504,04	414	178.682,15	0	0,00	0	0,00	56	26.821,89
Leper	2002	421	191.347,03	365	162.126,14	0	0,00	0	0,00	56	29.220,89
	2005	438	201.510,00	372	169.902,50	3	1.500,00	6	3.000,00	57	27.107,50
	2004	261	131.977,06	219	98.567,50	1	550,00	4	1.900,00	37	30.959,56
Veurne	2003	219	99.951,49	203	86.274,43	1	500,00	0	0,00	15	13.177,06
	2002	138	70.275,64	116	49.973,02	0	0,00	0	0,00	22	20.302,62
	2005	71	31.794,04	63	28.234,04	0	0,00	3	1.200,00	5	2.360,00
Ressort	2004	72	32.629,46	66	28.549,46	0	0,00	0	0,00	6	4.080,00
	2003	81	34.327,78	65	28.312,06	0	0,00	0	0,00	16	6.015,72
	2002	76	32.736,91	72	30.629,81	0	0,00	0	0,00	4	2.107,10
Ressort	2005	72	35.902,50	55	23.332,50	8	3.450,00	1	400,00	16	8.720,00
	2004	80	40.589,60	64	29.975,60	3	1.500,00	3	550,00	10	8.564,00
	2003	65	27.287,72	57	23.800,00	4	1.862,72	0	0,00	4	1.625,00
Ressort	2002	44	18.604,54	34	12.954,57	1	500,00	2	900,00	7	4.249,97
	2005	2.680	1.219.873,55	2.228	991.433,54	48	20.488,04	150	68.446,75	262	140.503,22
	2004	2.291	1.058.696,52	1.986	881.387,90	5	2.600,00	15	5.799,16	285	168.449,46
2003	1.706	737.724,10	1.528	644.841,24	5	2.362,72	1	371,84	172	90.148,30	
2002	1.304	571.610,81	1.158	491.026,74	1	500,00	2	900,00	140	82.062,37	

BIJLAGE 11: motieven zonder gevolg - 2002

Feiten in referentieperiode

	Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Ieper	Veurne	Ressort
11 geen misdrijf	1.999	498	62	2.638	302	46	62	5.607
	5,3%	3,2%	0,7%	6,5%	1,6%	0,0%	0,0%	4,4%
12 onvoldoende bewijzen	1.723	3.308	447	2.204	1.067	446	144	9.339
	4,6%	21,4%	4,9%	5,5%	5,7%	19,0%	3,8%	7,3%
15 dader onbekend	3.094	4.826	1.056	2.788	2.411	573	719	15.467
	8,2%	31,3%	11,6%	6,9%	12,9%	24,4%	19,0%	12,1%
131 verwijting	155	751	149	2.984	639	8	119	4.805
	0,4%	4,9%	1,6%	7,4%	3,4%	0,0%	3,1%	3,8%
132 overvlieden dader	91	116	68	194	100	23	39	631
	0,2%	0,8%	0,7%	0,5%	0,5%	1,0%	1,0%	0,5%
133 klachtstand	34	3	2	0	2	0	0	41
	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
134 amnestie	0	0	0	0	0	0	0	0
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
141 onbevoegd nation.org	9	19	1	16	17	1	0	63
	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
142 kracht van gewijsde	0	0	1	1	4	0	0	6
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
143 immunitet	1	20	51	79	8	0	0	159
	0,0%	0,1%	0,6%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
144 strafuitsluit.verschoningsgrond	106	26	0	212	183	2	63	592
	0,3%	0,2%	0,0%	0,5%	1,0%	0,0%	1,7%	0,5%
145 gebrek aan klacht	1	0	0	0	3	0	2	6
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
211 beperkte maatschap weerslag	257	137	897	140	40	7	2	1.480
	0,7%	0,9%	9,8%	0,3%	0,2%	0,3%	0,0%	1,2%
212 toestand geregulariseerd	2.148	490	280	596	888	342	226	4.940
	5,7%	3,2%	3,1%	1,5%	4,6%	14,5%	6,0%	3,9%
213 misdrijf van relationele aard	20	5	33	45	12	323	1	439
	0,1%	0,0%	0,4%	0,1%	0,1%	13,7%	0,0%	0,3%
214 nadeel gering	56	81	38	283	71	15	33	577
	0,1%	0,5%	0,4%	0,7%	0,4%	0,6%	0,9%	0,5%
215 fermijn vervolg overschreden	56	9	88	2.412	125	5	0	2.695
	0,1%	0,1%	1,0%	6,0%	0,7%	0,2%	0,0%	2,1%
221 afwezig van voorgaanden	251	0	5	2	13	2	0	273
	0,7%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%
222 loevallige feiten	130	700	168	2.848	616	186	4	4.662
	0,3%	4,5%	1,8%	7,1%	3,3%	7,9%	0,1%	3,6%
223 jeugdige leeftijd	14	20	1	16	63	1	1	118
	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,1%
224 wanverhouding straf/maatsch	64	7	293	37	116	2	0	519
	0,2%	0,0%	3,2%	0,1%	0,6%	0,1%	0,0%	0,4%
225 houding slachtoffer	24	17	11	8	84	1	0	145
	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,1%
226 vergoeding slachtoffer	637	91	404	814	446	20	309	2.721
	1,7%	0,6%	4,4%	2,0%	2,4%	0,8%	8,1%	2,1%
231 te weinig recherche capaciteit	1.220	823	2	17.897	6.978	17	9	26.946
	3,2%	5,3%	0,0%	44,4%	6,9%	0,7%	0,2%	21,1%
232 andere prioriteiten	25.364	3.484	5.059	4.084	4.533	333	2.061	44.918
	67,1%	22,6%	55,5%	10,1%	24,2%	14,2%	54,3%	35,2%
332 seining dader	340	1	0	0	7	0	0	348
	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
333 pretrahaanse probatie	0	0	0	0	1	0	0	1
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
336 aan ambtenaar administr. boete	0	0	0	0	0	0	0	0
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
999 geen motief	0	0	0	0	0	0	0	0
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totalen	37.794	15.432	9.116	40.300	18.699	2.353	3.794	127.488
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

BIJLAGE 11: motieven zonder gevolg – 2003

Feiten in referentieperiode

	Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Leper	Veurne	Ressort
11 geen misdrijf	2.121	578	101	3.699	298	102	13	6.912
	6,0%	2,9%	0,9%	9,3%	1,8%	4,5%	0,2%	5,3%
12 onvoldoende bewijzen	2.249	2.952	596	1.841	918	298	160	9.014
	6,3%	14,8%	5,5%	4,6%	5,6%	13,1%	3,0%	6,9%
15 dader onbekend	4.319	5.682	961	2.750	3.998	578	739	19.027
	12,2%	28,5%	8,8%	6,9%	24,5%	25,3%	7,3%	13,9%
131 verjaring	266	151	37	997	1.203	21	372	3.049
	0,8%	0,8%	0,3%	2,5%	7,4%	0,9%	7,0%	2,3%
132 overlijden dader	107	159	39	188	86	32	40	651
	0,3%	0,8%	0,4%	0,5%	0,5%	1,4%	0,8%	0,5%
133 klachtstand	24	1	0	0	1	0	0	26
	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
134 amnestie	0	0	0	0	2	0	0	2
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
141 onbevoegd nation.org	20	18	2	12	9	0	1	62
	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
142 kracht van gewijsde	1	2	2	1	5	2	0	13
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
143 immunitet	2	18	17	69	1	0	0	107
	0,0%	0,1%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
144 strafuitsluit.verschoningsgrond	135	6	1	532	58	0	14	746
	0,4%	0,0%	0,0%	1,3%	0,4%	0,0%	0,3%	0,6%
145 gebrek aan klacht	19	3	0	0	0	0	1	23
	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
211 beperkte maatschap. weerslag	231	137	775	152	19	15	0	1.329
	0,7%	0,7%	7,1%	0,4%	0,1%	0,7%	0,0%	1,0%
212 toestand geregulariseerd	2.502	619	169	655	702	234	157	5.038
	7,1%	3,1%	1,6%	1,7%	4,3%	10,3%	2,9%	3,9%
213 misdrijf van relatonele aard	8	6	29	37	12	251	1	344
	0,0%	0,0%	0,3%	0,1%	0,1%	11,0%	0,0%	0,3%
214 naadeel gering	58	52	34	80	66	24	27	341
	0,2%	0,3%	0,3%	0,2%	0,4%	1,1%	0,5%	0,3%
215 termijn vervolg. overschreden	54	1	40	2.885	116	0	1	3.097
	0,2%	0,0%	0,4%	7,3%	0,7%	0,0%	0,0%	2,4%
221 afwezig van voorgaanden	456	4	9	1	14	5	0	489
	1,3%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,2%	0,0%	0,4%
222 toevallige feiten	155	401	163	3.181	623	160	4	4.687
	0,4%	2,0%	1,5%	8,0%	3,8%	7,0%	0,1%	3,6%
223 jeugdige leeftijd	56	2	1	8	96	0	0	163
	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	0,1%
224 wanverhouding straf/maatsch	64	1	51	13	105	3	0	237
	0,2%	0,0%	0,5%	0,0%	0,6%	0,1%	0,0%	0,2%
225 houding slachtoffer	35	2	31	1	104	0	1	174
	0,1%	0,0%	0,3%	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	0,1%
226 vergoeding slachtoffer	588	29	482	891	546	44	288	2.868
	1,7%	0,1%	4,4%	2,2%	3,4%	1,9%	5,4%	2,2%
231 te weinig recherché capaciteit	1.184	5.279	3	17.055	4.585	63	4	28.173
	3,3%	26,5%	0,0%	43,0%	28,1%	2,8%	0,1%	21,7%
232 andere prioriteiten	20.207	3.754	7.322	4.645	2.722	449	3.505	42.604
	57,0%	18,8%	67,3%	11,7%	16,7%	19,7%	65,8%	32,8%
332 seining dader	552	4	0	0	3	0	0	559
	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%
333 prioritaire probatie	6	0	0	0	0	0	0	6
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
336 aan ambtenaar administr. boete	0	55	7	0	0	0	0	62
	0,0%	0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
999 geen motief	0	0	3	0	0	0	0	3
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	35.421	19.916	10.875	39.893	16.292	2.281	5.328	129.806
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

BIJLAGE 11: motieven zonder gevolg – 2004

Faïten in referentieperiode

	Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	leper	Veurne	Ressort							
11 geen misdrijf	2.452	361	2.33%	169	2.8%	1.896	7.0%	263	2.4%	65	1.7%	52	1.4%	5.258	5.7%
12 onvoldende bewiZEN	2.304	1.833	11.8%	452	7.5%	1.600	5.9%	645	5.9%	315	8.4%	128	3.4%	7.277	7.8%
15 dader onbekend	4.409	3.165	20.3%	886	14.6%	2.457	9.0%	2.192	20.2%	693	18.6%	734	19.8%	14.536	15.7%
131 verjaring	4.795	103	0.7%	10	0.2%	266	1.0%	204	1.9%	35	0.9%	47	1.3%	5.460	5.9%
132 overlijden dader	126	134	0.9%	36	0.6%	205	0.8%	90	0.8%	22	0.6%	32	0.9%	645	0.7%
133 klachtstand	9	0	0.0%	0	0.0%	1	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	10	0.0%
134 amnestie	0	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	3	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	3	0.0%
141 onbevoegd nation.org	87	2	0.0%	1	0.0%	4	0.0%	16	0.1%	1	0.0%	0	0.0%	111	0.1%
142 kracht van gewijsde	0	2	0.0%	4	0.1%	2	0.0%	1	0.0%	1	0.0%	0	0.0%	10	0.0%
143 immunititeit	3	30	0.2%	3	0.0%	34	0.1%	1	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	71	0.1%
144 strafuitsluit verschoningsgrond	118	3	0.0%	0	0.0%	511	1.9%	16	0.1%	0	0.0%	16	0.4%	664	0.7%
145 gebrek aan klacht	15	1	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	16	0.0%
211 beperkte maatschap weerslag	429	24	0.2%	271	4.5%	130	0.5%	52	0.5%	25	0.7%	1	0.0%	992	1.0%
212 toestand gereguleerd	2.607	488	3.1%	187	3.1%	549	2.0%	941	8.7%	213	5.7%	87	2.3%	5.072	5.5%
213 misdrijf van relationele aard	10	3	0.0%	8	0.1%	30	0.1%	12	0.1%	3	0.1%	3	0.1%	69	0.1%
214 nadeel gering	235	149	1.0%	14	0.2%	40	0.1%	45	0.4%	33	0.9%	24	0.6%	540	0.6%
215 termijn vervolg overschreden	32	0	0.0%	27	0.4%	588	2.2%	82	0.8%	0	0.0%	0	0.0%	729	0.8%
221 afwezig van voorgaanden	83	101	0.6%	1	0.0%	1	0.0%	27	0.2%	2	0.1%	0	0.0%	215	0.2%
222 toevallige faïten	201	810	5.2%	213	3.5%	3.767	13.9%	368	3.4%	164	4.4%	9	0.2%	5.532	6.0%
223 jeugdige leeftijd	89	1	0.0%	1	0.0%	1	0.0%	98	0.9%	0	0.0%	0	0.0%	190	0.2%
224 wettelijke leeftijd	120	3	0.0%	32	0.5%	18	0.1%	77	0.7%	11	0.3%	4	0.1%	265	0.3%
225 wettelijke leeftijd	27	3	0.0%	22	0.4%	1	0.0%	116	1.1%	2	0.1%	2	0.1%	173	0.2%
226 vergoeding slachtoffer	540	29	0.2%	202	3.3%	894	3.3%	502	4.6%	43	1.2%	255	6.9%	2.465	2.7%
231 te weinig recherche capaciteit	1.040	6.075	39.0%	137	2.3%	10.348	38.1%	2.779	25.6%	1.573	42.2%	98	2.6%	22.050	23.7%
232 andere prioriteiten	5.430	2.052	13.2%	3.332	55.1%	3.738	13.8%	2.316	21.3%	511	13.7%	2.222	59.8%	19.601	21.1%
332 seining dader	402	2	0.0%	0	0.0%	83	0.3%	5	0.0%	1	0.0%	0	0.0%	493	0.5%
333 preloranase probatie	99	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	99	0.1%
336 aan ambenaar administratieve boete	94	210	1.3%	40	0.7%	9	0.0%	1	0.0%	15	0.4%	0	0.0%	369	0.4%
999 geen motief	0	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Totaal	25.756	15.584	100.0%	6.048	100.0%	27.173	100.0%	10.852	100.0%	3.728	100.0%	3.714	100.0%	92.855	100.0%

Feiten in referentieperiode

	Gent	Dendermonde	Oudenaarde	Brugge	Kortrijk	Leper	Veurne	Ressort
11 geen misdrijf	4.116	331	147	1.420	382	186	78	6.650
	21,8%	2,9%	2,7%	8,3%	5,4%	9,4%	2,7%	10,2%
12 onvoldende bewijzen	1.621	1.200	563	1.212	338	353	88	5.375
	8,6%	10,4%	10,3%	7,0%	4,8%	17,9%	3,0%	8,3%
15 dader onbekend	6.230	3.980	871	2.135	1.315	594	667	15.792
	32,9%	34,5%	16,0%	12,4%	18,7%	30,1%	23,0%	24,3%
131 verjaring	33	24	2	26	29	0	18	132
	0,2%	0,2%	0,0%	0,2%	0,4%	0,0%	0,6%	0,2%
132 overlijden dader	81	62	25	140	34	21	21	384
	0,4%	0,5%	0,5%	0,8%	0,5%	1,1%	0,7%	0,6%
133 klachtstand	5	1	0	0	0	0	0	6
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
134 amnestie	0	0	0	0	0	0	0	0
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
141 onbevoegd nation.org	60	4	1	6	8	0	0	79
	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
142 kracht van gewijsde	1	7	0	4	0	3	0	15
	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
143 immunititeit	6	20	8	51	0	3	0	88
	0,0%	0,2%	0,1%	0,3%	0,0%	0,2%	0,0%	0,1%
144 strafuitsluit verschoningsgrond	100	1	0	361	5	0	6	473
	0,5%	0,0%	0,0%	2,1%	0,1%	0,0%	0,2%	0,7%
145 gebrek aan klacht	5	1	0	0	0	0	0	6
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
211 beperkte maatschap, weerslag	505	5	376	93	9	18	0	1.006
	2,7%	0,0%	6,9%	0,5%	0,1%	0,9%	0,0%	1,5%
212 toestand geregulariseerd	2.241	679	162	577	426	217	52	4.354
	11,8%	5,9%	3,0%	3,4%	6,1%	11,0%	1,8%	6,7%
213 misdrijf van relationele aard	9	4	3	32	6	8	1	63
	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%	0,0%	0,1%
214 nadeel gering	142	99	17	25	6	44	20	353
	0,8%	0,9%	0,3%	0,1%	0,1%	2,2%	0,7%	0,5%
215 termijn vervolg overschreden	9	0	6	34	5	0	0	54
	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
221 afwezig van voorgaanden	122	198	3	0	10	1	0	334
	0,6%	1,7%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,5%
222 toevallige feiten	82	894	101	2.893	329	84	3	4.386
	0,4%	7,8%	1,9%	16,8%	4,7%	4,3%	0,1%	6,7%
223 jeugdige leeftijd	63	4	1	0	57	1	0	126
	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,1%	0,0%	0,2%
224 wanverhouding strafmaatsch	91	4	56	0	138	7	2	298
	0,5%	0,0%	1,0%	0,0%	2,0%	0,4%	0,1%	0,5%
225 houding slachtoffer	25	2	26	1	22	6	0	82
	0,1%	0,0%	0,5%	0,0%	0,3%	0,3%	0,0%	0,1%
226 vergoeding slachtoffer	412	27	87	381	142	26	113	1.188
	2,2%	0,2%	1,6%	2,2%	2,0%	1,3%	3,9%	1,8%
231 te weinig recherche capaciteit	1.495	1819	2.322	4.362	1.603	170	15	11.786
	7,9%	15,8%	11,2%	25,4%	12,8%	8,6%	0,5%	18,1%
232 andere prioriteiten	1.007	2097	610	3.443	2.171	176	1.811	11.315
	5,3%	18,2%	11,2%	20,0%	30,9%	8,9%	62,6%	17,4%
332 seining dader	60	1	0	0	2	0	0	63
	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
333 pretoriaanse probatie	40	0	1	0	0	0	0	41
	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
336 aan ambtenaar administr. boete	355	68	65	8	0	58	0	554
	1,9%	0,6%	1,2%	0,0%	0,0%	2,9%	0,0%	0,9%
999 geen motief	0	0	2	0	0	0	0	2
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totalen	18.916	11.532	5.455	17.204	7.037	1.976	2.895	65.015
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

BIJLAGE 12: geschatte administratieve kosten van verkeerssanctionering van lichte en eenvoudige verkeersovertredingen voor 2003 in het ressort Gent.

Als illustratie volgt hier een schatting van de totale administratieve kosten van de Volgens het opgestelde model worden de administratieve kosten berekend door per fase het aantal procedures Q te vermenigvuldigen met de prijs P. Hoewel de fasekosten voor alle fases behalve voor de correctionele gerechtelijke fase werden berekend, is het onmogelijk om het aantal procedures te schatten. Ten eerste zijn niet alle aantallen gekend. Ten tweede laten de verschillende registratiemethodes niet toe om de herkomst van de gegevens te achterhalen, met als gevolg dat de gegevens niet op elkaar kunnen worden afgestemd. Bijgevolg is een berekening van de administratieve kosten van verkeersboetes voor eenvoudige en lichte verkeersovertredingen op basis van deze gegevens niet mogelijk.

Geschatte administratieve kosten van verkeerssanctionering van lichte en eenvoudige overtredingen voor 2003 in het ressort Gent

Fase	P	Q	Totale administratieve kosten
Onmiddellijke inning	1,115	294 286	328 129
Rappel onmiddellijke inning	2,56	78 229	200 266
Minnelijke schikking	1,54	22 160	22 162
Rappel Minnelijke schikking	3,82	3 607	13 779
Politierechtbank	26	11 948	293 204
Totaal	33,61 ²⁵³		857 540

Rekening houdend met alle veronderstellingen die bij de analyse zijn gemaakt, worden de administratieve kosten van een stafrechtelijke verkeersboete in 2003 voor lichte en eenvoudige overtredingen geschat op € 857 540 in het ressort Gent

---

²⁵³ Voor elke fase worden de kosten met het rappel genomen. Vooral een lichte verkeersovertreding in de gerechtelijke fase komt, heeft hij de eerdere fases doorlopen.

In Nederland verkrijgt men het volgende beeld van de geschatte administratieve kosten van bestuurlijke verkeerssanctionering in Nederland

DIENSTEN	P	Q	Totale kosten per fase
Politie	0,42	10 372 709	4 356 537,7
CJIB	4	10 372 709	41 490 836
Parket in bezwaarfase	1,94	332 000	644 080
Parket in de kantonale fase	8	7 575	60 600
Kantonrechter + OM	56,69	22 725	1 288 280
Hoger beroep	-	2 068	
TOTALE KOSTEN	71,05		47 196 253

BIJLAGE 13: evolutie van het aantal verkeersboetes en opvolging volgens feiten in de referentieperiode

In de tabel zijn het aantal boetes en het aantal beroepschriften bij de Officier van justitie en de kantonrechter weergegeven voor de jaren 2000-2003²⁵⁴. Ter vergelijking zijn de beschikbare cijfers van 1991 opgenomen.

²⁵⁴ Van Erp J.G., Van Ewijk M.D., o.c., 2005.

Tabel 15: evolutie van het aantal verkeersboetes en opvolging²⁵⁵ volgens feiten in de referentieperiode.

Procedure	1991 ²⁵⁶	2000	2001	2002	2003	2004 ²⁵⁷
Aantal boetebeschikkingen	260 000	7 794 025	9 203 061	9 536 864	10 570 030	10 372 709
Ingestelde beroepschriften Officier van justitie		256 875	299 992	362 500	342 105	332 000
Percentage	2,8	3,2	3,2	3,8	3,2	3,2
Vernietigde beroepen Officier van justitie		144 106	169 195	164 937	145 394	129 480
Percentage		56,1	56,4	45,5	42,5	39,0
Ingestelde beroepen bij de kantonrechter ²⁵⁸		16 054	16 627	21 336	27 800	30 300
Vernietigd in kantonfase	-	38,0	32,4	31,0	34,0	29,0
Ingestelde beroepen bij gerechtshof Leeuwarden	-	Onbekend	Onbekend	1.400	1.400	2068
Totaal vernietigd in gehele procedure	2	1,9	1,9	1,8	1,5	
Totaal percentage geïnd in een jaar	94	96,6	96,3	94,4	95,5	94

²⁵⁵ Gegevens van het parket bij Hof van Beroep te Gent.

²⁵⁶ Gebaseerd op gegevens van Craemer betreffende de laatste helft van het jaar 1991: Craemer R.W.M., *o.c.*, 1994, p 15.

²⁵⁷ CJIB, Jaarbericht 2004, p 28-29.

²⁵⁸ = 6,4% van niet gehonoreerd door Officier van justitie.